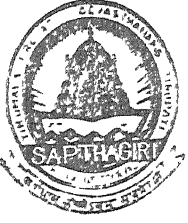
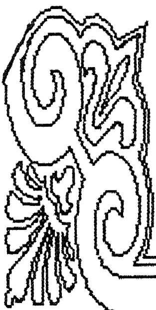

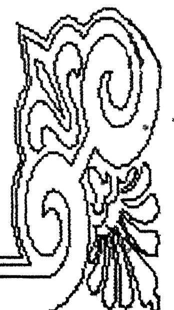
సప్తగిరి

జూలై, 1994

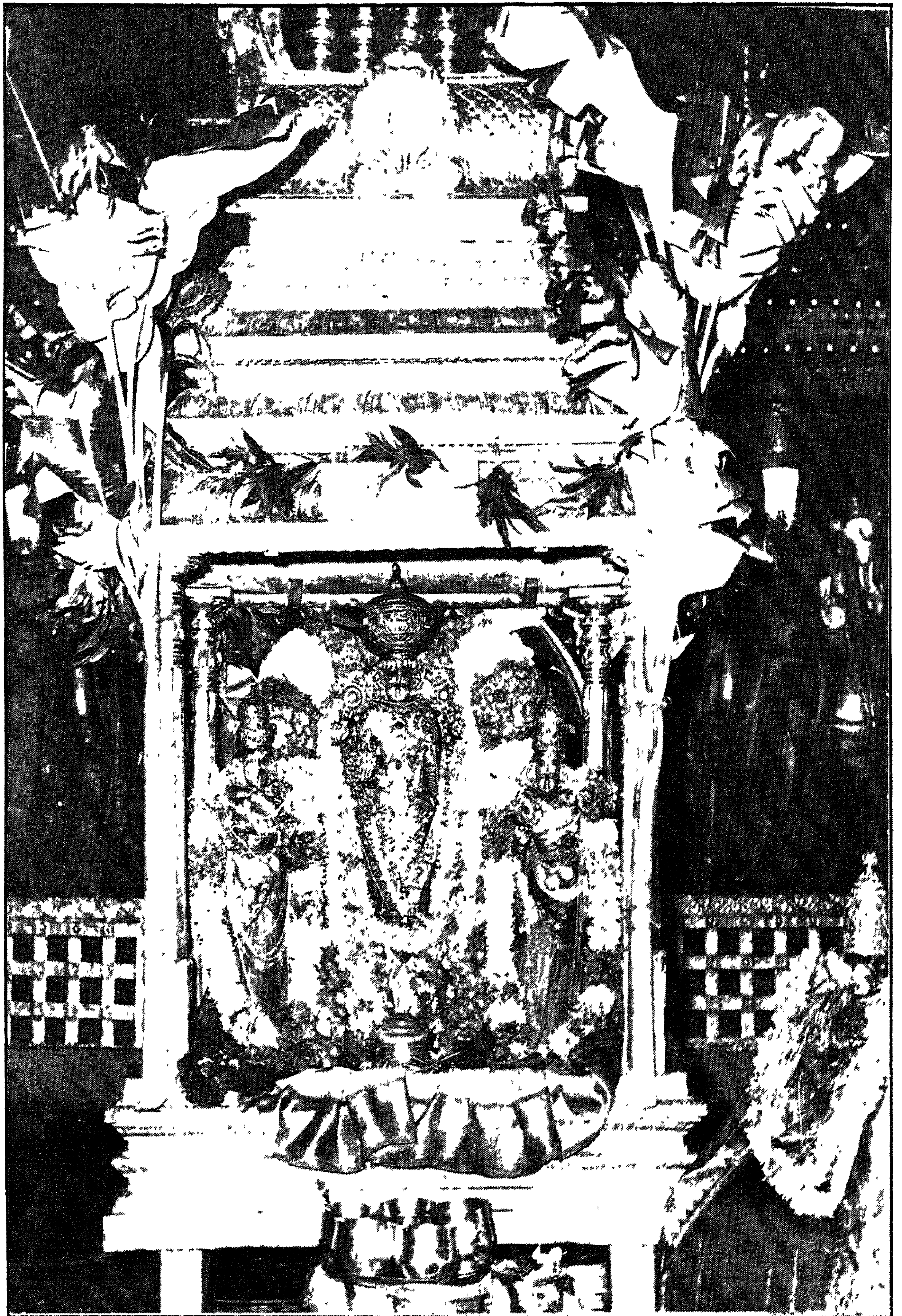
వెల : రు. 2/-

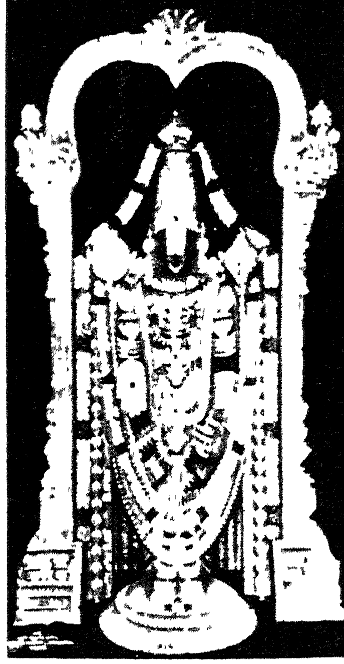

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల సచిత్ర మాసపత్రిక

తానె తానే యిందరికి గురుఁడు
సాన బట్టిన భోగి జ్ఞానయోగి

అపరిమితములైన యజ్ఞాలు వడిఁజేయఁ
బ్రపన్నులకు బుద్ధి వచరించి
తపముగా ఫల పరిత్యాగము సేయించు
కపురుల గరిమల కర్మయోగి.

అన్ని చేఁతలును బ్రహ్మార్పణవిధిఁ జేయ
మన్నించు బుద్ధులను మరుగఁజెప్పి
ఉన్నతపదమున కొనరగఁ గరుణించు
పన్నగశయనుఁడే బ్రహ్మయోగి.

తనరఁగఁ గపిలుఁడై దత్తాత్రేయుఁడై
ఘనమైన మహిమ శ్రీవేంకటరాయఁడై
వొనరఁగ సంసారయోగము గృపసేయు
అనిమిష గతుల నభ్యాస యోగి.

--అన్నమయ్య అధ్యాత్మ కీర్తన : 60,
రాగం : సామంతం, సంపుటం : 11 - పుట.40

(జూలై 22 గురుపూర్ణిమ సందర్భంగా)

తిరుమలలో యాత్రికులు చేయవలసినవి

- తిరుమలకు బయలుదేరేముందు మీమీ ఇష్టదేవతలను పూజించండి
- మీ ప్రయాణానికి కావలసిన టిక్కెట్లను, తిరుమలలో వసతిని ముందుగా ఏర్పాటు చేసుకోండి.
- శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామిని దర్శించే ముందు శ్రీవారి పుష్కరిణిలో స్నానంచేసి, శ్రీ వరాహస్వామిని పూజించండి.
- స్నానం చేసి శుచిగా, శుభ్రమైన వస్త్రాలతో శ్రీవారి ఆలయంలోకి ప్రవేశించండి
- ఆలయంలో ఉన్నపుడు స్వామివారిపైనే మీ ధ్యానం వుంచండి.
- ఆలయంలో పూర్తిగా నిశ్శబ్దాన్ని పాటిస్తూ 'ఓం శ్రీవేంకటేశాయ నమః అని మీలో మీరు శ్రీవారిని స్మరించండి.
- తిరుమల సమీపంలోవున్న ఆకాశగంగ, పాపనాశనం తీర్థాలలో స్నానం చేయండి.
- తిరుమలలో ఉన్నపుడు మన ప్రాచీన ఆచార వ్యవహారాలను విధిగా పాటించండి.
- సాటి యాత్రికులను గౌరవించి వారిలో భక్తి భావాలు పెంపొందించండి.
- మీ కానుకలు శ్రీవారి హుండీలోనే సమర్పించండి.
- శ్రీవారి ఆలయంలో మీరు జరిపించ దలచిన పూజలకు గాని వలసిన సమాచారంకోసంగాని తిరుమలలోని లేదా తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములవారి ఏ సమాచార కేంద్రంలో అయినా అడగండి.

తిరుమలలో చేయకూడనివి

- విలువైన ఆభరణాలు, ఎక్కువడబ్బు మీవద్ద వుంచుకోకండి.
- మాంసాహారాన్ని భుజించకండి.
- ఏ విధమైన మత్తు పదార్థాలు సేవించకండి
- పొగత్రాగకండి.
- వసతి సౌకర్యంకోసం అపరిచితులను ఆశ్రయించకండి.
- శ్రీవారి సులభ దర్శనంకోసం దళారీలను ఆశ్రయించకండి.
- ఆలయంలో సాష్టాంగ దండప్రణామాలు చేయకండి.
- వీధి వర్తకులనుంచి నకిలీ ప్రసాదాలు కొనకండి.
- శ్రీవారి దర్శనంకోసం కాకుండా వేరే ఇతర ఉద్దేశ్యములతో తిరుమలకు రాకండి.
- శ్రీవారి దర్శనంకోసం త్వరపడకండి. క్యూలో మీవంతు వచ్చేవరకు ఆగండి.
- ఆలయ ప్రాంగణంలో ఉమ్మివేయటంవంటి అసహ్యకరమైన పనులు చేయకండి.
- ఆచార వ్యవహారాల ప్రకారం ఆలయార్హత లేని సందర్భాలలో ఆలయంలోకి రాకండి.
- తిరుమలలో పువ్వులు పెట్టుకోకండి. పువ్వులన్నీ శ్రీవారి పూజే.

ప్రకటన

గొడుగుల పంపిణీ

మైకుసెట్లవలెనే ఏభై శాతం సబ్సిడీతో గొడుగుల జతను కూడా ఆలయాలకు విరాళంగా ఇవ్వాలని తేది 6-3-82న తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన నిర్వాహక మండలిలో తీర్మానించటం జరిగింది. కనుక గొడుగులు అవసరమైన ఆలయాల అధికారులు తమ అభ్యర్థనలు పంపుకొనవలసిందిగా కోరటమైనది. గొడుగుల జత సగం వెల: రూ. 900 అవుతుంది. కనుక తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం కార్యనిర్వహణాధికారి పేరిట ఆ మొత్తానికి డిమాండ్ డ్రాఫ్టు తీసుకొని ఆయా జిల్లాల అసిస్టెంట్ దేవాదాయ కమీషనర్ల ద్వారా తమ దరఖాస్తులను పంపిన పక్షంలో, అలాంటి వారికి గొడుగులు మంజూరు చేయబడుతవి.

కార్యనిర్వహణాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు,
తిరుపతి.

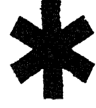
గౌరవ సంపాదకులు
శ్రీ డి.వి.యల్.యన్. మూర్తి, ఐ.ఏ.ఎస్.,
కార్యనిర్వహణాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.
ఫోను. 22591.
ప్రచురణకర్త - సంపాదకులు
కాట్రపాటి సుబ్బారావు, ఎమ్.ఎ.
ఫోను. 22294
ఉపసంపాదకులు
సి. శైలకుమార్, ఎమ్.ఎ.,
జూలకంటి బాలసుబ్రహ్మణ్యం, ఎమ్.ఎ.,
ముద్రాపకులు
ఎమ్. విజయకుమార్ రెడ్డి
ఫోను. 22340
విడిప్రతి - రు. 2-00
సం|| చందా - రు. 24-00
అన్నివివరాలకు:
సంపాదకులు,
సప్తగిరి, తి.తి. దేవస్థానం,
తిరుపతి. ఫోను. 22294.

ఈ సంచికలో.... జూలై, 1994

సంపుటి 25 సంచిక 2

ముఖచిత్రం : వజ్రకవచధారి శ్రీవేంకటేశ్వరుడు
2 వ కవరు పేజీ : తిరుమల శ్రీస్వామివారి ఆణివార ఆస్థానం
3 వ కవరు పేజీ : శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరస్వామి - శ్రీనివాసమంగాపురం
4 వ కవరు పేజీ : బ్రహ్మాండనాయకుని బంగారు భవనం
సెంటర్‌స్ప్రెడ్ : శ్రీ పద్మసరోవరం - తిరుచానూరు పుష్కరిణి దృశ్యం

సంపాదకీయం

పురోధసాం చ ముఖ్యం మాం
విద్ధి పార్థ! బృహస్పతిమ్.

'పురోహితులలో నేను బృహస్పతి రూపమని తెలుసుకో' అన్నాడు భగవానుడు. బృహస్పతి దేవగురువని శాస్త్రాలు చెప్తున్నాయి. అంటే పురోహిత గురుశబ్దాలు రెండూ సమాన ధర్మకాలు, సమానార్థకాలు అన్నమాట. ఈరెండు శబ్దాలు గురువుకున్న గురుతర బాధ్యతను స్పష్టం చేస్తున్నాయి. పురోహితః అంటే ముందు హితాన్ని చేకూర్చేవాడు అంటే తానాశ్రయించినవాళ్లనీ తన నాశ్రయించినవాళ్ళనీ, అత్యంత విశ్వాసంతో మేలు కోరుతూ వారికి ముందు రాబోయే కష్టనష్టాలను, సమస్యలను ఊహించి వాటిని పరిహరించే ఉపాయాలాలోచించి ఆచరింప జేసి మేలు చేకూర్చేవాడు కనుక అతనిని పురోహితుడు అన్నారు. గురువు శబ్దానికి కూడా ఇదే అర్థం. తనను ఆశ్రయించినవారి హితాన్ని ఆలోచించి సరైన బోధ చేసేవాడన్నమాట. అది లౌకికమూ కావచ్చు, పారలౌకికమూ కావచ్చు. ఏదైనా ఆశ్రితులకు రెండురకాల సంక్షేమాన్ని చేకూర్చేవాడు గురువు. కనుక గురువులో గొప్పల క్షణం ఆశ్రితుల విశ్వాసాన్ని పోగొట్టుకోక పోవటం. అలా విశ్వాసం పోగొట్టుకున్న గురువు ఎంత ప్రమాదంలో పడుతుంటాడో మనకు విశ్వరూపుని చరిత్రే వివరిస్తోంది.

దేవేంద్రుడు యజ్ఞం చేయసంకల్పించి త్వష్ట కొడుకైన విశ్వరూపుణ్ణి ఆచార్యుడుగా ఎన్నుకున్నాడు. అహంకారం, నిర్లక్ష్యం మూర్తీభవించిన విశ్వరూపుడు, దేవతలను చులకన చేస్తూ హవిర్భాగాలను రాక్షసులకు కూడా పంచటం ప్రారంభించాడు. ఈ ఒప్పకానిపని ఒప్పకోలేని దేవేంద్రుడు తన వజ్రాయుధంతో విశ్వరూపుణ్ణి సంహరించాడు. దానివల్ల దేవేంద్రుడికి హత్యాపాతకం పట్టుకోవటం వేరేవిషయం. ఇలా గురుద్రోహం చేసే గురువులు ఏ దుఃస్థితికి లోనౌతారనడానికి ఇదే నిదర్శనం.

గురువుకు కావలసింది సమదృక్పథం. విద్యార్థి ఐనవాడు శత్రువు కొడుకైనా సమదృష్టితో విద్యనేర్పటం. దీనికి తనకు బృహస్పతికి వైరమున్నా అది మనసులో ఉంచుకోక మృతసంజీవనీ విద్యను చెప్పి, ఆ కచునికోసం తన ప్రాణాలు సైతం వదలటానికి సిద్ధపడిన శుక్రాచార్యుడిదే అగ్రతాంబూలం. మాటవినని ఆశ్రితుని వల్ల తనకు అవమానం, ఆపదా కలిగినా తనవంతు కర్తవ్యంగా భావించే త్యాగశీలతకు కూడా శుక్రుడే సాక్షి. బలి తన కన్ను బలితీసుకున్నా ఆతని హితానికి తన సర్వ శక్తులతో ప్రయత్నించటం అందరికీ తెలిసిన విషయమే.

దశరథుడు రాముడు పాండవులు తమ తమ ప్రయత్నాల్లో సత్ఫలితాలను పొందినా దుర్యోధనుడు, కర్ణుడు, రావణుడు, బలి, బాణుడు తమ ప్రయత్నాల్లో దీర్ఘకాల ఫలితాలను పొందక పతనం కావటానికి కారణం గురుబో ధలపట్ల వాళ్లకున్న శ్రద్ధా పరిణామమే. కొందరికి గురుబోధలు చాలా బరువుగా అనిపించి తామే గొప్పవాళ్లమని, గురువులను అతి లఘుత్వంతో చూడటం జరిగింది. లేకపోతే అపార తపశ్శక్తి సంపన్నుడైన నహుషుడు ఇంద్రపదవిని పొందికూడా దక్కించుకోలేక నరలోకంలో పామై పడపోయేవాడు కాదు.

ఆశ్రితులను అవహేళన చేసిన గురువులు, గురువుల త్యాగాలపై గురిలేని శిష్యులు పతనం కావటం జరిగిన కథలెన్నో వున్నాయి.

అందుకే గురు శిష్యుల మధ్య ఉండవలసినది సదవగాహన, సద్భావనా. అవి లోపించినప్పుడు ఎన్ని ఉన్నా మనిషిలో అన్నీ లోపించినట్లే.

ఈ గురు పూర్ణిమ పర్వదినాన్ని పురస్కరించుకుని సదవగాహనను బోధించే ఈ దివ్యసూక్తితో పరమాత్మను ప్రార్థిద్దాం.

సహ నా వవతు సహ నౌ భునక్తు
సహ వీర్యం కరవావహై తేజస్వినావధీతమస్తు
మా విద్విషావహై.

సద్గురువు

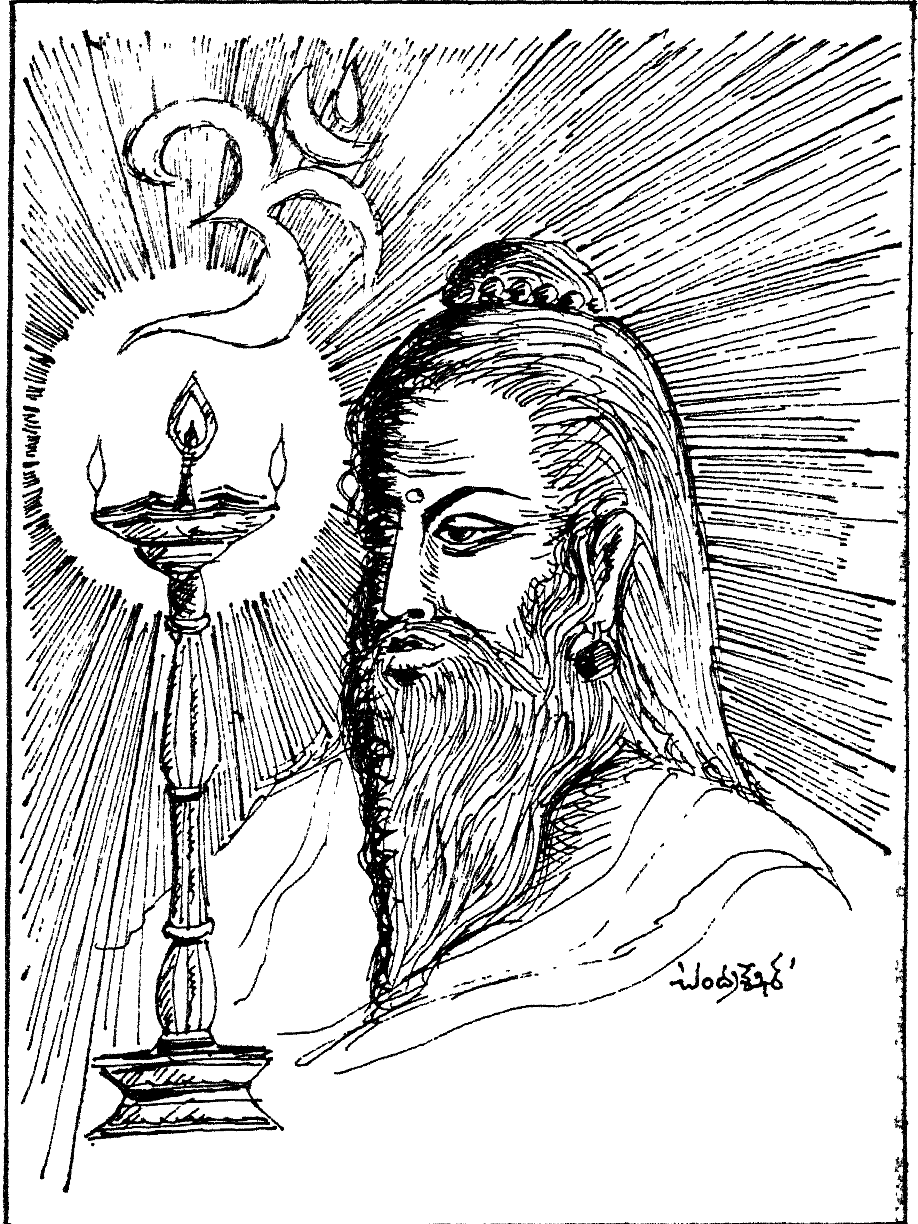
శ్రీ భాగవతి రామమోహన్‌రావు

నిజమైన గురువు ఎవరో, ఆ సద్గురుని లక్షణాలెటువంటివో తెలుసుకోడం అందరికీ అవసరం. ఆధ్యాత్మిక సాధకులకీ, ఆత్మజిజ్ఞాసులకి ఎంతో శ్రేయస్కరం. వేదాంత శాస్త్రాల్లో "గురు" అనే పదానికి అర్థం ఈవిధంగా చెప్పబడింది:

గుకార స్త్వంధకారోఽస్తు
రుకార స్తన్నిరోధకః,
అంధకారనిరోధత్వం
గురు రిత్యభిధీయతే.

అంటే, "గు" అనే పదం అంధకారాన్ని సూచించేదని, "రు" అనే పదం దాన్ని నిరోధించేదని, అంధకారాన్ని నిరోధించేది కనక, "గురు" అనేది అలా చెప్పబడుతోంది.

అంధకారాన్ని పోగొట్టేవాడు గురువని పై శ్లోకంయొక్క అర్థం. అజ్ఞానానికి మరో పేరే అంధకారం. అజ్ఞానం అంటే: తానెవరో, తన నిజస్వరూపంయేదో, జనన మరణాదులతోకూడిన ఈ ప్రపంచం ఎట్టిదో ఏమీ తెలియక పోవడం. తన సహజ, స్వభావ, నిరతిశయానంద చైతన్య స్వరూపాన్ని గురించిన జ్ఞానం ఎంతమాత్రమూ లేకపోవడమే. జడ పదార్థదాయక, అనిత్యమైన శరీరమే తాను అనుకొనే అహంకార సంకుచిత భావమే అజ్ఞాన బీజం. దానివల్ల, తన నిరవధిక, సహజ, స్వభావ, సత్య స్వరూప చైతన్యానుభవాన్ని తాను కోల్పోయినాడు. కనుక, తన యదార్థ స్వరూపమైన చైతన్యానుభవానికి అవరోధంగావున్న అజ్ఞానాన్ని తొలగించి, తన స్వ స్వరూప దివ్యానుభవాన్ని పొందటానికి సరియైన దారి చూపి, తనకి తోడ్పడేవాడే నిజమైన గురువు. అటువంటి గురు మహనీయుడు ఎక్కడో ఎంతో అరుదుగా వుంటాడు.

ఆశ్రమాలలోనూ, మఠాలలోను, మందిరాలలోను ఈ రోజుల్లో సామాన్యంగా తారసిల్లే, స్వాములను, సన్యాసులను, మఠాధిపతులను గురువులనుకోవడం అపోహే అవుతుంది. వారిలో కొందరు కాషాయాంబర దండ కమండలాదులు కలిగి యున్న వారైనా సరే. శాస్త్ర జ్ఞాన సంపన్నులైన పండితవరేణ్యులైనాసరే. అటువంటి వారినందరినీ గురువులుగా భావించడం చివరికి పొరపాటుగా పరిణమిస్తుంది. కనుక, నిజమైన గురువెవరో గుర్తించుకోడానికి, అటువంటి గురు మహనీయునికుండే లక్షణాలను తెలుసుకోవడం ఎంతో ముఖ్యం.

గురుని లక్షణాలు

సర్వ కాల సర్వావస్థలయందూ ఆత్మనిష్ఠ యందుండువాడే సద్గురువని భగవాన్ రమణ మహర్షి వారి ప్రబోధాలలో విదితం చేశారు. ఆత్మనిష్ఠ అంటే దేహభ్రాంతిని (దేహాత్మ బుద్ధిని) వదల్చుకొన్నవాడై, జనన మరణాదులతోకూడిన ఈ దృశ్య ప్రపం

చంయొక్క మాయా స్వరూపాన్ని అనుభవ జ్ఞానంతో అవగాహన చేసుకున్నవాడని అర్థం. అలా అవగాహన చేసుకున్న మహనీయుడు, తన సహజ, స్వభావ, స్వరూపమైన ఆత్మ నిష్ఠలోనే ఎల్లప్పుడూ నిరతిశయానందంతో ఓలలాడుతూ వుంటాడు. అటువంటి సద్గురు మూర్తికి - తాను, ఇతరులు అనే భేద బుద్ధి ఉండదు. తాను గురువునని, గొప్పవాడనని, ఉత్తముడనని, ఇతరులందరూ అజ్ఞానంతో నిండి, సంసార బద్ధులై వున్నారని అత నికి తోచదు. అతని దృష్టిలో, ఉన్నదంతా ఏకైక భగవత్ స్వరూపమై భాసిస్తూంటుంది. అతడు దేనినీ ఆశించడు. దేనినీ ద్వేషిం చడు. పేరు ప్రతిష్ఠలను కీర్తినీ అసలే కాంక్షిం చడు. స్తుతులను, సన్మానాలను సహించడు. ఆయన దృష్టిలో, అటువంటివన్నీ వట్టి మిథ్యా స్వరూపమైన భౌతిక జగత్తుకు సంబంధించిన అర్థరహిత కార్యకలాపములు. వినయ విధే యతలతో, తనను శరణు జొచ్చిన శిష్యులను విడువకుండా, వారిని అజ్ఞాన మయ మైన సంసార సాగరం నుంచి ఉద్ధరించు వాడును, శిష్యుడు చెప్పలేని దానిని కూడా తాను గ్రహించి, బోధానుకూల యుక్తు లతో, శిష్యుని అజ్ఞానాన్ని తొలగించి, వానికి జ్ఞానోదయం కలిగించేవాడును, అర్హులైనవారి దుఃఖములను, క్లేశములను, అనుగ్రహంతో తొలగించుటకు పూనుకొనువాడును సద్గురు వని వేదాంత శాస్త్రాలలో వివరించబడింది.

అలాటి సద్గురువుకి ఐహిక, ఆము ష్మిక, సుఖాలయందెటువంటి వ్యామోహమూ వుండదు. సుఖ దుఃఖాది ద్వంద్వాల యందు నిర్వికారుడై వుంటాడు. విషయ రహిత నిర్వాసనాదృష్టి కలిగి వుంటాడు. ద్వేషము, డంబము, మాత్సర్యము, వంచన - ఇలాటి దుర్గుణాల అంశముకూడా ఏమా త్రమూ ఆయనయందు పొడ సూపదు. అహంకార, మమకార రహితుడై, వేదాంత మహావాక్యాల తత్త్వార్థమందు అనుభవ జ్ఞానం కలిగి, అపరోక్ష జ్ఞాన సంపన్నుడై వుంటాడు. అర్హతగల శిష్యులకు, వేదాంత తత్త్వార్థాన్ని బోధించడంకంటె ఇతరమైన ఏ కర్తవ్యమూ ఆ మహనీయుని కుండదు.

గురుత్వమంటే కేవలమూ తన అభిమా నానుగ్రహదృష్టి చేతనే శిష్యుని అజ్ఞాన పర మైన మిథ్యాజ్ఞానాన్ని నశింపజేసి, బ్రహ్మ జ్ఞాన శక్తిని పెంపొందింపజేసేదని యోగవా శిష్ఠంలో చెప్పబడింది. సద్గురువుని గురించి యోగ వాశిష్ఠంలో ఇంకా ఇలా స్పష్టం చెయ్యబడింది:-

దర్శనా త్స్పర్శనా చ్ఛబ్దా
త్కృపయా శిష్య దేహకే,
జనయే ద్యః సమావేశం
శాంభవం స హి దేశికః.

అనగా, దర్శనమువలనా, స్పర్శచేతా, కృపాకటాక్షములతోకూడిన ప్రబోధ వాక్యము లవల్లా, శిష్యుని హృదయమందు శివ జ్ఞాన పరమైన ఆత్మతత్త్వ సమావేశమును ఎవడు జనింపజేయగలుగునో, అటువంటి మహనీ యుడే నిజమైన సద్గురువు.

సర్వే శృణుత భద్ర వో
నిశ్చయేన సునిశ్చితమ్,
ఆత్మజ్ఞానా త్పరం నాస్తి
గురో రపి చ తద్విదః.

తా॥ ఓ జనులారా! మీకు శుభము కలు గుగాక! మీరందరూ అత్యంత నిశ్చయమైన, పరమ సత్యమైన ఈ మహత్తర విషయ మును వినుడు: "ఆత్మ జ్ఞానము కంటెను, ఆత్మజ్ఞానాను భవ జ్ఞుడైన సద్గురువుకంటెను మించినది ఈ లోకమందేదియును లేదు."

గురుని ఆవశ్యకత

ఆత్మజ్ఞాన సంపన్నుడైన గురువు ముఖ మున స్వయముగా బ్రహ్మవిద్యను అభ్య సించాలని, సద్గురుని అనుభవైక ప్రబోధాల వల్లకాక, కేవలము శాస్త్రప్రమాణాలచేత నేర్చు కొన్న విద్య, ఫలప్రదంకాదని, ఆత్మవేత్తలైన సద్గురువులవల్ల నేర్చుకొన్న విద్యయే సుస్థిర మైన, ఫలప్రదమైన ఆధ్యాత్మిక ప్రగతిని కలుగ జేస్తుందని శ్రుతులలో చెప్పబడింది. అయితే, పక్వ జీవులైన కొందరు మహనీయులు, ఏగురువునూ ఆశ్రయింపకయే, స్వక్రమమైన, స్వకీయమైన పురుష ప్రయత్నం చేసుకుని, ఆత్మ సిద్ధిని పొందడం కూడా గమనార్హం. అటువంటివారికి వారి అంతర్యంలోవున్న పర మాత్మ స్వరూపుడే తోడ్పడుతూ, ఆధ్యాత్మిక ప్రగతినీ, ఆత్మజ్ఞానాన్నీ ప్రసాదిస్తుంటాడు.

సూక్ష్మంగా చెప్పాలంటే, తాను నామ రూపాలుగల శరీరుడననే దేహాత్మభ్రాంతి తొలగి పోనంతవరకూ, తనను ఒక వ్యక్తిగా, దేహిగా తాను భావించుకొనుచున్నంత కాలమూ, తనకు గురువు అవసరమే. అలా కాక, శరీరభ్రాంతి వదలి, తాను దేహిని ఎంతమాత్రం కాదని, నిత్య సత్యాత్మ స్వరూ పమైన బ్రహ్మ స్వరూపుడనేనని అవగాహ అయిన మాన వోత్తమునికి, ఆత్మయే సద్గురువుగా భాసిస్తుంది.

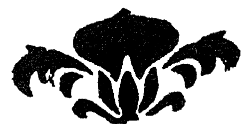
గురు ప్రార్థన

పదవాక్య ప్రమాణజ్ఞై
ర్దీపభూతైః ప్రకాశితమ్,
బ్రహ్మవేద రహస్యం యై
స్తా న్నిత్యం ప్రణతోఽ స్మ్యహమ్.

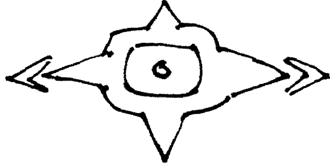
(ఉ. సా.)

తా॥ వేదాంత మహావాక్య ప్రమాణాల్ని సంపూర్ణంగా ఎరిగిన వాడవటం వల్ల, దీపం వస్తువుల్ని ఎలా ప్రకాశింప జేస్తుందో, అలా వేద రహస్యమైన బ్రహ్మ స్వరూపాన్ని ప్రకా శింపజేసి, శిష్యుడికి గోచరింప జేసే సద్గురు మహనీయునికి సర్వదా ప్రణామము లర్పిం చుచున్నాను.

మంగళం గురుదేవాయ
మహనీయ గుణాత్మనే,
సర్వలోక శరణ్యాయ
సాధురూపాయ మంగళమ్.

ధర్మప్రచార పరిషత్ కర్నూలు శాఖ ఆధ్వర్యంలో నంద్యాలలో జరిగిన పురాణ ప్రవచనం

ఇటీవల మచిలీపట్నంలో జరిగిన అన్నమయ్య జయంతి

ధర్మప్రచార పరిషత్ ఆధ్వర్యంలో
చిత్తూరు జిల్లాలో జరిగిన 'ధార్మిక కార్యక్రమాల దృశ్యాలు'

(గత సంచిక తరువాయి)

అమ్మరో! నీ వియోగదుఃఖార్తు డతడు
భ్రాతృమిత్రయుతుడు పంప వచ్చినాడ
మర్కటాధీశు సుగ్రీవు మంత్రి నేను
ఊరడిల్లుము శుభములే ఒదవు నీకు."

ఆమె ప్రశ్నించె హనుమవాక్యముల వినుచు
"లక్షణము లేవి శ్రీరామలక్ష్మణులకు?
వనమునందున నరులకు వానరులకు
స్నేహ మెట్టులు కలిగెనో చెప్పు మయ్య!"

సూక్ష్మముగ జెప్ప తేజస్వి లక్ష్మణుండు
భ్రాత సరిపోలు సుగుణ రూపాలలోన;
అధికచింతాభరనిమగ్ను లగుచు వారు
నిన్ను వెదకుచు వనమున నన్ను గనిరి.

వానరేశు సుగ్రీవుని ద్వార లరయ
నగముపై నీవు విడిచిన నగలమూట
చూపె కపిరాజు; రాముడు శోకవార్ధి
మునుగ ఓదార్చి కూర్చెను ముదము నతడు.

రావుల రామాయణము

రామదూత యిట్లు వచించె నామె గాంచి
"ఆంజనేయాభిధానుండ నమ్మ! నేను
తేజమందున రాము డాదిత్యసముడు
సముడు బుద్ధిసంపద బృహస్పతి కతండు.

వినయ మొప్ప చదివి యజుర్వేద మెల్ల
వేదవిదులచే నాతండు వినుతు లందె
వేదవేదాంగ విద్యల విశ్రుతుండు
వెలది! పరినిష్ఠితుడు ధనుర్వేదమందు.

స్వీయజనమునె కాక రక్షించు నతడు
ప్రత్యహంబును జీవప్రపంచ మెల్ల
రాముడు వినీల నీరద శ్యామలుండు
బ్రహ్మచర్యవ్రతమ్మున బరగుచుండు.

అధిక బలశాలి సుగ్రీవు నాజ్ఞ కపులు
నిన్ను వెదకంగ వెడలిరి నిఖిలదిశల
పథములో పక్షిరాజు సంపాతి మాకు
చూపె దారి జటాయువు సోదరుండు.

రామచంద్రకృతోద్యోగ రతుడ నేను
కంటి నిను నిస్తులంబగు ఖ్యాతి గాంచ
అమ్మ! నేను చేయంగ యోగ్య మ్మదేది
తెలియ జెప్పుము నీవింక స్తిమితబుద్ధి.

"అరయు మిదిగో శ్రీరామనామాంకితమ్ము
అంగుళీయక మొసగె మహాత్ము డతడు"
దాని గాంచినతోడనే తలచె సీత
ప్రియుడు భర్తయే తనకు కన్పించినట్లు.

డాక్టర్
రావుల సూర్యనారాయణమూర్తి

రామచంద్రుని క్షేమవార్తలను వినగ
పడతి కనుల ఆనందబాష్పాలు దొరలె
సంతసంబందిన అవనిజాత సీత
బుద్ధిశాలిని హనుమను పొగడ దొడగె.

"ఓ కపిశ్రేష్ఠ! చొచ్చితి వొంటివగుచు
దుర్గమంబగు పద మిది దుస్తరంబు
అరయ వారాశి శతయోజనాయతంబు
దాటినాడవు శౌర్యము ధైర్య మలర.

వానరోత్తమా! నీకు రావణునివలన
సంభవించవు భీతియు సంభ్రమమ్ము
రామలక్ష్మణు లిరువురు క్షేమ మనుచు
తెలుప నిపు డీవు ప్రాణాల నిలువ గలిగె."

జనపరిత్రాత ధర్మరక్షణపరుండు
నన్ను గొనిపోవ యత్నించు చున్నవాడె?
రావణుడు నిజ బంధుమిత్రాళితోడ
అస్త్రహతుడగు టెపుడు కన్నార చూతు!"

రామభద్రుండు పుడమి ధర్మంబు నిలుప
అతులరాజ్యంబు విడియేగు నపుడు కాని,
అడవి నున్నప్పుడును గాని అడల డయ్యె
చెలియ నెడబాసి దైన్యము చెందె నిపుడు.

అధికులుగ సములుగ కూడ అరయ డతడు
తల్లిదండ్రుల స్నేహబంధాన నీకు"
"కాన కష్టంబు లేవేని కాని నేను
విభుడు వచ్చెడు దాక జీవింతు నెట్లొ."

పలికె మారుతి నుదుట నంజలి ఘటించి
"సుఖ మెరుంగడు రాముడు శోకపరత
నిన్నె ధ్యానించుచుండును నిత్యమతడు
శ్రీ రఘువరుండు వచ్చును శీఘ్రగతిని."

"రావణుం డిడ సంవత్సరమ్ము గడువు
కపివరా! అందు పదినెలల్ గడచిపోయె
రామచంద్రుని వన్ను జేర్పంగ ప్రీతి
అన్నను విభీషణుడు వేడి విన్నబోయె."

సందియములేదు శుభగుణసంయుతుండు
రామచంద్రు డొసగు నాకు రక్షణమ్ము"
అనివచించుచు శోకంబు నంద సీత
అనిలుపట్టి మహావీరు డనియె నిట్లు.

"విషయ మెరిగింప సమకూర్చి వివిధకపుల
రాము డిచటి కేతెంచు శీఘ్రముగ, లేక
సుదతి! నా భుజపీఠి కూర్చుండ నీవు
నిలిపెదను రాము సన్నిధి నిముషమందె."

సీత పలుక "నీదింతటి చిన్నమేను
భుజముపై నెట్లు నను కొనిపోదు" వనిన
కనుచు నుండగ జానకి గాడ్పుపట్టి
మేరుశృంగోన్నతంబుగ మేను పెంచె.

అవనిజాత మహాసాధ్వి అనియె నిట్లు
"అరసితి భవన్మహాసత్త్వ మాంజనేయ!
అభ్రవీథి వేగమున నీ వరుగునపుడు
వననిధిని నేను పడవచ్చు కనులు తిరిగి.

కానిచో క్రూరదైత్యుల కంటబడగ
బలయుతులు సాయుధులు వారు, పట్టి నీకు
ఘోరయుద్ధాన కీడు చేకూర్చవచ్చు
గెలిచినను నీవు పతికీర్తి కించపడును.

సార్థకంబుగ నీ పృథుయత్నమెల్ల
తెమ్ము వేగమె సైన్యసందీప్తు రాము;
స్వప్నమందేని స్పృశియింప పరపురుషుల
తనువు వివశంబుగా నన్ను తాకె ఖలుడు.

తోచదు సముచితముగ నీ తోడరాగ
వింటి కంటి గాథల మహావీర రాము
సాటిలేరు భువనమ్ముల మూట నెవరు;
రాముని సలక్ష్మణుని తెమ్ము రయము మీర."

"మూడ యోజనశతము కూర్చుండలేవు
అన్యపురుషుల తాకని అనఘచరిత!
ఎనెద నొసగుము భవదభిజ్ఞాన మొకటి
శుభవచస్సుల ప్రియునికి చూప నేను."

హనుమ కమనీయవచనము లాలకించి
అశ్రునయనాలతో నిట్టు లనియె సీత
"వాయుపుత్ర! చెప్పెద ఆనవాలు గాగ
వినుము రాఘువునకు నీవు ప్రీతి దెలుప.

"చిత్రకూట నగమ్మున చెలువ మొప్ప
తాపసాశ్రమ మందున్న తరుణమందు
దివ్యమందాకినీ నదీ తీరమందు
చక్కగ వనవిహారము సలిపినాము.

నాడు పుష్పవృక్షాల సౌందర్య మరసి
అలసిపోయిన నేను నీ అంక మందు
తలనిడి పరుండ పొడువ మొదలిడె నిన్ను
మాంసవాంఛను కాకమ్ము మరల మరల.

దాని బెదరించి బెడ్డతో తరిమివేయ
పొడుకాకి వదలక నాపైట లాగి
నాన ముంచిన నను జూచి నవ్వినావు
ఊరడించితి వెంతయో చేరదీసి.

తిరిగి నా అంకసీమ నిద్రింప నీవు
కాకి నా స్తనమధ్యంబు గాయపరచె;
సోక నెత్తురు నీవు సుషుప్తి వీడి
కాంచినావు క్రోధంబు కాకంబు పైని.

దర్భ ఒక్కటిగొని మహాస్త్రముగ మార్చి
దానిపై ప్రయోగింపగ తరుమసాగె
శరము; ప్రాణభీతిని కాకి శరణువేడ
మూడులోకాల నెవరు కాపాడలేదు.

శరణ మనుచు కాకి నీ పదాబ్జముల వ్రాల
వ్యర్థమయిపోదు బ్రహ్మాస్త్రమంటి వీవు
కాకి సిద్ధపడుచు కుడికన్ను నిడగ
అస్త్ర మరిగెను పయి దక్షిణాక్షి గొనుచు.

చావు తప్పెను కనులొట్ట పోవుగాక!
కాకి తనదారి నేగెను నీకు మ్రొక్కి
అలతి కాకికి విడిచి బ్రహ్మాస్త్ర మట్లు
సతి హరించిన రావణుపైప దగునె?

సీత హనుమంతు గాంచి వచించె నిట్లు
"ప్రథితవీరుడు రాముడు రా డదేల?
మిన్నకుండె నే కతము సుమిత్రసూతి?
ఇటు లుపేక్షింపగా వారు హేతువేమొ!"

అనియెను మహాత్ము డంజనాతనయు డిట్లు
"రామచంద్రుడు శుద్ధధర్మజ్ఞు డతడు
నిత్యశోకసంతప్తుడు; నీ వ్యథార్తి
తమ్ముడగు లక్ష్మణుండును తల్లడిల్లు.

"కాల్చివేసి శరాగ్ని లంకాపురమ్ము
సంహరించును ఖలుని నిస్సంశయముగ
పురి కయోధ్యకు నిను గొనిపోగలండు
సీత! చెప్పంగదగు నుడుల్ చెప్పు మమ్మ!"

అనియె శోకోపహతయైన అవనిజాత
"వాయుసుత! నాకు మారుగా వంచి శిరము
క్షేమ మడుగుము నీవు శ్రీరామవిభుని
మృదులవచను నడుగుము సౌమిత్రి నట్లె.

(సశేషం)

దేవతలారా! దీవించండి!

శ్రీ నడాధూరు జగన్నాథాచార్యులు

ఆగమములు, పురాణ ఇతిహాసములు, ధర్మశాస్త్రములు అన్నీ కూడ దేవతారాధన గురించి చెప్పబడినవి. మానవజీవితం పొంది నందుకు భగవత్ప్రాప్తి పొందాలి. అందుకు సదాచరణ, శౌచము మొదలైన నియమములతో భగవంతుని ఆరాధించాలి. అయితే దేవతలు ఎంతమంది ? ఏయే దేవతలను ఏ ఏ సమయాలలో ఆరాధించాలి ? అనేది తెలుసుకోవాలి. మనకు శాస్త్ర ప్రకారంగా 33 కోట్ల మంది దేవతలు గలరని తెలియుచున్నది.

ఈదేవతలలో ప్రధాన దేవతలుగా సృష్టి, స్థితి, లయ కారకులైన బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులను చెప్పవచ్చును. మిగిలిన దేవతలలో 2 శ్రేణులు కలవు. 1. దేవతా శ్రేణి 2. ఉప దేవతాశ్రేణి.

1. దేవతాశ్రేణి

ఈ దేవతలలో 9 గణములు కలవు.

1. ఆదిత్య గణము :-

వీరు 12 మంది. 1. వివస్వాన్. 2. అర్యమ్, 3. పూషా. 4. త్వష్టా. 5. సవితా. 6. భగ. 7. ధాత. 8. విధాత 9. వరుణ. 10. మిత్ర. 11. శక్ర. 12. ఉరుక్రమ.

2. తుషితగణము :-

వీరు 12 మంది. 1. దర్మ. 2. పౌర్ణమాస. 3. బృహత్. 4. రధన్తర. 5. విత్తి. 6. వివిత్తి 7. ఆకూతి. 8. కూతి. 9. విజ్ఞాతి. 10. జ్ఞాత. 11. మన. 12. యజ్ఞ.

3. విశ్వే దేవగణములు :-

వీరు 10 మంది. 1. క్రతు. 2.దక్ష. 3.సత్య. 4. వసు. 5. ధూలి. 6. రోచన. 7. పురూరవ. 8. ఆర్ద్రవ. 9. కాల. 10. కామ.

4. సాధ్య గణము :-

వీరు 12 మంది. 1. ప్రాణ. 2. అపాన. 3. ఉదాన. 4. సమాన. 5. వ్యాన. 6. చక్షు. 7. శ్రోత్ర. 8. రస. 9. ఘ్రాణ. 10. స్పర్శ. 11. బుద్ధి. 12. మనస్సు.

5. ఆభాస్వరగణము :-

వీరు 64 మంది గలరు. వీరిని ఆరాధించుట వలన దేశము, ప్రజలు ధన ధాన్యసమృద్ధి కలిగియుందురు. వీరందరికి వేరు వేరు పేర్లు ఉన్ననూ సమిష్టిగా అభాస్వరగణముగానే పూజలందుకొనుచుందురు.

6. మరుద్గణము :-

వీరు 49 మంది.1.సత్యజ్యోతి. 2. ఆదిత్య. 3.సత్యజ్యోతి. 4. తిర్యక్‌జ్యోతి. 5. సజ్యోతి. 6. జ్యోతిష్మాన్. 7. హరిత. 8.ఋతజిత్తు. 9. సత్యజిత్తు. 10. సుషేణ. 11. సేనాజంతు. 12. సత్యమిత్ర. 13. అభిమిత్ర 14. హరిమిత్ర 15. కృత. 16. సత్య. 17. ధృవ. 18. ధర్తా. 19. విధర్తా. 20. విధారయ. 21. ధ్వాన్త. 22. ధుని. 23. ఉగ్ర. 24. భీమ. 25. అభయ. 26. సాక్షిప. 27. ఋక్. 28. ఈదృక్. 29. అన్యాదృక్. 30. యాదృక్. 31. ప్రతికృత్. 32. సమితి. 33. సంరంభం. 34. ఈదృక్ష. 35. పురుష 36. అన్యాదృక్ష. 37. చేతస. 38. సమ్మితి. 39. సమిదృక్ష. 40. ప్రతీదృక్ష. 41. మరుత. 42. సరిత. 43. దేవ. 44. దిశ. 45. యజుః 46. అనుదృక్. 47. సామ. 48. మానుష. 49.విసు.

7. మహోరజిక గణము :-

వీరు మొత్తం రెండువందల ఇరవైమంది. వీరందరూ కూడ సమిష్టిగానే సంచరించుదురు. సమిష్టిగానే పూజలందుకొందురు. వీరివి ఆరాధించుట వలన శాంతి, సహనము, నిష్కామభక్తి, జ్ఞానము కలుగును. వీరు అసంఖ్యాకముగా వ్యాపించి ఉండుట చేత మహోరజిక గణము అనుపేరుతో పిలువబడుచుండిరి.

8. రుద్ర గణము :-

వీరు 11 మంది. వీరిని ఏకాదశరుద్రులు అందురు. 1. మన్యు. 2. మను. 3. మహినస. 4. మహాన్. 5. శివ. 6. ఋతధ్వజ. 7. ఉగ్రరేత. 8. భవ. 9. కాల. 10. వామదేవ. 11.ధృఢవ్రత.

9. వసు గణము :-

వీరు 8 మంది. వీరిని అష్ట వసువులు అందురు. 1. ఆప. 2. ధృవ. 3. సోమ. 4. ధర్మ. 5. అనిల. 6. అనల. 7. ప్రత్యూష. 8. ప్రభాస. (ఇది విష్ణు పురాణము ప్రకారము)

1. ద్రోణ. 2. ప్రాణ. 3. ధృవ. 4. అర్క. 5. అగ్ని. 6. దోష. 7. వసు. 8. విభావసు. (ఇది శ్రీమద్భాగవతము ప్రకారము)

2. ఉపదేవతాశ్రేణి

ఈ దేవతలలో 10 గణములు కలవు.

1. విద్యాధర గణము. 2. అప్సరస గణము. 3. యక్ష గణము. 4. రాక్షస గణము. 5. గంధర్వ గణము. 6. కిన్నెర గణము. 7. పిశాచ గణము. 8. గుహ్యాక గణము. 9. సిద్ధ గణము. 10. భూత గణము. ఇదే విధముగా పితృగణము, చారణ గణము, నాగ గణము, గరుత్మంతుడు ప్రధానంగాగల పక్షి గణము, హనుమంతుడు ప్రధానంగా గల వానర గణము కూడ దేవతా గణములలో చేర్చబడినవి. వీరందరికీ అణిమా, గరిమాది అష్టసిద్ధులు కలవు. ప్రత్యక్షమగుట, అంతర్ధానమగుట కలదు. ఆకాశగమనము చేయుశక్తి విశేషముగా వీరికి గలదు.

ఇంకా దేవతాశ్రేణిలో ఆదిత్యాది నవగ్రహములు. ఇంద్రాది అష్టదిక్పాలకులు కలరు.

బృహ దారణ్యాక ఉపనిషత్తులో ఒకచోట శాకల్యమహర్షి యాజ్ఞవల్క్య మహర్షిని దేవతలు ఎంతమంది అని ప్రశ్నించగా ఆయన 3 వేల 3 వందల అరవై మంది అని చెప్పెను. మళ్ళీ మళ్ళీ ప్రశ్నించగా క్రమేణా 33 మంది, ఆరుగురు, ముగ్గురు, ఇద్దరు, చివరకు ఒక్కరే అని చెప్పిరి. అంటే హిందూ ధర్మశాస్త్రములో బహుదేవతా వాదము ఉన్నప్పటికిని కూడ సర్వేశ్వరుడు, మోక్ష ప్రదాత. శ్రీమన్నారాయణుడే అని తేల్చి చెప్పిరి.

1. విష్ణుమూర్తి

శాంతాకారం భుజగశయనం
పద్మనాభం సురేశం
విశ్వాకారం గగనసదృశం మేఘవర్ణం శుభాంగమ్,
లక్ష్మీకాంతం కమలనయనం
యోగిహృద్ధ్యాన గమ్యం
వందే విష్ణుం భవభయహరం సర్వలోకైక నాథమ్.

అని ఈవిధంగా విష్ణు భగవానుని ధ్యానించి ఆరాధించాలి. కేవలం సాత్త్విక జనులు నారాయణుడే పరతత్త్వమని ఎఱింగి పంచసంస్కార పూర్వకముగా వైష్ణవ మతాన్ని స్వీకరించి శ్రీమన్నారాయణుని ఆరాధించి అంత్యమున విష్ణువుయొక్క నివాస స్థానమైన పరమపదమును చేరి నిత్యముక్తులై జన్మరాహిత్యమును పొందుదురు.

విష్ణుమూర్తి ఆషాఢ శుద్ధ ఏకాదశినాడు క్షీర సాగరమున శయనించును. కనుక ఈ ఏకాదశికి శయన ఏకాదశి అనిపేరు. కార్తీక శుద్ధ ఏకాదశినాడు క్షీరసాగరమున శయనించియున్న విష్ణుమూర్తి మేల్కొని దేవతలందరుకు దర్శనమును కలుగజేయును. కాన ఈ ఏకాదశికి ఉత్థాన ఏకాదశి ప్రబోధన ఏకాదశి అనిపేరు. ఆ మరునాడు క్షీరాబ్ధి ద్వాదశి వ్రతము చేసిన సకలసంపదలు కలిగి సుఖించెదరు.

మానవలోకంలో మానవులు పాపకర్మలు చేస్తూ భగవంతుని యందు భక్తిశ్రద్ధలు లేక "పునరపి జననం పునరపి మరణం" అన్నట్లు పాపకర్మల ఫలితముగా జనన మరణరూపమైన సంసార చక్రమున పడుతూ ఉండిరి. అట్టి వీరిని తరింపజేయుటకై అనేక శాస్త్రములను భగవంతుడు ఈ మానవునికి ప్రసాదించెను. కానీ "అనంతశాస్త్రం బహువేదితవ్యం అల్పశ్చ కాలో బహవశ్చ విఘ్నాః" అన్నట్లుగా

(37వ పేజీలో)

సింహగిరి వచనాలు

శ్రీ జి. బాలశ్రీనివాసమూర్తి

తెలుగు సాహిత్యంలో ఆధునిక దశ ఆరంభమయ్యే వరకు గుణాత్మకంగా కొన్ని విభజనలు కన్పించేవి. ఇవి మిగతా భారతీయ భాషా సాహిత్యాల్లో అరుదుగా ఉన్నాయి. అయితే తెలుగు సాహిత్యంలో ప్రధానంగా కవిత్వం భక్తి - శృంగారాలతో కేంద్రీకృతమై నట్టుగా కన్పిస్తుంది. ఆనాడు రాజుల, సంస్థానాల రాజాల ఆస్థానాల్లోని కవులు దాదాపుగా అందరూ సంస్కృత కావ్యాల్లోని చిన్న చిన్న వస్తువులను తీసుకొని శృంగార మయంగా రచనలు చేశారు. ఇవి ఆ కవి పోషకులకు ఆనందాన్ని కల్గించేవి. ప్రబంధ ధోరణిలో ఇదే కన్పిస్తుంది. ఇదే సమయంలో మరి కొద్ది మంది కవులు మాత్రం శృంగారానికి విరుద్ధంగా, సమాంతరంగా అంకిత భావంతో భక్తి సాహిత్యాన్ని సృష్టించారు. వీరిలో చాలామంది పేదలు, పరమ సాత్త్వికులు. రాజాస్థానాల కితాబులకు, సుఖాలకు ఎంతో దూరంగా ఉన్నారు. తమ కవితా శక్తిని భక్తి ఉద్యమానికి అంకితం చేశారు. పోతన, పరశురామ పంతుల లింగమూర్తి వంటివారు ఈ కోవకే చెందుతారు. ఇదే వరుసలో మరింత ముందుకు పోయి తెలుగువచనానికి ఒరవడి పెట్టిన భక్త సాహిత్యమూర్తి "సింహగిరి నరహరి వచన"కర్త కృష్ణమాచార్యులు. తెలుగులో తొలిసారిగా స్వతంత్రంగా వచనం రాసిన వాడు కృష్ణమాచార్యులే నంటూ ప్రముఖ పరిశోధకులు ఆచార్య కులశేఖరరావు "భక్తి ప్రధానములై స్తోత్ర రూపములుగా నుండి సంకీర్తనాత్మకముగానున్న వచనములలో కాలక్రమము ననుసరించి కృష్ణ మాచార్యులు రచించిన సింహగిరి వచనములు మొదటివి" అనివ్యాఖ్యానించారు.

సాహిత్యంలో నాటినుండీ కవిత్వం పెద్ద పీట వేసుకుంది. వస్తువు ఏదైనా రూపం మాత్రం కవిత్వమే! అయితే సంప్రదాయానికి విరుద్ధంగా కృష్ణమాచార్యులు తన భక్తి భావనను వచన రూపంలో అందించడం విశేషం. ఆయన తర్వాతే తాళ్ళపాక కవులు, రాయవాచకం రాసిన స్థానాపతి, సముఖం వెంకటకృష్ణప్ప వంటి వారు [illegible] వచన రచనలు చేశారు. హృదయగతంగా పొంగి పొరలే భక్తిని వచన రూపంలో అందించిన కృష్ణమాచార్యుల సింహగిరి నరహరివచనాలు తెలుగ సాహిత్యంలో భక్తికి ప్రతిరూపంగా చిరస్థాయిగానిలిచిపోతాయి. నాలుగు లక్షల వరకు ఈ రకమైన వచనాల్ని ఆయన రాశాడని అంటారు కానీ ఈనాడు అవి చాలా తక్కువగా లభ్యమవుతున్నాయి.

కృష్ణమాచార్యుల గురించిన కాల నిర్ణయం ఇంకా ఖచ్చితంగా జరగలేదు. ఈ అంశంపై పరిశోధన చేసిన కొంతమంది ఆయన ప్రతాపరుద్రుని కాలంలోని వాడని అభిప్రాయపడ్డారు. క్రీ.శ. 13-14 శతాబ్దాల మధ్య జీవించి ఉంటాడని వీరి అభిప్రాయం. ఉప్పొంగుతున్న ఆవేశంతో దేవా! అని పదే పదే సంబోధిస్తాడు వచనకర్త. సాధారణంగా

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
తిరుపతి

శ్రీ వేంకటేశ్వర కేంద్ర గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రం

ఒక విజ్ఞప్తి

విద్యే సౌందర్యం | **విద్యే దైవం**

1993లో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల వజ్రోత్సవ సందర్భంగా తిరుపతిలో శ్రీ వేంకటేశ్వర కేంద్ర గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రం నెలకొల్పబడింది. భాగవతాంకితంగా ఈ పవిత్ర పరిశోధనా కేంద్రానికి శ్రీకారం చుట్టబడింది. ప్రాచీన ఆధునిక వాస్తు శిల్ప ప్రమాణాల రీత్యా అతి విశాలమైన భవనం ఈ గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రంకై నిర్మింపబడింది. ఇదో గ్రంథ రత్నాకరం. ప్రాచీనుల ఉత్తమ ఆలోచనా విధానాలను ఆవిష్కరించేందుకు, అందరికీ పంచేందుకు అలభ్యమైన ఎన్నో గ్రంథాలు, వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, పురాణాలు, శాస్త్రాలు, భగవద్గీత ఇలా ఎన్నో గ్రంథాలు ఈ గ్రంథాలయంలో పదిలపరచబడ్డాయి.

శ్రీ వేంకటేశ్వర కేంద్ర గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రం సనాతనధర్మం, తత్త్వశాస్త్రం, సంగీతం, భారతీయ సంస్కృతి మొదలైన విషయాలమీద పరిశోధన చేయటానికి చక్కని అవకాశం కలిగిస్తుంది. అంతేకాక అలభ్యంగాను, అముద్రితంగాను వున్న భారతీయ తత్త్వశాస్త్ర గ్రంథాలను, సంస్కృత మూల గ్రంథాలను వాటి అనువాదాలను ప్రచురించాలని ఆశయం. ముద్రణా విభాగం కూడ ఏర్పాటు చేసుకోవటానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఈ గ్రంథాలయాన్ని భారతీయ సంస్కృతీ ఆలయంగా, ప్రముఖ పరిశోధనా కేంద్రంగా తీర్చిదిద్దాలన్నదే మా ఆశయం. ఈ భారీ పథకం పూర్తవటానికి అందరి సహాయ సహకారాలు ఎంతో అవసరం.

ఈ బృహత్తర కార్యానికి ప్రజలు, సంస్థలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, దాతలు ఇతోధికంగా పుస్తకాల రూపంలో కాని, ధనరూపంలో గాని సహాయం అంద చేయవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. వ్యక్తులు, సంస్థలు తమ వద్దవున్న విలువైన భారతీయ తత్త్వశాస్త్ర గ్రంథాలను ఈ గ్రంథాలయానికి బహుమతిగా ఇవ్వవచ్చు.

దయతో మీ విరాళాలను పుస్తకాల రూపంలో గాని, ధనరూపంలో/డిమాండుడ్రాఫ్టుద్వారా గాని "ఆఫీసరు ఆన్ *స్పెషల్ డ్యూటీ, శ్రీ వేంకటేశ్వర కేంద్ర గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రం, తిరుపతి-517 502 ఆంధ్రప్రదేశ్."* వారికి పంపండి.

విద్య సౌందర్యాన్ని ఇస్తుంది! అది ఎవ్వరూ దోచుకోలేని అపార ధనాగారం! విద్యవల్ల కీర్తి, సంపద, ఆనందం లభిస్తాయి! విద్య గురువులకు గురువు! అన్య ప్రదేశాల్లో విద్య బంధువులా సహాయం చేస్తుంది! పాలకుల వద్ద గౌరవం లభించేలా చేస్తుంది! విద్యలేని వాడు వింత పశువు!!

--భర్తృహరి

అనాథ పతీ, స్వామీ, సింహగిరి! నమోనమో దయానిధీ, అని ముగుస్తుంది. ప్రతి వచ నానికీ విస్తరణ రీత్యా ఏ నిబంధనలూలేవు. భక్త్యావేశం కొంత చల్లబడగానే వచనం ముగుస్తుంది. అయితే "దేవా, పరమపు రుషా దేవా, దయాపరా, పరమ ధర్మనికరా, నిత్య నిరంజనా, నిర్వికల్పా, దుఃఖవిమోచనా, మంగళాకారా, దోషనిగ్రహణా, నిరవంద్యా, నిరవధికా, నిరాలంబా, నిరాశ్రయా, నమో, సింహగిరి నరహరీ, నమో నమో దయానిధీ" అని సంబోధనంతోనే ముగిసిన వచనాలు కూడా ఉన్నాయి. తన వచనాల్ని ఇలా ఆరంభించాడు కృష్ణమాచార్యులు.

"దేవా, ఇంద్రాది దేవతలు నూఱును, హిరణ్య గర్భు లిన్నూరును, కాశ్మీర గిరుల మున్నూరును, తిలదాంచన గిఱులు నన్నూ రును, పతివ్రతలేనూఱ్లును, అగ్రహారంబు లెని మిది నూఱ్లును, స్త్రీమూర్తులేడు నూఱ్లును, మభయస్తోమకు లెనిమిదినూఱ్లును, హేమస్త్రీ గర్భంబులు తొమ్మిది నూఱ్లును, కపిల ధేను వులు వేయిని, కాలచక్రంబులు లక్షయును, తులా పురుషంబులు కోటి యును, కన్యకా దానంబులు పదికోట్లును, నివి యన్నియు గూడిన మీ దివ్యనామ సంకీర్తన వినినందు లకు వేయిలో నొక్క భాగంబునకు సరిగావు, సరిగావు."

తెలుగు సాహిత్యంలో ఆనాటి భక్త కవులు సమకాలీన సమాజంలోని అనేక అన్యా యాల్ని వాస్తవిక దృష్టితోనే ఆలోచించారు. కొందరు సమాజంలోని పెద్ద మనుషులతో ఈవిషయంలో సంఘర్షించారు. మరికొందరు ఆవేదనను భగవంతునికి విన్నవించుకున్నారు. ఈ రకమైన భావనలు ఎన్నో కృష్ణమాచార్యుల వచనాల్లో కన్పిస్తాయి. కరుడు గట్టిన కుల వ్యవస్థ, అగ్రనిమ్న తారతమ్యాల్ని శ్రీ రామాను జాచార్యుల వారు ఆనాడే తీవ్రంగా ఖండించి భవిష్యత్తుకు దారితీశారు. కృష్ణమాచార్యు లకు శ్రీ రామానుజులంటే ఎంతో గౌరవం. అలాగే ఆయన భావాల ప్రభావం కూడా సింహగిరి వచనాల్లో కన్పిస్తుంది. అందుకే ఒక వచనంలో "దేవా! శ్రీ రామానుజ సిద్ధాంతమును బోలు మఱి సిద్ధాంతము, పరమా చార్యులంబోలు మఱి ఆచార్యులు లేరు"అని ప్రస్తుతించాడు. మరొక దగ్గర "దేవా! శమ దమాది గుణంబులు కలిగిన బ్రాహ్మణుం డుత్తముండు. శమ దమాది గుణంబులు గలిగిన క్షత్రియుండుత్తముండు, శమ దమాది గుణంబులు గలిగిన శూద్రుం డుత్తముండు . . . . . . .దేవా! విష్ణు భక్తిలేని విద్వాంసుని కంటె హరికీర్తనము సేయునతడె కులజుండు, శ్వపచుండైననేమి? ఏవర్ణంబైననేమి? ద్విజుని కంటె నతడె కుల జుండు" అని ధైర్యంగా ఆకాలంలోనే తన అభిప్రాయాల్ని వెల్లడించాడు వచనకర్త.

భక్తి రచనలు చేసే వారిలో శివ-కేశవ భేదభావం ప్రధానంగా కన్పిస్తుంది. దీనికి సింహగిరి నరహరి వచనాలు మినహాయింపు కాదు. వివిధ దేవుళ్ళను దేవతల్ని అస్థిరంగా పూజించడం బదులు నమ్మిన ఒకే దేవుణ్ణి గాఢంగా కొలవడం మంచిదని కృష్ణమాచా ర్యుల భావన. ఈధోరణిని బలపరుస్తూ ఆయన " దేవా! (శ్రీ) పర్వతంబునకు బోయి శైవులగుదురు. తిరుపతుల జూచి వైష్ణవులగుదురు. శుక్తిమంతంబును జూచి కుశాలులగుదురు. ఇటువంటి మనస్సంచల నమునగదా రౌరవాది నరక గతులై ఇహ పరములు లేకుండుట" అంటాడు. అట్లాగే ప్రపంచంలోని ప్రతి అణువునూ, జీవనిర్జీ వాల్ని కూడా తను కొలిచే విష్ణురూపంలోనే

చూశాడు కృష్ణమాచార్యులు. తాను ఏర కంగా చూసినా విష్ణు దేవుని మెప్పించలేనని భావించాడు. ఎందుకంటే అన్ని రంగాల్లో ప్రముఖులైన వారందరూ విష్ణువు సన్నిధిలోనే ఉన్నారు. దీన్నే ఒక వచనంలో" దేవా! పెద్ద తనంబుసేసి మిమ్ము మెప్పించెదనంటినా జాంబవంతుండు మీ సన్నిధినే యున్నాడే, దేవా! బంటుదనంబు సేసి మెప్పించెద నంటినా యండ వాయు సుతుండు హను మంతుండు మీసన్నిధినే యున్నాడే . . . ." ఇలా సాగుతుంది.

భక్తి పారవశ్యంతో రచనలు చేసే వారు సాధారణంగా తమ గత జీవితంలోని కొన్ని ఐహిక సంబంధ అంశాల్ని భగవంతుని ముందు విన్నవించుకుంటారు. అట్లాగే కృష్ణ మాచార్యులు కూడా "దేవా! మీకు మొఱ వెట్టి విన్నపము చేయుచున్నాడను. సంసార మోహ బంధంబుల దగులు వడితిని. కాంతల మీది కోరికలు డాసెను. కామాంధకారము కన్నుల గప్పెను. కర్మవారధి గడువ దయ్యెను. అపర కర్మములకు లోనైతిని. అజ్ఞాన జడుండనైతిని. అధమాధముండ నైతిని. అందని ఫలముల కఱ్ఱుటు సాచి తిని. దుష్ట దురాచారుండనైతిని. మూఢుండ నైతిని" అని చెప్పుకున్నాడు. ఈ లోకంలో చాలామంది కేవలం జీవితంలోని సుఖాలు వాటికోసం మనిషి పడే తాపత్రయం, అతి నీచమైన ప్రయత్నాలు ఇవన్నీ కృష్ణమాచార్యు లను ఆలోచించేలా చేశాయి. ఆధ్యాత్మిక చింతనతో వైరాగ్యం వైపు నడిపించాయి. తను, రక్త సంబంధాలు మోక్ష మార్గానికి అడ్డంగా నిలుస్తున్నాయని అవి తెగిపోవాలని ఆయన భావించాడు. అందుకే "నిత్య పదం బైన మీ దివ్య నామ సంకీర్తన బఠింప నేరక సర్వ దేవతలు సాక్షియైన భర్తను విడిచి పరమపురుషుం గోరు వ్యభిచారిణి విధంబున నున్నవాడను. నన్ను గృతార్థు జేయవే" అని భగవంతుడిని వేడుకున్నాడు.

దేహం మీద ఉన్న మమకారంపోయి దేహమంటే ఒక రక్తమాంసాల, మలమూ త్రాల తోలుతిత్తి అన్న భావన ఏర్పడటం వైరాగ్యానికి పరాకాష్ఠ. ఇది సింహగిరి వచ నాల్లో ఒకచోట విస్పష్టంగా కన్పిస్తుంది. ఈ భావన ఏర్పడ్డ తర్వాత వ్యక్తిలో మరో దర్శనం కన్పిస్తుంది. అందుకే "దేవా! తను వులు మాయ, తలపోసి, తలపోసి చెప్పెద నంటినా కఱకఱల మోహమిది, ఆశలపాశా ణంబిది. అతుకుల జల్లెడ యిది. తన బ్రతుకు కొఱకు పోరాడి పోరాడి యొరులం జెఱచెడు దుర్గంధపు దొంకయిది. నీరుబుడ్డ, ఊట చెలమ, తూంట్ల బాన, తాడరి దుర్గంధమును బాలు(చు)ను. మాటలేకానీ మఱి యెందుకు బసలేదు. నోటను ముఱికి, దంతంబులబాచి, నాశికంబున ఊళె, నయనంబుల పీళె, చెవి లోని గుల్మి, చెట్టలకొంప, మూటగట్టుకున్న మలమూత్రముల తిత్తి, చీమునెత్తుట జడిపు రుగుల జలదారి . . . . ." అని వాస్తవికతను బయట పెట్టాడు కృష్ణమాచార్యులు.

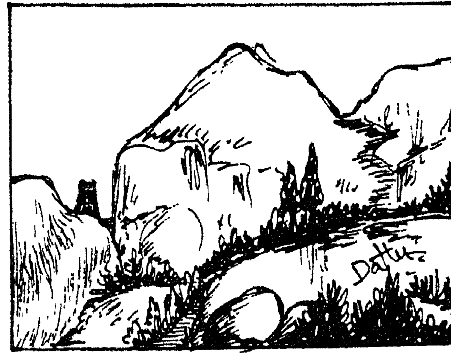
జీవితంలో పరిశుద్ధతకు, పవిత్రతకూ కేవలం విష్ణువైన నరహరిస్తుతులే మార్గ దర్శ కాలని అంకిత భావంతో నమ్మాడు కృష్ణ మాచార్యులు. అందుకే "దినదినంబులు దుర్భాషలాడిన నా జిహ్వకు మీదివ్య నామ సంకీర్తనం బొకటి చాలదా?" అని ప్రశ్నిం చుకున్నాడు. ఎన్ని భరించి ఊహించరాని పాపాలు చేసినా కేవలం నారాయణుని స్మర ణతో అతను భాగవతోత్తముడు అవుతాడని కృష్ణమాచార్యుల ప్రగాఢ విశ్వాసం. "విప్రవద లనేకంబులొనర్చి సురాపాన స్వర్ణ ఘాత కాది మహా పాతకంబులు సేసిన యతండై నగాని, ఏక నిమిషంబున మీ దివ్య నామ సంకీర్తన చేసిన యతండే నారాయణశ్రే ష్ఠుండు కాకుండునా" అని ఒక విషయంలో ప్రశ్నించు కున్నాడు.

ఒకటి రెండు కథల్ని కూడా సింహగిరి నరహరి వచనాల్లో కృష్ణమాచార్యులు వెల్ల డించి తను అంకిత భావంతో నమ్మిన విష్ణు భక్తిప్రభావాన్ని చూపించారు. పూర్వం వరం గల్లులో (ఓరుగల్లు) ఒక అగసాలె వ్యక్తి ఉండే వాడు. ఆయనకెప్పుడు ఆయన చనిపోయిన తర్వాత భార్య తానుకూడా సహగమనం చేద్దామని భర్త శవంతో పాటు పోసాగింది. ఈ సమయంలో కృష్ణ మాచార్యులు తోవలో కన్పించాడు. అగసాలె వ్యక్తి భార్య కృష్ణ మా చార్యులకు నమస్కరించింది. అపుడాయన ఆమెను దీర్ఘసుమంగళివి కావాలని ఆశీస్సులి చ్చాడు. కానీ ఆమె తన భర్త మరణించిన వైనాన్ని ఆచార్యులకు తెల్పింది. తానన్న మాటలు దండుగ కావద్దని చిటి తాళాల్ని తీసుకొని కృష్ణమాచార్యులు భక్తితో భజన చేయడం ఆరంభించాడు. ఆశ్చర్యకరంగా అగ సాలెవాడు ప్రాణంతోలేచి కూర్చున్నాడట. "సింహగిరి నరహరి వచనా"ల్లో ఇటువంటి ఐతిహ్యాలు మరెన్నో ఉన్నాయి.

భక్తితో మునిగిన రచయితకు ఇహలోక సౌఖ్యాల గురించిన అవగాహన గాని అవసరం గానీ ఉండదు. అది కృష్ణమాచార్యునిలో కూడా కన్పిస్తుంది. జీవుడు - అతని ఆలోచనల చుట్టూ తిరిగి మనోహర సుగుణ మూర్తిగా వెలిగే దేవుడు ఇవే సింహగిరి వచ నాల్లో మేరు పర్వత శిఖరాల్లా కన్పిస్తాయి.

నిసర్గమైన భక్తిసాహిత్యానికి శ్రీ రామా నుజుల ప్రత్యక్ష పరోక్ష ప్రభావాలతో వచ్చిన వైష్ణవ సాహిత్యం గొప్ప స్ఫూర్తిని, భూమికను ఇచ్చింది. తొలినాడే ఈ భక్తి భావనలకు బీజాలు వేసిన ఘనత కృష్ణ మాచార్యులకే చెందుతుంది.

సింహగిరి నరహరి వచనాల్ని గురించి మరిన్ని పరిశోధనలు ముమ్ముందు జరిగితే ఇంకా ఎన్నో విశేషాలు వెల్లడయ్యే అవకాశం ఉంది.

దైవ ప్రార్థనకై మహావకాశం

శ్రీ పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తి

విశర వారిద వారి దవాతురే
చిరపిపాసిత చాతక పోతకే,
విపరితే మరుతి క్షణమన్యథా
క్వచ భవాన్ క్వయః క్వ చ చాతకః.

ఓ చిన్న పర్వత శిఖరంపై ఓ చాతక పక్షి కూర్చుని ఉంది. జలభరితమైన ఓ మేఘం దాని మీదుగా సాగిపోతూన్నది. దానిని చూసి ఆ పర్వతం క్రింద భాగంలో నిలబడిన కవి అంటాడు - అరే! మేఘమా! ఈ చాతకం చాల సేపటి నుండి దాహంతో వేదనపడుతున్నది. దీనికి నీవు కొంచెం నీళ్ళిచ్చి మరీ ముందుకు పో. ఎక్కడో అక్కడ నీవు కురవక తప్పదు కదా! ఇట్టి పరోపకారావకాశాన్ని ఎందుకు చేజార్చుకుంటావు? చాతకానికి నీళ్ళివ్వక పోయినా, గాలి మారినా, నువ్వెక్కడ చిక్కుపడినా, నువ్వెక్కడ వర్షించినా తెలియదు కదా! ఈ పక్షి ఎక్కడకు పోతుందో ఎవరికెరుక? ఇట్టి సదవకాశం మరల లభిస్తుందా?"

నేడు మనం 'దైవ ప్రార్థనకు సర్వోత్తమావకాశం ఎట్టిది?" అనే విషయంపై విమర్శన చేసుకుందాము. దీనితో బాటు మానవ జీవన సార్థక్యం భజనలోనే కానీ భోగానుభవంలో లేదన్న విషయాన్ని నిశ్చయించుకుందాము.

మానవ శరీరం దేవదుర్లభమైనది. ఇట్టి దేహాన్ని పొంది కూడ దీనిని సద్వినియోగం చేసుకోజాలని వాడు - చేతిలో ఉన్న అమృత పాత్రను విసిరేసి విషపాత్రను వినియోగించుకోవలెనన్న మూర్ఖత్వంలో ఉన్నవాడు. విశేష పుణ్యం వల్ల లభించిన చింతామణిని ఇచ్చివేసి పైపై మెరుగులు కల గురువింద పూసను తీసుకున్నట్లయింది.

ఏ శరీరంలో ఉన్నా విషయ భోగాలు లభిస్తాయి. వాటిని అనుభవించవచ్చును కూడ. అన్య దృష్ట్యా సమస్త శరీరాలలోని సుఖభోగాలు తారతమ్యంగా . గోచరమైనా ప్రతి ప్రాణీ తన దృష్టిలో సమానసుఖాన్నే అనుభవిస్తున్నది. పందికి తన ఆహారమైన అశుద్ధాన్ని స్వీకరించేవేళలో కలిగే సుఖానుభవం, ఓ కీటకం అన్య ప్రాణిని కరచి ఆ రక్తాన్ని పానం చేసే వేళలో పొందే సుఖానుభవం, ఓ బర్రె పచ్చ పచ్చటి పరకలను మేసే వేళలో పొందే ఆనందానుభవం, ఓ మహారాజు షడ్రసోపేతమైన భోజనాన్ని స్వీకరించే వేళలో పొందే మహానందానుభవం, ఓ పేదవాడు ఉప్పూ గంజీ అన్నాన్ని స్వీకరించే వేళలో

తిరుమలలో వసతి

* తిరుమలలో యాత్రికుల కోసం ఉచితంగా లభించే సత్రాలు చాలా వున్నాయి. ఈ గదులలో కరెంటు, నీళ్ళు కూడ ఉచితం. అయితే ఈ గదులలో మంచాలు పరుపులు తదితర సౌకర్యాలు వుండవు. ఇందులో వసతి కావలసినవారు బస్టాండు దగ్గర వున్న కేంద్ర విచారణ కార్యాలయాన్ని సంప్రదించాలి.

* ఫర్నిచరు తదితర సౌకర్యాలతో వసతి కావలసినవారు తిరుమలలోని అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుకు (రిసెప్షన్-1) వారిని సంప్రదించాలి. లేదా కనీసం 30 రోజుల ముందుగా జాతీయం చేయబడిన ఏ బ్యాంకు నుంచి అయినా కార్యనిర్వహణాధికారి, తి.తి. దేవస్థానములు వారి పేరు మీద రు.100/- కు డిమాండు డ్రాఫ్టు తీసుకొని వారికి వసతి కావలసిన తేదీ వివరాలతో అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు (రిసెప్షన్-1), తిరుమల--517 504 వారికి పంపాలి.

రు.100/- డి.డి.ని కార్యనిర్వహణాధికారి, తి.తి. దేవస్థానములు వారి పేరు మీద తీసుకొని వివరాలతో దానిని అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు (రిసెప్షన్-1) తిరుమల--517 504 వారికి పంపాలి.

* సౌకర్యాలతో వసతి ఈ క్రింద సూచించిన సర్వీసు చార్జీలతో (ఒక రోజుకు) లభిస్తుంది.

I హిల్ వ్యూ సగం కాటేజీలు, శంకుమిట్ట, శేషాద్రినగర్, అంజనాద్రినగర్, గరుడాద్రినగర్ కాటేజీలు.

ఒక భాగం (గీజరు లేకుండా)	రు.15/-
హెచ్.వి.డి.సి. ఒక సూటు గీజరుతో	రు.50/-
హెచ్.వి.సి. అతిథిగృహం పెద్ద సూటు గీజరుతో	రు.30/-
హెచ్.వి.సి. అతిథిగృహం చిన్న సూటు గీజరుతో	రు.25/-

* ముందుగా రిజర్వేషను చేసుకొనవచ్చును.

II మంగళంబావి కాటేజీలు, టి.బి.సి. 3 వ వరుస మొ॥

టి.బి. కాటేజీలు గీజరుతో A, B భాగములు ఒక్కొక్కటి	రు.50/-
టి.బి. కాటేజీలు గీజరుతో C, D భాగములు ఒక్కొక్కటి	రు.60/-
వి.వి.సి.	రు.150/-
ఎమ్.బిసి. గీజరుతో ఒక్కొక్కటి	రు.50/-
టి.బి.సి. సూటు గీజరుతో	రు.30/-
ఎ.టి.సి. ఒక్కొక్కటి	రు.30/-
ఎ.టి.సి. సూటు	రు.15/-
ఎస్.వి. అతిథిగృహం, ఎన్.జి.జి.హెచ్. ఒక్కొక్కసూటు	రు.100/-
ఆర్.బి.జి.హెచ్., ఎస్.ఎన్.జి.హెచ్.	రు.100/-

* రిజర్వేషను పద్ధతి లేదు.

IV

ట్రావెలర్స్ బంగళా లోపలి కాటేజి	రు.150/-
స్పెషల్ టైపు కాటేజీ (నారాయణగిరి)	రు.200/-
హెచ్.ఆర్.జి. కాటేజి ఒక్కొక్క భాగం ఏ.సి.తో	రు.250/-

V

మోది భవన్ ఒక్కొక్క సూటు ఏ.సి.తో	రు.250/-
శ్రీనికేతన్ అతిథిగృహం ఒక్కొక్కసూటు ఏ.సి.తో	రు.500/-
ఇందిరా అతిథిగృహం ఒక్కొక్కసూటు ఏ.సి.తో	రు.500/-
బాలకుటీర్ ఒక్కొక్క సూటు ఏ.సి.తో	రు.250/-

శ్రీనివాసనిలయం ఒక్కొక్కసూటు ఏ.సి.తో	రు.500/-
శ్రీ లక్ష్మీనిలయం ఒక్కొక్కసూటు ఏ.సి.తో	రు.500/-
గోదావరి సదన్ ఒక్కొక్కసూటు ఏ.సి.తో	రు.500/-
గాంబుల్ అతిథి గృహం	రు.250/-
పద్మావతి అతిథిగృహం (మాస్టర్ సూటు)	రు.1500/-
" ఒక్కొక్క సూటు	రు.500/-
విద్యాసదన్ మాస్టర్ సూటు	రు.1500/-
ఇతర సూట్లు	రు.500/-
గోకులం అతిథిగృహం (టి.బి.సి. దగ్గర) ఒక్కొక్కసూటు ఏ.సి.తో	రు.1000/-

ముందుగా రిజర్వేషను పద్ధతి లేదు. వీలునుబట్టి కేటాయిస్తారు.

పెళ్ళి మండపాలు ఉదయం గం॥ 8 నుంచి ఉదయం గం॥ 8 వరకు

శంకుమిట్ట కాటేజీలు తూర్పునెం.272, 260, 266, 267	రు.100/-
టి.బి. కాటేజీలు నెం.71, వరుస III నెం.136, 152	రు.100/-
రుయా కాటేజి, గోగినేని కాటేజి, ఎ.టి.సి. నెం.99	రు.100/-
చిదంబరం చెట్టియార్ కాటేజి	రు.100/-
శ్రీ సీతారామ కల్యాణ మండపం	రు.1000/-

* రిజర్వేషను కొరకు డిప్యూటి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు (ఆర్), తి.తి. దేవస్థానములు, తిరుమల వారిని సంప్రదించాలి.

నిబంధనలు

* రోజు అనగా కేటాయించిన సమయం నుంచి 24 గంటలు
* కోరిన చోట వసతి లభించని సందర్భంలో మరొకచోట వసతి ఏర్పాటు చేస్తారు. ఎక్కువ చెల్లింపు జరిగివుంటే వసతి సర్వీసు చార్జీలు పోను మిగిలినది తిరిగి ఇస్తారు.
* రిజర్వేషను ఒకరోజుకు మాత్రమే చేయబడుతుంది. రిజర్వేషను చేయించుకున్నవారు ఆ రోజు రాకపోతే రిజర్వేషను రద్దవుతుంది. రిజర్వేషను చార్జీలను తిరిగి ఇవ్వటంగాని, తరువాత రోజుకు జమ చేసుకోవడంగాని జరగదు.
* గడవుకు మించి బస చేసిన సందర్భాలలో అపరాధ రుసుముగా అద్దెకు మూడురెట్లు మొత్తం వసూలు చేస్తారు.
* <u>ఇక్కడ సూచించబడ్డ రుసుములు మార్పుబడే అవకాశం వుంది.</u>

తిరుపతిలో వసతి

1.	ఎస్.వి. అతిథిగృహం గది ఒకరోజుకు	రు.100/-
2.	అలిపిరి అతిథిగృహం గది ఒకరోజుకు	రు.75/-
3.	మొదటి కొత్త సత్రం -- సింగిల్ రూము	రు.50/-
	డబుల్ రూము	రు.100/-
	4 పడకలు గలది	రు.100/-
4.	పద్మావతి అతిథిగృహం (ఏ.సి. గదులు)	
	సింగిల్ రూములు (9, 10)	రు.100/-
	రెండు పడకలు గలవి	రు.150/-
	రెండు పడకలు గలది మొజాయిక్‌తో గదులు 11,12,16,17	రు.200/-
	రెండు పడకలు గలది సూపర్ మొజాయిక్‌తో గది నెం.16 మరియు 18	రు.250/-

విజ్ఞప్తి

శ్రీవారి ఆలయం, తిరుమల.

తిరుమల శ్రీవారి ఆలయంలోని శ్రీవారి ప్రసాద పణ్యారములు, ఆర్జిత చేరువులు, పదుల ధరలు 27-7-92 నుండి ఈ క్రింది విధంగా వుంటాయి.

భక్తులు ఈ విషయాన్ని గమనించి ఆ యా మొత్తాలు చెల్లించ వలసిందిగా విజ్ఞప్తి.

1.	పొంగలి	$\frac{1}{4}$ పోల	రు. 225-00లు
2.	చక్కెర పొంగలి	,,	రు. 250-00లు
3.	పులిహోర	,,	రు. 200-00లు
4.	దధ్యోదనం	,,	రు. 100-00లు
5.	శాకరి బాత్	,,	రు. 250-00లు
6.	సీరా	,,	రు. 450-00లు
7.	పాయసం	,,	రు. 225-00లు

పొందే ఆనందానుభవం, మహేంద్రుడు అమృత భోజన వేళలో కూడ పొందుతాడు. సుఖానుభూతి ఎక్కడున్నా ఒక్కటే. మనం – కుక్క, పంది, బల్లి - వీటి సుఖాలను తుచ్ఛంగా భావించవచ్చును, ఓ మహరాజు ఓ పేదవాని సుఖాన్ని తుచ్ఛంగా భావించవచ్చును, అలాగే దేవతలు కూడ మన సుఖాలను తుచ్ఛంగా భావించవచ్చును.

దీనికి కారణం సుఖమన్నది ఏ పదార్థంలోను లేదు, రాదు. కానీ భోగ పదార్థాలు లభించిన వేళలో చిత్తం శాంతంగా ఉంటుంది. శాంత చిత్తంలో ఆత్మ ప్రతిబింబితం కావడం వల్ల సుఖానుభవం కలుగుతుంది. కారణం? ఆత్మ సుఖస్వరూపమైనది. ఏకమాత్ర వ్యాపకాత్మ ప్రాణి మాత్రునిలో భోక్త రూపంలో ఉంది. కనుక సుఖానుభవం కూడ ఏకరీతిగానే ఉండాలి. ఈ విషయాన్ని పంచదశిలో విద్యారణ్య స్వాముల వారు ఈ రీతిగా సువ్యక్తం చేశారు.

యత్సుఖాయ భవేత్ తత్తత్
బ్రహ్మైవ ప్రతిబింబనాత్,
వృత్తి ష్వన్తర్ముఖా స్వస్య
నిర్విఘ్నం ప్రతిబింబనమ్.

భావమేమంటే ఇచ్ఛిత పదార్థ ప్రాప్తి వల్ల సుఖానుభవం కలుగుతుంది. వస్తువులభించడం వల్ల, చిత్తవృత్తి అంతర్ముఖం కావడం వల్ల ఆత్మ ప్రతిబింబం చిత్తంలో సక్రమంగా పడుతుంది. తద్ద్వారా ఆత్మ సుఖానుభవం కలుగుతుంది. కానీ మానవుడు మోహవశుడై - ఆ సుఖం వస్తువు వలన లభించినదని భావిస్తాడు.

ఇంకా ఈ విషయాన్ని విశేషంగా గ్రహించాలంటే సావధానంగా పరిశీలించండి. ఓ భోగవస్తువును పొందాలని కోరిక కలిగింది; దాని ప్రాప్తికై చిత్తం వ్యాకుల పడుతూన్నది. ఆ వస్తువు లభించింది. దానితో చిత్త శాంతి కలిగింది. చిత్తశాంతి లభించడంలోనే ఆత్మ ప్రతిబింబం కావడంతో సుఖానుభవం ఏర్పడింది.

ఈ రీతిగా సుఖానుభవం చిత్తశాంతి ద్వారా లభిస్తున్నది - కానీ మానవుడు తన అజ్ఞానం కారణంగా - పదార్థం వల్ల సుఖం లభిస్తూన్నదనుకొని జీవితం అంతా పదార్థ ప్రాప్తికే వ్యయం చేసివేస్తున్నాడు. యదార్థమైన సుఖమే లభించడం లేదు.

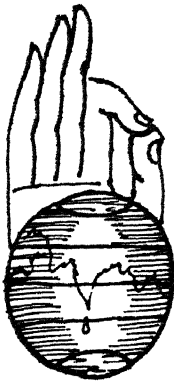
దీనిని బట్టి - మానవ శరీర సార్థక్యం విషయభోగంలో లేదు కనుక వివేకంతో విషయవాసనలను త్యజించి భగవద్భజన చేసుకుని ఆ దేవదేవుని పొందడంలోనే ఉన్నదని గ్రహించాలి.

మానవ శరీరం పొంది కూడ విషయ భోగానుభవంలోనే దానిని వ్యర్థం చేసుకోవడమంటే - మనకూ - సూకర, శునక, మార్జాల, కీటకాదులకూ భేదం ఏమున్నది? విషయ సుఖానుభవం సమస్త యోనులలోను లభిస్తుంది. ఇంద్రుడే అగును గాక, భూలోక ప్రభువే అగును గాక, ఇతరేతర పశుపక్ష్య కీటకాదులే అగును గాక, సర్వుల విషయ సుఖాలూ ఏకమాత్రమైనవే!

ఇంత వరకూ వచ్చి - నిశ్చయాత్మకంగా వ్యక్తం చేసేదేమిటంటే మానవ శరీరం కేవలం భగవద్భజనార్థమే లభించినది. కానీ భోగానుభవార్థం కాదు. విషయ భోగాలు సర్వయోనులలోనూ సమా రూపంలో ప్రాప్తిస్తాయి.

(29వ పేజీలో)

సందేహాలు? - సమాధానాలు!

ప్రశ్న:-

వేదాలు బహుదేవతావాదాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నాయా?

- టి. రామబ్రహ్మం, ఒంగోలు.

సమాధానం:

వేదాలు బహుదేవతా వాదాన్ని సమర్థిస్తున్నట్లు అనిపిస్తుంది. కాని అందులో అంతర్లీనమైన సూక్ష్మసందేశం అది కాదు. ఏకదేవతా వాదమే వేదం చెప్పింది. వారి దృష్టిలో విభిన్న దేవతానామాలతో తెలుపబడే పరమేశ్వరుడే ఏక దేవత. ఋగ్వేదం: "ఏకం సత్ విప్రా బహుధా వదన్తి"పరమేశ్వరుడు ఒకడే. విప్రులు ఆయననే వివిధ దేవతలుగా చెబుతున్నారు.

ప్రశ్న:

వేదం రచించిన దెవరు? వేదాలపుట్టుకను తెలపండి?

కె. శారద, రాజమండ్రి.

సమాధానం:

పరమాత్ముని యొక్క ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసాల శబ్దతరంగాలే వేదాలని అంటున్నారు.

శబ్దాత్మకమైన పరబ్రహ్మ స్వరూపం నిత్యమైంది. దీనికి ఆదికాని అంతం కాని లేదు.

తపస్సంపన్నులైన మహర్షులు ఇంద్రియాలకు గోచరించని వస్తువులను కూడ సమాధి దశనుపొంది తెలుసుకోగలిగారు. అలా వారు ఋజు ప్రవృత్తి కలవారై నిర్మలాంతఃకరణాలతో కనుగొన్న జ్ఞాన ఖండికలే ఈ వేద వాఙ్మయమని చెబుతారు.

వారెవరూ వేదాలను రచించలేదు. అనంతవిశ్వంలో భగవంతుని ఊపిరిగా సంచరిస్తున్న శబ్దతరంగాలను తమశక్తితో పసికట్టి, వాటిని తరతరాలుగా లోకకల్యాణంకోసం మనకందించారు.

భగవంతుని ప్రేరణవల్లనే ఈ వేదవాక్కులు వారి హృదయాలలో ప్రవేశించాయని ఋగ్వేదం పేర్కొంటున్నది.

యజ్ఞేన వాచః
పదవీయమాయన్
తామన్వవిన్దన్
ఋషిషు ప్రవిష్టామ్.

కొత్త శీర్షిక

ప్రశ్న:

కుంభకర్ణుడిని చంపినది రాముడా? లక్ష్మణుడా?

పి. గురునారాయణ, చిత్తూరు.

సమాధానం

రామాయణ, భారతాలలో రామాయణ కథ ప్రాచీనమైనది. వ్యాస, వాల్మీకులలో వ్యాసుడే పెద్దవాడు.

భారతం పుట్టేనాటికి రామాయణ గాథ లోకప్రసిద్ధమై నిలచింది. వాల్మీకి రచించిన రామాయణ కథ తర్వాత - ఆకథను చాలమంది అనేక భావాలతో, కథాంశాలతో పాత్రల గురుతర్వాన్ని రాస్తూవచ్చినట్లు కనిపిస్తుంది.

భారతరచనా కాలానికి అనేక రామాయణాలు అనేక కొత్త అంశాలతో ప్రత్యక్షమ

సమాధానాలు :- ఎల్లోరా

య్యాయి. వ్యాసులువారు భారత రచనకు ఉపక్రమించినప్పుడు వారి ఆలోచనలో - ఆవలోకనంలో - రచనా శిల్పక్షణంలో రామాయణకథలో కొంతలో కొంత మార్పులు జరిగివుండవచ్చు.

రామాయణంలో ఋషితుల్యుడైన వాల్మీకికి కుంభకర్ణుడి మీదకు ఎక్కుపెట్టిన బాణం రాముడిదే అనిపించింది. పక్కన లక్ష్మణుడు ఉన్నాడాయె. రాముని బాణానికే కుంభకర్ణుడు మృతిచెందాడని నిర్ధారణకు వచ్చిన వాల్మీకి రాముడే చంపినట్లు అక్షరనిక్షిప్తం చేశాడు.

(యుద్ధ. 67)

మరి భారతరచనచేసిన వ్యాసుడికి ఈదృశ్యం మరోవిధంగా అగుపించింది. వ్యాసమునికి లక్ష్మణుడు సంధించిన బాణమే కుంభకర్ణుడిని హతమార్చినట్లుగా అగుపించింది. అదే దృశ్యం భారతంలో రామాయణ ఘట్టంలో అక్షరాకృతి ధరించింది.

(అరణ్య: 271-16-17)

ఏతావాతా చెప్పొచ్చేది ఏబాణానికైతేనేం చేసిన తప్పు పనికి కుంభకర్ణుడు చచ్చిన మాటమాత్రం నిజం!

పాఠకుల ప్రశ్నలకు ప్రముఖ పండితులు, కవి, పత్రికారచయిత శ్రీ ఎల్లోరా సమాధానాలు ఇచ్చారు. ప్రతినెలా ఈ శీర్షికను వీరే నిర్వహిస్తారు.

విష్ణుతేజం

శ్రీ పి. ఓబుళేసు

సామాన్య మానవులకు ఆమాటకొస్తే చాలామందికి కూడా భగవత్తత్త్వమంటే ఏమిటో సంపూర్ణమైన అవగాహనలేదు. పోతన తనకు తెలిసిన భగవత్తత్త్వాన్ని భాగవత ఘట్టాలలోని కథలలో కొన్ని పాత్రల ద్వారా చెప్పించాడు.

మహాభాగవతంలో బమ్మెరపోతన విష్ణువు యొక్క మూర్తి మత్వాన్ని అనేక విధాల ప్రదర్శించాడు. అంతటా వ్యాపించిన వాడైన భగవంతుని యొక్క ఆకారం ఇది అని మనోనేత్రానికి కనిపింపజేయడంలో అతని కతడే సాటి. విష్ణువనగా అంతటా వ్యాపించివాడనే అర్థం. తేజమనగా ఆత్మచైతన్యం. వెరసి విష్ణుతేజం. అంటే ప్రతి రేణువులోను విష్ణువుయొక్క నిరాకారాంశమే దాగివుందని తెలుసుకోవచ్చు. అందుకే బమ్మెరపోతన వర్ణనల్లో ఈ మూర్తినే స్ఫురింపజేసాడు. భగవంతునికి ప్రధానంగా సర్వవ్యాపకత్వము, సర్వాంతర్యామిత్వము, సర్వజ్ఞత్వము అనే మూడు లక్షణాలున్నాయి.

ప్రహ్లాద చరిత్ర ఘట్టంలో హిరణ్యా కశిపుడు ప్రహ్లాదునితో దేవుడెక్కడున్నాడని అడిగినప్పుడు ప్రహ్లాదుని సమాధానము--

కలఁడంభోధిఁ గలండు గాలిఁ
గలఁ డాకాశంబునన్ గుంభినిన్
గలఁడగ్నిన్ దిశలం బగళ్ళ
నిశలన్ ఖద్యోత చంద్రాత్మలన్
గలఁడోంకారమునం ద్రిమూర్తులఁ
ద్రిలింగ వ్యక్తులందంతటన్
గలఁడీశుండు గలండు దండ్రి
వెదకంగా నేల యీ యా యెడన్.

--సప్తమ స్కంధ--274

సముద్రములోనూ, గాలిలోనూ, ఆకశములోనూ, భూమిమీదనూ, అగ్నిలోనూ అన్నిదిశలలోనూ, పగలు - రాత్రులలోనూ, సూర్య - చంద్రులలోనూ, ఓంకారమందునూ, త్రిమూర్తులందునూ, మూడు లింగముల వ్యక్తులలోనూ అంతటా భగవంతుడున్నాడు. అలాంటప్పుడు అక్కడని ఇక్కడని ఎందుకు వెదకాలి? ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే అంతటా ఉన్నాడని చెప్పడం ఉద్దేశం. ప్రపంచమందంతటా వున్నాడని చెప్పడానికి కవి ఈ విధంగా చూపిస్తున్నాడు.

ఇందుఁ గలఁ డందు లేఁడని
సందేహము వలదు చక్రి సర్వోపగతుం
డెందెందు వెదకి చూచిన
నందందే గలడు దానవాగ్రణి! వింటే.

సప్తమస్కంధ--275

ప్రపంచం ఎన్ని రీతులుగా వుంటుందో అని చెప్పి వాటినన్నింటిలోనూ ఉన్నాడని చెబితే పరమాత్ముని సౌందర్యం ద్విగుణీకృతమౌతుంది. భక్తుని మనస్సు ఆర్ద్రిత చెంది పరమాత్ముని వైపు మళ్ళుతుంది. అట్లా వూరకే అంతటా వున్నాడంటే పాఠకుల్ని భక్తి వైపు లేదా పరమాత్మునివైపు అంతగా త్రిప్పుకోలేక పోవచ్చు. పై పద్యంలో ప్రత్యంశంలోనూ భగవంతుడున్నాడని చెప్పడం వల్ల పాఠకుని మనస్సు భగవంతుని వైపు మళ్ళుతుంది.

విష్ణువంటేనే సర్వవ్యాపి అని అర్థం. ఛాందోగ్య, బృహదారణ్యాక, భగవద్గీతల ప్రకారంగా ఈ సమస్త జగత్తునందలి ప్రతి

పరమాణువు కూడా పరమాత్మ స్వరూపమే. హిరణ్యకశిపుడు రాక్షసుడు కనుక విష్ణువు యొక్క సర్వవ్యాపకత్వాన్ని సందేహించాడు. ప్రహ్లాదుడు భక్తుడు కనుక బాల్యములోనే విష్ణువుయొక్క సర్వవ్యాపకత్వాన్ని తెలిసి కొన్నాడు. ఎందు వెదకి చూచినా అందే పరమాత్ముడు సాక్షాత్కరించగలడు. ఇందు అందు అని సందేహము ఆయన సర్వవ్యాపకత్వాన్ని గురించి వుండరాదు. కనుకనే చక్రి సర్వోపగతుడని ప్రహ్లాదుడు నిర్ధారణ చేసాడు. అనగా సర్వ చరాచర వస్తు సముదాయంలో కూడా విష్ణువు దాగి వున్నాడనే అర్థం.

గజేంద్రమోక్షణ ఘట్టములో గజరాజు- నీటిమడుగులో మొసలి చేత పట్టుబడి దానితో వెయ్యేండ్లు పోరాడి అలసిపోయి చివరి దశలో భగవంతునితో ఇలా మొరపెట్టుకుంటుంది--

ఎవ్వనిచే జనించు జగమెవ్వని
లోపల నుండు లీనమై
యెవ్వని యందు డిందుఁబరమేశ్వరుఁ
డెవ్వఁడు మూలకారణం
బెవ్వఁడనాది మధ్యలయుఁడెవ్వఁడు
సర్వముఁదానయైన వాఁ
డెవ్వఁడు వాని నాత్మభవు
నీశ్వరునే శరణంబు వేఁడెదన్.

--అష్టమ స్కంధ--73

భగవల్లక్షణాన్ని యత్తదర్థక ప్రయోగంలో కవి చూపాడు. ఎట్లాంటే ఈ జగత్తు ఎవ్వరి చేత జనించిందో, ఎవ్వనిలోపల ఇది వుందో, ఈ జగత్తు మొత్తానికి మూలకారణమెవ్వడో, ఎవ్వనికి ఆది, మధ్యమ, అంతములు వుండవో ఎవ్వడు ఈ సృష్టిసర్వము తానే అయి నిండు కొని వున్నాడో అట్టి భగవంతుణ్ణే నేను శరణు వేడు కుంటున్నాను. అట్టి భగవంతుడంటే ఎట్టి భగవంతుడు? అనగా ఆ భగవల్లక్షణాల్ని పేరు చెప్పకుండా యత్తదర్థక ప్రయోగంలో చెప్పడం ఇక్కడ చక్కగా కుదిరింది. పైగా భగవంతుడు నామరహితుడు ఈ పద్యం ద్వారా దేవుణ్ణి ఏ మతానికీ సంబంధం లేకుండా భావం వచ్చేటట్లు ఎవ్వరైనా ఏ మతం వారైనా ప్రార్థించుకోవచ్చు.

ఒక పరి జగములు వెలినిడి
యొక పరి లోపలికిఁగొనుచు నుభయము దానై
సకలార్థ సాక్షియగు న
య్యకలంకుని నాత్మ మూలు నర్థి దలంతున్.

--అష్టమస్కంధ--75

ప్రపంచాన్ని ఒకసారి తననుంచి బయట వుంచుతూ, మరొక్కసారి దాన్ని తనలోపల వుంచుకుంటూ, ఇంకోసారి ఆ రెండూ తానై భగవంతుడుంటాడు. అది అతని లీల. అంటే సృష్టి తనలోనూ జరుగుతుంది. తన బయటా జరుగుతుంది, బయటా లోపల కూడా జరుగుతుంది. ఇది భగవంతుని విచిత్ర లీల. ఇదే తన తత్త్వము.

భవము దోషంబు రూపంబు కర్మంబు
నాహ్వయమును గుణము లెవ్వనికి లేక
జగములఁ గలిగించు సమయించు కొఱకునై
నిజమాయ నెవ్వఁడిన్నియును దాల్చు
నా పరేశునకు ననంతశక్తికి
బ్రహ్మ కిద్ధరూపికి రూపహీనునకును
జిత్రచారునకు సాక్షికి నాత్మరుచికినిఁ
బరమాత్మునకుఁ బరబ్రహ్మమునకు
మాటల నెఱుకల మనములఁ జేరంగఁ
గాని శుచికి సత్త్వగమ్యుఁడగుచు
నిపుణుఁడైనవాని నిష్కర్మతకు మెచ్చు
వానికే నొనర్తు వందనములు.

--అష్టమస్కంధ--78

పరమాత్ముడు రూపరహితుడు అంటే ఆకారము లేనివాడు. అనగా ఘనరూపము కాదు- ద్రవరూపముకాదు- మరి ఆవిరి రూపముకాదు. శూన్యమంతకంటే కాదు. కాబట్టి వానికి నీడా జాడాలేదు. వానికి ఏ గుణములు లేవు. పరమాత్మ తత్త్వమన్నది ఒక అనంతశక్తి. పుట్టుక కాని గిట్టుటకాని అతనికి లేవు. అవతారాలలో పుట్టినట్లు నటిస్తాడు. భగవంతుడు భువికి అవతరించి కొంత కర్మ కలాపాన్ని తానే కల్పించుకొని మానవునిలాగా నివసిస్తున్నట్లు నటిస్తాడు తప్ప అతనికి కర్మభుక్తి అనడం వుండదు. ఎందుకంటే కర్మకూడా తానే కనుక. భగవంతుడు శబ్దరూపంలో వుంటాడు. భగవంతుడంటే జ్ఞాన స్వరూపమే. భగవంతుడు పరిశుద్ధ చైతన్య స్వరూపుడు.

స్త్రీ నపుంసక పురుషమూర్తియునుగాక
తిర్యగమర నరాది మూర్తియుఁగాక
కర్మ గుణ భేద సదసత్ప్రకాశిగాక
వెనుక నన్నియుఁదానగు విభుఁడలంతు

--అష్టమ స్కంధ--85

భగవంతుడు స్త్రీకాదు, పురుషుడు కాదు, నపుంసకుడు కాదు. త్రిలింగాతీతుడు. త్రిగుణ రహితుడు. పశుపక్ష్యాదులు కాదు, అమరుడు కాదు, నరుడు కాదు, వెలుగు కాదు, చీకటి కాదు. అయితే అన్నీ తానై వాటన్నింటి వెనుక వున్నాడు. ఇక్కడ వెనుక వాటికి ఆధారభూతమైనవాడని అర్థం.

అద్వైత మతములోని పరబ్రహ్మవాదము ప్రకారంగా ఈ సకల జీవులు మొదట అచేతనాలు కాగా పరబ్రహ్మమే ఆత్మరూపంలో వాటిలోకి ప్రవేశించాడని అందుచేతనే వాటికి చలనము వచ్చిందనే వాదం లేదా సిద్ధాంతం చాలా సమంజసంగా వుంది. ఎందుకంటే పరమాత్ముని ఆజ్ఞవల్ల ప్రపంచం ముందుకు సాగుతుంది. నిరాకారంగా వున్న పరమాత్మ సాకారంగా వుండే సకల సృష్టికి ఆధారభూతుడు. అట్టి ఆధారభూతుడైన భగవంతుని స్మరించి జీవుడు విముక్తి పొందాలి. గజేంద్ర మోక్షణ కథ ఈ విషయాన్ని ప్రతీకాత్మకంగా చేస్తుంది.

పై చెప్పబడిన లక్షణాలు కల భగవంతుని నేను ప్రార్థిస్తున్నానని గజేంద్రుడు ప్రార్థించాడు. అదే విధంగా మనమూ ప్రార్థనా సమయంలో ఈ పద్యాలను పఠించుకోవచ్చు.

విశ్వకరు విశ్వదూరుని
విశ్వాత్మకు విశ్వవేద్యు విశ్వు నవిశ్వున్
శాశ్వతు నజు బ్రహ్మ ప్రభు
నీశ్వరునిం బరమపురుషు నే భజియింతున్.

--అష్టమస్కంధ--88

పౌండ్రకవాసుదేవుని సంహారమొనర్చి, చిన్ననాటి స్నేహితుని చూచుటకై వాసుదేవుడు సుదాముని గృహమునకు వేంచేసెను. ఒకప్పుడు తన్ను చూచుటకు ఎంతయో మార్గాయాస శ్రమకోర్చి సుదాముడు ద్వారకకు అతిథిగా వచ్చినాడు కదా! తాను సుదాముని చూచుట కనీస స్నేహధర్మమై యున్నది. బాహ్యవిశ్వమును పరిపాలించుచు, గర్భగోళమున నున్న ఆంతర్య విశ్వమును గర్భస్థ శిశువునువలె రక్షించుచు తీరికలేక మిత్రుని చూచుటకు ఇంతవరకు అవకాశము చిక్కినది కాదు. పౌండ్రకవాసుదేవ సంహారమునకై సుదాముడు వసించు సమీపవర్తి దేశమునకు వచ్చిన తనకు సుదాముని చూచుట ఆప్తధర్మమైయున్నది. తాను సుదాముని గృహమును చేరుటకు ముందుగనే వార్తను పంపినాడు. సుదాముని సంతోషమునకు మేరయే లేదు; ఆనంద సాగరమున మునిగి తేలుచుండెను; పరమాత్మ దర్శనమునకై వేయికళ్ళతో నిరీక్షించుచుండెను; పరమాత్మ వచ్చినాడు. భగవంతునికి సువర్ణాసనమును సమర్పించినాడు. నవరత్న ఖచిత సువర్ణ పళ్ళెరమునందు భగవత్పాదములనుంచి సద్గుణములకు సౌశీల్యమునకు ఆకరమైన ధర్మపత్ని బంగారు భృంగారువుతో పన్నీటి జలములు పోయుచుండగా ముముక్షు జనుల నిరంతరధ్యేయరూపములైన భగవత్పాదపంకేరుహములను కడిగి ఆ జలమును శిరస్సుపై జల్లుకొని కృతార్థుడైనాడు. భగవంతుని పురుషసూక్తముతో అర్చనచేయ ప్రారంభించినాడు.

"సహస్రశీర్షా పురుషః
సహస్రాక్షః సహస్రపాత్,
స భూమిం విశ్వతో వృత్వా
అత్యతిష్ఠ ద్దశాంగులమ్.

స్వరయుక్తముగా వేదమంత్రమును వైఖరీ రూపమున ఉచ్చరించుచు మంత్రార్థమును మనసున నెమరువేయుచుండెను.

"హ్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ
అహో రాత్రే పార్శ్వే
నక్షత్రాణి రూపం
అశ్వినౌ వ్యాత్తం
ఇష్టం మనిషాణ
అముం మనిషాణ
సర్వం మనిషాణ

పురుషసూక్తమును చదివి, మంత్రపుష్పమును చదువుచూ నారాయణుని ఇట్లు స్తుతించినాడు.

నారాయణం మహాజ్ఞేయం
విశ్వాత్మానం పరాయణమ్,
నారాయణః పరో ధ్యాతా
ధ్యానం నారాయణః పరః.

నారాయణుడే పరమజ్ఞేయమనియు, ధ్యానము చేయువాడునను, ధ్యానమునూ నారాయణుడేయని మంత్రపుష్పార్థమును మనసున అవగతమొనర్చుకొని, ధ్యేయ-ధ్యాన-ధ్యాతృ రూపమైన ధ్యేయమునందు త్రిపుటిని ఏకీకరణమొనరించుకొనినాడు. సుదాముడు ఆ పరమానందములో బాహ్య జగత్తునేకాక తన్నుగూడ విస్మరించినాడు. పరమాత్మ, "సుదామా! ఏల ఇట్లు అవాక్కయితివి?" అనువరకు సుదామునకు బాహ్యస్మృతియే లేదు. స్మృతి కలిగిన పిమ్మట:

తానేర్చిన విద్యలన్నింటిని వినియోగించుచు స్తోత్రము చేయుచుండెను.

పరమాత్మ ఇట్లనెను: "ఏమిది! సుదామా! చిన్ననాటి స్నేహితుడవైన నీతో కొంతతడవు ముచ్చటలాడుకొనుటకై వచ్చితిని. నీవును, సనకాదియోగులవలె మహర్షులవలె, స్తోత్రము చేయుచుంటివి. ఇట్టి స్తోత్రములను నేను అహర్నిశములందును వినుచుంటిని. తెల్లవారక మునుపే మేలుకొలుపులను పాడి, మరల జోంపాటపాడి, పరుండు సమయమునకు నన్ను విడిచిపుత్తురు. ఒక భక్తునకు తెల్లవారిన కొంతసేపటికి గాని, మరియొక భక్తునకు తెల్లవారదు. వాడును ఇట్లే చేయును. ఇట్లు ఒకని వెంట నొకడు స్తోత్రములను చేయుటవలన ఆఖరు భక్తుడు జోంపాటలు ముగింపక మునుపే మొదటి భక్తుడు సుప్రభాతమును ప్రారంభించును. ఇట్టి స్థితినుండి ఆటవిడుపుకై చిన్ననాటి స్నేహితుడవు కదాయని

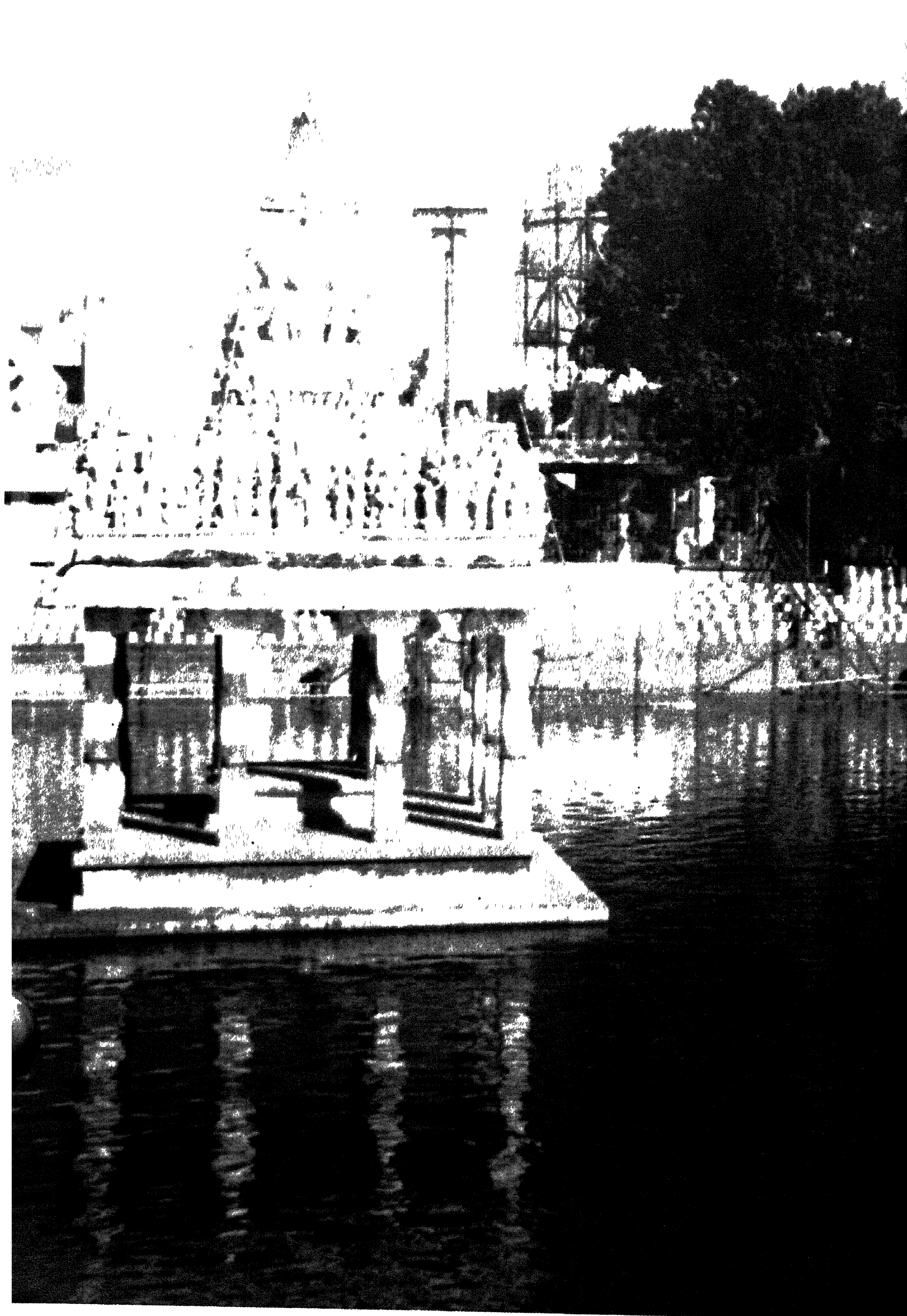
సుద

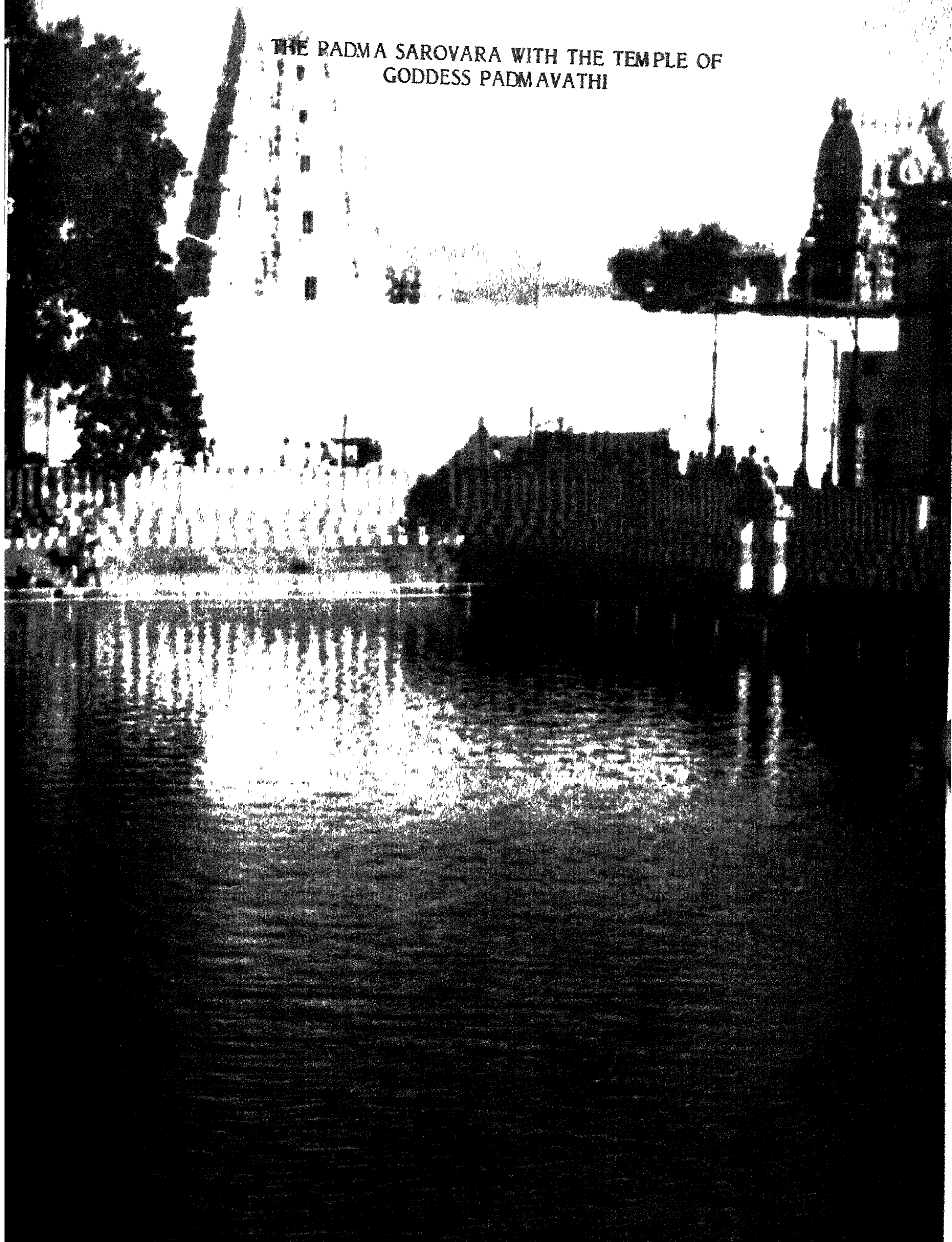
శ్రీ కొ

నీయొద్దకు వచ్చితిని. నీవును స్తోత్రపా
లచే నన్నుక్కిరి బిక్కిరి చేయుచున
చిన్ననాడు నన్ను ఎట్లు పిలిచితివో
ఇప్పుడును పిలువరాదా?"

భగవంతుని వచనముచే సుదాము
కొంతవవు ఏర్పడినది. వెనుకంజ వేయ
కాంప్రవాహములో సుదాముడు ఒక్క

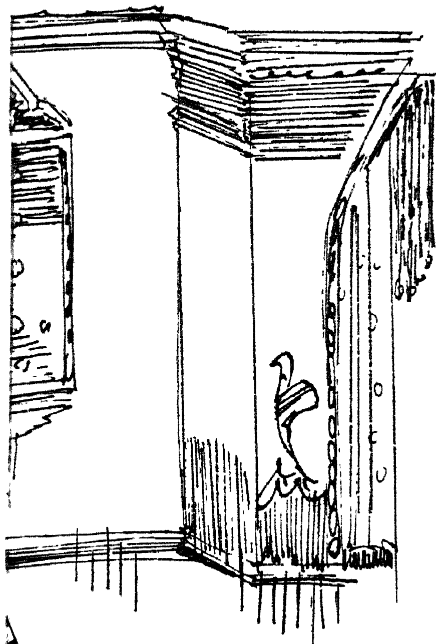

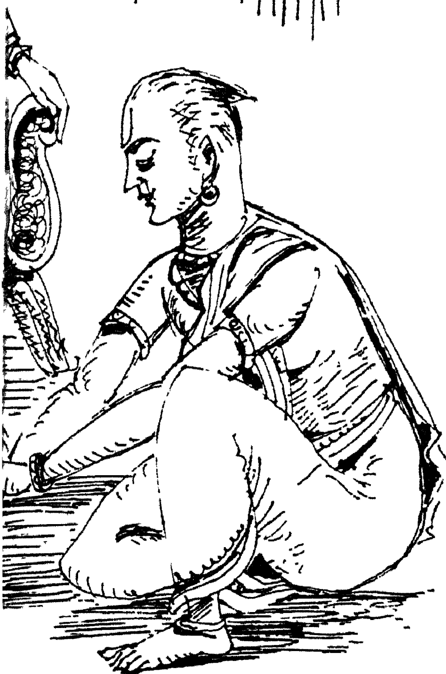
THE PADMA SAROVARA WITH THE TEMPLE OF GODDESS PADMAVATHI

...ముడు

...కటరమణమూర్తి

తాను సాందీపని మహర్షియొద్ద విద్యాభ్యాసముచేసిననాటికి భగవత్కృప వలన పయునించినాడు. ఆ రోజులలో తాను పరమాత్మను 'నల్లనయ్యా' అని పిలచెడివాడు. స్మృతింపబడ్డ పూర్వసంబోధనను మరల ప్రయోగించుటకై మొదట సంకోచించెను. కాని, పరమాత్మ ముఖములోని ప్రసన్నతను సందర్శించి మరి కొంత చనవును పొందినాడు. నాలుగు

ముఖముల వేల్పగు బ్రహ్మదేవునికే 'అయ్య' అగు ఆ దేవదేవుని 'నల్లనయ్యా'అని సంబోధించెను. పరమాత్మ ముఖమును పరికించినాడు. "అతి పరిచయా దవజ్ఞా"అనునట్లు తాను మర్యాద నతిక్రమించెనేమోయని సందియ పడినాడు.

పరమాత్మకు శ్రుతిగీతంకంటె ఈ 'నల్లనయ్యా' అను పిలుపు ఎంతో ముదమును గూర్చినది. పరమాత్మయే ఇట్లనినాడు: సుదామా! నల్లనయ్యా? అను నీ పిలుపు నాకెంతో ఆనందమును కూర్చినది. దీనితో సుదామునకు మరికొంత చనవు ఏర్పడినది. నోరార 'నల్లనయ్యా' అని పిలచినాడు. "నీవెంత పెంకెవాడవయ్యా! అనినాడు. కృష్ణపరమాత్మ కంతచెందినవానివలె "ఏమి సుదామా! నేనిచ్చిన ఈ గృహమును, ఇతర ఐశ్వర్యములు నీకు సంతృప్తిని కలుగజేయ లేదా? నీవు నాభక్తులలో లత్యుత్తముడవు. అంతియేకాక చిన్ననాటి ప్రాణస్నేహితుడవు. అందుచే లనితర సాధ్యమగు భోగ భాగ్యము లను నీకు తృటిలో కలుగజేసితిని. అయినను, నన్ను పెంకెవాడననుచున్నావు. 'భగవంతుని మెప్పించుట సుకరముగాని, భక్తుని సంతోషపరుప మిక్కిలి దుష్కరము అను నానుడిని నిక్కమొనర్చితివి. నావలన ఎట్టి దొసగు కలిగినదో భయరహితుడవై వచింపుము."

సుదాముడు భగవంతుని పెంకెవాడు అని పల్కిన అభియోగము తానిట్లు విశద పరచెను. "నల్లనయ్యా! నీవు నిజముగా పెంకెవాడవేనయ్యా!"

సుదాముడు మహావిద్వాంసుడు; సాంగ చతుర్వేదాధ్యాయి; సమస్త శాస్త్ర పారంగతుడు. అయినను, కఠోరదరిద్రము ననుభవించినవాడు. కట్టుకొనుటకు చిరుగులేని వస్త్రమునకైన నోచుకొనిన వాడు కాదు లోకులందఱును తన దరిద్రమును తనకు వేలెత్తి చూపునట్లుగా 'కుచేలుడ'ని పిలచు చుండెడివారు. కుచేలుడనగా జీర్ణవస్త్రమును కట్టినవాడని యర్థము. సుదాముడు గొప్ప పండితుడేకాని బ్రతుకుతెఱువు నేర్చినవాడు కాదు.

ఉ॥ ఆకొని యేడ్చు లేఁజిఋత లన్నముకై
తనకొంగు లాగఁ బెల్లాకట
నోలు చుండెడి నిజాంగన
దుర్దశఁ జూడఁ డేని యా
ప్లా కలనా విభంగ భయసంభృత
గద్గదశూన్య కంఠుడై
చేకొని దేహి యంచడుగఁ
జేరునె కాలిన పొట్ట కెవ్వడున్॥

చిన్ననాటి స్నేహితుడు ద్వారకయందున్నాడు; పోయి వేడినచో, కఠోర దారిద్ర్య విచ్ఛిత్తికి యేదియో ఒక సదుపాయము చేయకపోడు, అను భార్యావాక్యములచే ప్రేరేపింపబడి ద్వారకకు పోయినాడు. మార్గమందంతయును అనేక సందేహములచే చిత్త వృత్తి కంతచెందుచుండెను. చిన్ననాటి స్నేహితునకు తాను జ్ఞప్తి పథమునందుండునా? తనవంటి దరిద్రుని ఆదరించి పలుకరించునా? అంతటి ద్వారకా మహానగరమున అనేక రాజసౌధములుండును; ద్వారకావాసునకు లెక్కకు మిక్కిలియైన భార్యలున్నారని వినియున్నాడు. ప్రతియొక్కతెకు ఒక్కొక్క భవనముండును. అందు పెరవారు చొరరాని అంతఃపురముండును. తన నల్లనయ్య ఏ భవనములో, ఏ అంతఃపురములో ఉండునో? తానెట్లు కనుగొనగలడు. నోరు విడిచి అడిగినను తనవంటి నిరుపేదకు రాజోద్యోగులు ఉత్తర మిత్తురా? తన ప్రయాసయంతయు వృథాయగుటయేగాక దరిద్రము కంటె దుస్సహమగు ఎట్టి అపహాస్యముం పాలుగానున్నాడో, ఎట్టి అవమానములకు తం యొగ్గనున్నాడో? అను ఆలోచనంతో శరీర శ్రమకంటె మిక్కుటమైన మానసిక శ్రమను పొంది చిట్టచివరకెట్టెట్టో ద్వారకను చేరుకొనినాడు. శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ ఆ సమయమున రుక్మిణీదేవి మందిరమున నుండెను. పరమాత్మయే ముందుగా తనను చూచి ఎంతయో చనువుతో పలకరించి తనమందిరములోనికి తీసుకొనిపోయి, తన కుచేలత్వమును ఏవగింపక, తనతోపాటు కూర్చుండబెట్టుకొని

కొత్త శీర్షిక ప్రారంభం

పాఠకుల ధార్మిక సందేహాలకు సమాధానాలు

ఎంతో కాలంగా పాఠకులందరూ ఎదురుచూస్తున్న ఈ శీర్షిక జూలై 94 నుండి ప్రారంభమయ్యింది. పాఠకుల ధార్మిక సందేహాలకు ప్రముఖ పండితులు సమాధానాలు ఇస్తారు.

ప్రశ్నలలో ఎటువంటి అవహేళనలకుగాని, దుర్విమర్శలకుగాని తావు వుండరాదు. వీలైనంతమటుకు ప్రతి ప్రశ్నకు ఆయా విషయాలలో నిపుణులైన వారిని సంప్రదించి సమాధానం ఇవ్వవలసి వుంటుంది గనుక, కొంత ఆలశ్యంగా ఒక్కొక్క ప్రశ్న ప్రచురితమయ్యే అవకాశమున్నదని గమనించగలరు.

ప్రశ్నలు పంపవలసిన చిరునామా :

సందేహాలు - సమాధానాలు
సంపాదకుడు
సప్తగిరి
తి.తి. దేవస్థానములు
తిరుపతి -- 517 507

అతిథి సత్కారము లన్నియు నిర్వర్తించెను. భోజనానంతరమున ఇష్టాగోష్ఠి సలుపుచు - "మిత్రమా! నాకై ఏమి కానుక తెచ్చితివని అడిగెను. శ్రీకృష్ణుని అంతవానికి కానుకగా అర్పించుటకు తనయొద్ద ఏమి కలదు? అంగవస్త్రమున తనభార్య కట్టి యిచ్చిన కొద్దిపాటి అటుకులు మాత్రము ఉన్నవి. ఇంకేమియును లేవు. అయినను, తన నల్లనయ్య పెంకెవాడు కనుక అటుకుల మూటను బలవంతముగావిప్పి ఎంతో ప్రీతితో పిడికెడు అటుకులను తినెను. శ్రీకృష్ణుని భవనమున మృష్టాన్నములతో విందు భోజనము చేసియు, తాను పిడికెడు అటుకులను మాత్రము కానుకగా తే గలిగినాడు; అవియు తనకుతానై ఈయలేకపోయినాడు; భగవంతుడే ప్రయత్నపూర్వకముగా స్వీకరించినాడు. నోరువిప్పి తాను శ్రీకృష్ణుని అర్థింపలేకపోయినాడు. తనకు ఘనమైన వీడ్కోలు శ్రీకృష్ణుడిచ్చినాడు. తాను ఇంటికి పోవుటకు తిరుగుప్రయాణము కట్టినాడు. తన జీవితమంతయు అంధకారమయి పోయినది. ఆకలిచే మాడుచుండి, ద్వారకనుండి ఏదియో తెత్తునను ఆశామాత్రముచే జీవములు నిల్పుకొనియుండి, 'ఏమి తెచ్చితివి'? అని అడుగు పిల్లలకు ఏమి చెప్పగలడు? సద్గుణవంతురాలు తనధర్మపత్ని శ్రీకృష్ణుడు ఏమియును ఈయలేదా? లేక మీరడుగనేలేదా? అని ప్రశ్నించగా తానేమి చెప్పగలడు. ఇట్టి దుఃఖపరంపరలతో తిరుగు ప్రయాణము చేసెను.

సుదాముడు భగవంతునితో ఇట్లు పలికెను: "నల్లనయ్యా! నీవు పెంకెవాడవు కాదా? వెలగట్టలేని సమస్త సంపదలను నీవే నాకు ప్రసాదించితివి. ఈ విషయము ద్వారకలోనే నాతో చెప్పియుండ రాదా? నీ చేతికి ధనమిచ్చిన నీవు తిరుగుప్రయాణములో పారవేసి కొందువేమోయని సరాసరిగా నీ గృహమందున్న నీ భార్యాబిడ్డలకు అతులితధనము నొసంగితిని; నీవు ఇంటికి ఆనందముగా పొమ్మని చెప్పియుండరాదా? తిరుగు ప్రయాణములో నే పొందిన దుఃఖమునకు మేరయే లేదు. నీ సందర్శనానంతరముకూడ నా దరిద్రమునకు అంతము కలుగలేదే! అని ఎంత దురపిల్లితినో? సమస్త జీవ హృదయగతుండవయిన నీకు తెలియలేదా? ధనము నిచ్చియు, ఇచ్చితినని చెప్పక నాతో కేళి సేయుదువా? నల్లనయ్యా! నీవు పెంకెవాడవు కాదా? నా జీవితమున అనుభవించిన దారిద్ర్యదుఃఖమునకు వేయి మడుంగులు దుఃఖము తిరుగుప్రయాణములో అనుభవించితినే! పూర్వము ధనములేక దరిద్రము అనుభవించితిని; ఈనాడు ధనముండియు దరిద్ర దుఃఖముననుభవింపజేసితివి. నల్లనయ్యా ! నీవు నిజముగా కొంటెవాడవు ; పెంకెవాడవు !"

పరమాత్మ తనలో తాను నవ్వుకొనెను. సుదాముని చూచి చిరునవ్వుతో ఇట్లు పలికెను. నీవు నిజముగా వేదవేత్తవే ! సకల శాస్త్ర పరిజ్ఞాతవే ! కావుననే, వేయి జన్మలలో అనుభవింపదగిన సంచితమునంతయు, పశ్చాత్తప్త భావతీవ్రతచే నిశ్శేషముగా తిరుగు ప్రయాణపు స్వల్పసమయమందే అనుభవించితివి. కర్మఫలమనుభవింపక తీరదు కదా

!ఇంత మాత్రము సకల శాస్త్రవేత్తవు నీకు తెలియదా?"

సుదాముడు వినయముతో ఇట్లనుచు న్నాడు : "నల్లనయ్యా ! ఇట్టి దారిద్ర్యమును అనుభవించుటకు నేను ఎట్టి దుష్కర్మను చేసితినో నాకు తెలియుట లేదు. నీవు సర్వజ్ఞుడవు కదా ! చెప్పరాదా?"

పరమాత్మ తనలో తాను నవ్వుకొనెను. "సుదామా ! జీవులొనరించు సుకృత, దుష్కృతములు నాకేమి తెలియు నయ్యా ! నీవొనర్చిన దుష్కృతము నీకే తెలియన గును."

భగవంతుని ఈమాట వినిన పిదప సుదా ముడు తనను తానే పరీక్షచేసికొన దొడ గెను. మరల చిన్ననాటికాలమునకు స్మృతి పథమును తీసికొనిపోయెను. తానును, నల్లనయ్యయు సాందీపని మహర్షివద్ద విద్యా భ్యాసము చేసెడిరోజులు. ఒకనాడు పుష్ప ములకు - సమిధలకై తానును, నల్లన య్యయు సమీపకాంతార భూములకు పోయి యుండిరి. ఎట్టి సూచనయు లేకుండగనే ఝంఝామారుతమును, ఉరుములు-పిడు గులు తోడుగా భీషణ వర్షపాతమును వచ్చినది. తానును, నల్లనయ్యయు ఒక చెట్టుకొమ్మ పైకెక్కి కూర్చుండిరి. ఆకాశమంతయు కాలమేఘావృతమై నక్షత్రకాంతికి తావీ యక, కాలాంజన మద్దినట్లు, అంధకారమ యమై యుండెను. వర్షము హెచ్చుటయే గాని, తగ్గుటలేదు. గురువు గారింటికి పోవు అవకాశము ఆ రాత్రికి ఇకలేదని, తామి రువురు నిరాశ చెందిరి. ఆటలలో అలసి యున్నందువలనను, కాలాతీతమైనందు వల నను, తమ ఇరువురకును ఆకలి మిక్కు టముగనే యుండెను. గురువుగారి భార్య ఇచ్చిన కొద్దిపాటి అటుకులు తనవద్దయు న్నవి. తానుకొన్ని తీసుకొని మిగిలినవి నల్లనయ్యకు ఈయవలెనని మొదట అను కొనినాడు. గురుపత్ని గారిచ్చిన అటుకులు తమ ఇరువురకు చెందినవేకదా !కొన్నింటిని ఇత్తుననుకొన్నాడు. ఇంతలోనే విషపూరిత రేఖయొకటి తన అంతరంగమున చోటు చేసుకొని అంధకారమును అంతరంగమున ప్రవేశింపజేసినది. బాహ్యమంతయు మేఘ ముంచే అంధకారమైయే యుండెను; సుదా ముని అంతరంగముకూడ అంధకారముచే సంపూర్ణముగా నిండియున్నది. అంధకార ముకే మరియొకపేరు అజ్ఞానము. అజ్ఞానమే లోభమునకు కారణము. ఈ లోభప్రవృత్తి నుండియే దారిద్ర్యము సంభవించుచున్నది. అప్పుడు సుదామునకు ఒక దరిద్రపుటాలో చన మనస్సునందు మెదలినది. ఈ వర్షమిట్లే మరునాటివరకు ఉండినచో నల్లనయ్య కేయ్య వలసిన అటుకులు తనకే ఉపకరించును కదా ! అనుకొనినాడు. తానే అటుకులను పూర్తిగా తినినవాడునుకాడు. తాను తిను చుండగా ఏమి తినుచుంటివని నల్లనయ్య అడుగునేమోయని భయపడుచుండెను. ఇట్టి మనఃప్రవృత్తితో సగము అటుకులను తిని సగము మూటకట్టినాడు. ఈమాటయే సంచి తము.

నల్లనయ్య అడుగనే అడిగెను; "సుదామా ! ఏమి తినుచుంటివని?" సుదా ముడు చెప్పెను. "ఏమియు లేదు. ఊరకనే దంతములను కదల్చుచుంటిని. తినుచున్నట్లు నటించుచుంటిని. ఇట్లు నటించినచో క్షుద్బా ధకు కృత్రిమ నివృత్తియైన యౌనుకదా ! నీవును అట్లే చేయుము."

నల్లనయ్య నిజముగా పెంకెవాడే ! "సుదామా ! అట్లయిన ఏమియు లేదా?" అని మరల అడిగెను. సుదాముడు ఏమి యులేదని బదులు చెప్పెను. నల్లనయ్య "తథాస్తు!" అనినాడు. ఈ ఇతివృత్తమం తయు సుదాముని స్మృతిపథములో సుస్ప ష్టముగా భాసించెను. తనకుతానై ఎట్లు దరిద్రమును వరించెనో; అదియు భగవత్సా న్నిధ్యముననే, ఇప్పుడు తనకు అవగతమైనది.

తన తప్పు తెలిసికొనిన సుదాముడు భగ వత్పాద పద్మములపై శిరమును మోకరించి పశ్చాత్తప్త హృదయజనిత బాష్పములతో భగ వంతుని పాదములకు అభిషేచనమొనర్చెను. ఇప్పుడు తన హృదయము తేలికయైనది. అజ్ఞాన నివృత్తియైన జ్ఞాని మహైశ్వర్య సంపన్నుడు. అట్టి ఐశ్వర్యమును తానిప్పుడు పొందినాడు. భగవంతుడు సుదాముని లేవ దీసి తన ఉత్తరీయముతో కన్నీళ్ళు తుడిచి తన సరసను కూర్చుండ బెట్టుకొని, "ఏమి సుదామా! ఇట్లు బేలవై ఏడ్చుచుంటివి!" అని ఓదార్చెను.

సుదామునకు మరల కొంత చనవు ఏర్పడినది. "నల్లనయ్యా! నీవు నిజముగా పెంకెవాడవేనయ్యా! నేనేదో తెలియక ఏమియు లేదని పలికిన మాటకు ప్రతిగా "తథాస్తు!" అని ఘోర శాపమిత్తురా?" అని అడిగెను.

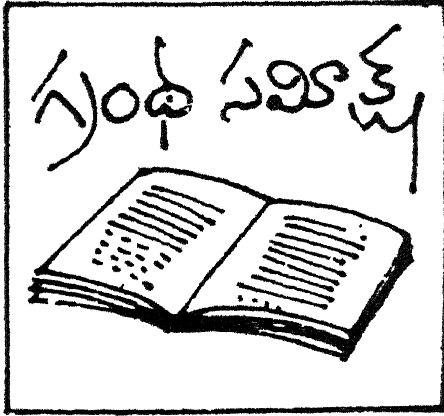
పరమాత్మ తనలో మరల నవ్వుకొనెను. "సుదామా! నీకు నేను శాపమేమియును ఇవ్వలేదు. నీవు అటుకులను తినుచుంటివని నాకు తెలిసినదని నీకును తెలిసినది. నాకు తెలిసినదని నీకు తెలియకుండుటకై 'తథాస్తు' అంటిని. నీవు ఏమియు లేదన్నదానికి నేను అంగీకరింపకున్న నీవు మనసున నొచ్చుకుం దువని "తథాస్తు" -- అనగా 'అట్లే' యని పలికితిని, నేను శపించితి నన్న భావము కూడ నీదియే! నీకు ఏమియు లేదను దరిద్ర భావమును నీదియే! నీవు ఎల్లప్పుడు నాయందే యున్నావు. నీ కెప్పుడును దరిద్ర ములేదు. నీ దరిద్ర భావమే నీ దరిద్రమునకు కారణము. ఇప్పుడు కర్మశేషమును పూర్తిగా అనుభవించితివి. పశ్చాత్తప్త హృదయుడవైతివి. అజ్ఞానము నిన్ను పూర్తిగా వీడిపోయినది. భగవంతునకు, జీవునకు అడ్డముగానున్న తెర అజ్ఞానమే! తెర పూర్తిగా తొలగినది. నీవే నేనయితిని !

యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యః
తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూగ్ంస్వామ్.

నల్లనయ్య కంటె వేఱుగా సుదాముడు ఇకలేదు.

"మా కశ్చిద్ దుఃఖభాగ్ భవేత్."

మానవజన్మము

(రచయిత : కైప మహానందయ్య -- ప్రతులకు : కైప నాగరాజు, 78, ప్రకాష్‌రోడ్, అనంతపురం-515 001 -- 57 పేజీలు -- వెల:రు5/-)

ధర్మచింతన, ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధం, సత్కార్యాచరణం, సత్యం, దయ, ధర్మం మొదలైన సుగుణాలను సామాన్యునికి సైతం అర్థం అయ్యే భాషలో, శైలిలో వివరించిన తీరు అభినందనీయం.

ఇందులో ప్రార్థనామహిమ, దుఃఖోప శమనము, దయ, దైవీసంపద, సంభాష ణము, జ్ఞానాభివృద్ధి, సజ్జనుడు, సుఖదుః ఖాలు, మానవ జీవితము, తీర్థయాత్రలు, సత్సాంగత్యము, సద్గ్రంథ పఠనము, మంత్ర జపము, మరణలీల, జీవిత రహస్యము, దోషా రోపణ వంటి 25 విషయాలపై సందేశాత్మక రచన కొనసాగింది.

అవసరాన్ని బట్టి గుణ ప్రాధాన్యాన్ని అనుసరించి అక్కడక్కడ పద్యాలు, శ్లోకాలు పేర్కొనడం గ్రంథానికి మరింత మేలు కలిగించింది.

ఇటువంటి ప్రబోధాత్మక రచనలు ఎన్నైనా వెలువడ వలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది.

మంచి విషయాలను స్ఫూర్తివంతంగా చెప్పిన తీరుకు రచయితను అభినందించాలి.

-ఎల్లోరా

శ్రీ పద్మావతీ అమ్మవారి ఆలయం
తిరుచానూరు
నిత్యపూజానివేదనలు

సుప్రభాతం: ఉ. 5-00 గం. నుండి 5-30 గం. వరకు
సహస్రనామార్చన: ఉ. 5-30 గం. నుండి 6-00 గం. వరకు
శుద్ధి, మొదటిగంట: ఉ. 6-00 గం. నుండి 6-30 గం. వరకు
సర్వదర్శనం: ఉ. 6-30 గం. నుండి 11-30 గం. వరకు
శుద్ధి, రెండవగంట: ఉ. 11-30 గం. నుండి 12-00 గం. వరకు
సర్వదర్శనం: మ. 12-00 గం. నుండి సా. 6-00 గం. వరకు
శుద్ధి, మూడవగంట: సా. 6-00 గం. నుండి 6-30 గం. వరకు
సర్వదర్శనం: సా. 6-30 గం. నుండి రాత్రి 8-45 గం. వరకు
శుద్ధి రాత్రి 8-45 గం. నుండి 9-00 గం. వరకు
ఏకాంతసేవ: రాత్రి 9-00 గం. నుండి 9-30 గం. వరకు

శుక్రవారాలలో

అభిషేకం: ఉ. 9-00 గం. నుండి 10-00 గం. వరకు
(రూ. 100-00 టిక్కెట్‌తో ఒక్కరికి మాత్రమే ప్రవేశం)
అభిషేక దర్శనం: ఉ. 9-00 గం. నుండి 10-00 గం. వరకు
(ఒక్కొక్కరికి రూ. 5-00 టిక్కెట్)

ఆర్జిత సేవలు

తిరుచ్చి ఉత్సవం	...	రూ. 63-00
గజవాహనం	...	రూ. 32-00
తిరుప్పావడ	...	రూ. 3000-00
డోలోత్సవం	...	రూ. 150-00

ఆర్జిత ప్రసాదాలు

దోసె	...	రూ. 100-00
దధ్యోదనం	...	రూ. 75-00
పులిహోర	...	రూ. 100-00
పొంగలి	...	రూ. 200-00
చక్కెర పొంగలి	...	రూ. 200-00
కేసరి బాత్	...	రూ. 300-00
శాకరిబాత్	...	రూ. 250-00
సీరా	...	రూ. 400-00

ఇవేగాక, భక్తాదులు రూ. 1-50 టిక్కెట్‌తో తమ గోత్ర, నామాదులతో అమ్మవారికి అష్టోత్తరశతనామ పూజ చేయించవచ్చును.

(20వ పేజీ తరువాయి)

ఇప్పుడు భజనకు - సర్వోత్తమావకాశం గురించి చర్చించుకుందాము. ఈ ప్రసంగంలో భర్తృహరి వచనాలను స్మరించండి.

యావ త్స్వస్థమిదం కలేబరగృహం
యావచ్చ దూరే జరా
యావచ్చేంద్రియ శక్తి రప్రతిహతా
యావత్ క్షయో నాయుషః
ఆత్మశ్రేయసి తావదేవ విదుషా
కార్యః ప్రయత్నో మహాన్
ప్రోద్దీప్తే భవనే తు కూపఖననం
ప్రత్యుద్యమః కీదృశః.

శరీరరూపమైన గృహం స్వస్థంగా ఉన్నంతకాలం, వార్ధక్యం దూరంగా ఉన్నంతలో, శరీరం కార్యకరణ శక్తితో బలిష్ఠంగా ఉన్న వేళలో శక్తి దూరం కానంతలో, ఆయుర్దాయం శేషించి ఉండగానే బుద్ధిమంతుడైనవాడు సంపూర్ణంగా ప్రయత్నించి ఆత్మ కళ్యాణ సాధన చేసుకోవాలి. కారణం? మరణ వేళలో ఏమీ జరుగదు. కనుక ఈలోగా ఆత్మ కళ్యాణ సాధన చేసుకోజాలని వాడు - ఇంటికి నిప్పు అంటుకున్న తరువాత నూతిని తవ్వేవాడు పొందే ప్రయోజనాన్నే పొందుతాడు. అట్టి వాడు మూర్ఖుడు కాక మరెవ్వడు.

ప్రథమ విషయం :

ఈ దేహం ఆరోగ్యంగా ఉండగానే భగవద్భజన చెయ్యాలి. శరీరం ఎంతవరకూ స్వస్థంగా ఉంటుందో ఎవరు చెప్పగలరు? నేడు బలిష్ఠంగా యువకుడుగా ఉన్నవాడే - రేపు అంగ విహీనుడు కావచ్చును. ఇలాంటివి మనం కళ్ళారా ఎన్నో చూస్తున్నాము. ముప్పై ఏళ్ళ వయస్సు గల ఓ యువకుడున్నాడు. అతడు 14,15 గంటలు ఉత్సాహంగా పనిచేసేవాడు. ఒకనాడు అకస్మాత్తుగా పనిచేస్తూండగా అతడు పైనుండి-కాలుజారి పడిపోయాడు. అంతే కుంటివాడయిపోయాడు. అందరికీ ఇదే స్థితి వస్తుందని కాదు. కానీ ఈ ఉదాహరణను బట్టి కీడెంచి మేలెంచాలి. ఈ విషయం శాస్త్రం ఇలా సమర్థిస్తున్నది:

యత్ప్రాతః సంస్కృతం చాన్నం
తచ్చ సాయం వినశ్యతి
తదీయ రససంపుష్టే
కాయే కా నామ నిత్యతా.

పొద్దుటి పక్వమైన అన్నం సాయం కుళ్ళిపోయేటట్లు - ఈ శరీరం కూడ చిరకాలం. స్వస్థంగా ఉంటుంది అనడానికి ఆస్కారం లేదు. కారణం? 24 గంటల కాలవ్యవధిలో కుళ్ళిపోయే అన్నంతో పోషింపబడే ఈదేహం మాత్రం ఎంతకాలం నిలుస్తుంది? కనుక శరీరారోగ్యంపై భారం ఉంచడమంటే తన్ను తాను మోసగించుకోవడమే అవుతుంది.

ద్వితీయ విషయం :

వార్ధక్యం ప్రవేశించక పూర్వమే ఆత్మ కళ్యాణ సాధన పూర్తి చేసుకోవాలి. పుట్టిన ప్రతి వ్యక్తీ వార్ధక్యం వరకూ ఉంటాడనటానికీ అవకాశం లేదు. ఎందరో బాల్యంలో లేదా యౌవ్వనంలోనే మృత్యువునకు గురి అయిపోతున్నారు. కనుక వార్ధక్యావస్థ ఇంకా ఉందిలే అని అనుకోవడానికి లేదు. రావలసిన వస్తువు వస్తుందో రాదో తెలియని స్థితిలో నున్న మనకు వార్ధక్యం దగ్గర నున్నదో, దూరంగా ఉన్నదో ఎలా తెలుస్తుంది? కనుక ఉద్యోగ విరమణ (రిటైర్) అయిన తరువాత "భగవద్భజన" చేస్తాననుకోవడం సాధ్యం కాని విషయం.

జలబుద్బుదవ న్మూఢ
క్షణవిధ్వంసి జీవనమ్,
కిమర్థం శాశ్వతధియా
కరోషి దురితం సదా.

ఈ శరీరం నీటి బుడగలా క్షణ భంగురమైనది. దానిని స్థిరమని నమ్మి మానవుడు ఏమి పాపం చేస్తాడు? ఇక్కడ క్షణభంగుర శబ్దం అర్థం చేసుకోదగినది. ఏ క్షణంలో శరీరం ఏ స్థితిని పొందుతుందో తెలియదు గదా! ప్రారబ్ధ కర్మభోగార్థం జీవునికి సీమితకాలం ఈ దేహం లభిస్తుంది. భోగసమాప్త్యనంతరం శరీరం రాలిపోతుంది. కనుక ఈ దేహాన్ని ఎన్నడూ నమ్మడానికి వీలు లేదు.

తృతీయ విషయం :

ఇంద్రియ శక్తి క్షీణం కానంత వరకూ - అంటే బలంగా ఉండగానే ఆత్మ కళ్యాణం సాధన చేసుకోవాలి. ఇంద్రియ శక్తి ఎంతవరకూ ఉంటుందో ఎవరు మాత్రం నిశ్చయంగా చెప్పగలరు?

ఓ ఉపాధ్యాయుడు పాఠశాలలో విద్యార్థులకు నిత్య నియమానుసారం పాఠాలు చెప్పి సాయం సమయానికి స్వగృహం చేరుకున్నాడు. రాత్రి నిద్రపోయాడు. ఉదయం లేచి చూసే సరికి అతని దృష్టి పోయింది. అకస్మాత్తుగా తగిలే ఆఘాతాల వల్ల, లేదా రోగాల వల్ల ఇంద్రియాలు శక్తి హీనమై పోవడంతో ఇట్టి ఎన్నో సంఘటనలు జరగడం మనం నిత్యం చూస్తూనే వున్నాము. దీనిని బట్టి ఇంద్రియశక్తి ఎంతకాలం స్థిరంగా ఉంటుందో కూడ నిశ్చయించజాలము.

అనిత్యాని శరీరాణి
విభవో నైవ శాశ్వతః,
నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః
కర్తవ్యో ధర్మ సంగ్రహః.

శరీరం క్షణభంగురమైనది. మనో బుద్ధీంద్రియసాధన రూపే వైభవాలు ఎంత వరకూ ఉంటాయో చెప్పజాలము. మృత్యు - దేవత శిరస్సు పై తాండవం చేస్తూనే ఉంటుంది. కనుక ప్రతీ క్షణం ఆత్మ కళ్యాణార్థం వినియోగిస్తూండాలి.

చతుర్థ విషయం :

సర్వాధిక మహత్త్వ పూర్ణమైనది: ఆయుర్దాయం ఉన్నంతవరకూ ఆత్మ కళ్యాణసాధన చేస్తూనే ఉండాలి. దీని విషయం ముందుగా ఎవ్వరికీ తెలియదు. నేటి కాలంలో జీవితాన్ని భీమా చేస్తున్నారు. కానీ భీమా సమయం పూర్తికాక మునుపే శరీరాలు రాలిపోవడమూ చూస్తున్నాము. భీమా చేయబడిన శరీరాలను మాత్రం ప్రాణం పోయిన తరువాత ఉంచుతున్నారా? ఎన్ని రూపాయలకు భీమా చేస్తున్నారో ఆ ద్రవ్యాన్ని మాత్రం

వారసులు తీసుకుని యజమానిని శ్మశానం చేరుస్తున్నారు. మానవ జీవనాయుర్దాయం అత్యంత అమూల్య మయినది. డబ్బు ద్వారా దానిని కొనజాలము. అదే సాధ్యమయితే ఎందరో ధనికులు ఎన్నాళ్ళు బ్రతకాలను కుంటారో అన్నాళ్ళూ బ్రతుక గలుగుతారు. కాని, అలాంటిదేమీ కానరావడం లేదు. కనుక దీనిని బట్టి ద్రవ్యానికి ఆయువు లభించదని సుస్పష్టమవుతూన్నది.

మృత్యుర్జన్మవతాం వీర
దేహేన సహ జాయతే
అద్య వాబ్ద శతాంతే వా
మృత్యుర్వై ప్రాణినాం ధ్రువమ్.

ప్రతీ శరీరధారి మరణమూ శరీరంతో బాటే నిర్ణయమై ఉంటుంది. సదా వాని శిరస్సు మీదనే ఎక్కి సమయం రాగానే కబళించి వేస్తుంది. తత్సమయంలో ఎవరి సిఫారసూ చెల్లనేరదు. ఈ విశ్వంలోని ఏ శక్తీ మృత్యువును వారింపజాలదు. క్షణ కాలం కూడ దానిని నివారించజాలదు.

ఇంతవరకూ వచ్చి - 'శరీరం ఎంతకాలం ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది?' అన్న విషయాన్ని కూడ మనం అంచనా వేయలేము. వార్ధక్యం వస్తుందా? రాదా? వస్తే ఎన్నాళ్ళు ఉంటుంది? అన్న విషయాన్ని ముందుగా నిశ్చయించజాలము. క్షణ భంగురమైన ఈ దేహం ఎప్పుడు నాశనమవుతుందో కూడ ముందుగా ఎట్టి వారూ చెప్పజాలరు. ఇంద్రియశక్తి ఎంతకాలం సహకరిస్తుందో కూడ ఆదిలో ఎవరూ చెప్పలేరు కనుక దీపం ఉండగానే ఇల్లు చక్కదిద్దుకోవాలన్న సూత్రానుసారం తత్పర భావంతో భజన యందున సంలగ్నులు కావాలి. ఇదే నిర్భయ మార్గము. భజనకు సర్వోత్తమ ముహూర్తం ఎప్పుడు? నేడే - కాదా ఇప్పుడే అని తెలుసుకోవాలి. గతించిన క్షణం కూడ మరలిరాదు.

ప్రత్యాయాంతి గతా:
పునర్నిదివసా: కాలోజగద్భక్షకః
భర్తృహరి అంటాడు--

అంటే గడచిన కాలం మరల రాదు. కాలుడు జీవుని కబళిస్తూనే ఉంటాడు. మానవ జీవనం విశేష అమూల్యమయినది. కనుక ఈ జీవన కాలంలో క్షణం కూడ వ్యర్థం కారాదు. కుదిరితే ప్రతీ క్షణాన్నీ భజనలోనే గడపండి.

ఈ విషయంలో శాస్త్రాలు ఈ రీతిగా బోధచేస్తున్నాయి:

శ్వః కార్య మద్య కుర్వీత
పూర్వాహ్ణే చాపరాహ్ణికమ్,
నహి ప్రతీక్షతే మృత్యుః
కృత మస్య న వా కృతమ్.

రేపు చేద్దామనుకున్న కార్యాన్ని ఏ మాత్రం అనుకూలించినా నేడే చెయ్యాలి రెండు జాముల తరువాత చెయ్యాలనుకున్న కార్యాన్ని ఇప్పుడే చెయ్యి. ఏ మంటే

మృత్యువు ఎప్పుడు మీదపడుతుందో? ఎవరూ చెప్పలేరు. నిరీక్షిస్తూ ఉండడానికి మృత్యువు ఈషణ్మాత్రం విలంబం చేయదు. కాలం ఆసన్నమయితే అది జీవులను కబళించి వేస్తుంది. కార్యం అసంపూర్ణంగా ఉండిపోతుంది.

దైవప్రార్థనా రహితంగా ఒక్క శ్వాస కూడ వ్యర్థంగా పోరాదు. ఏమంటే జీవనం - ఎంత చంచలమైన దంటే విడిచిన శ్వాస ఒక్కొక్క సారి మరల లోనికి రాదు.

"బహిస్సరతి నిశ్శ్వాసే
విశ్వాసః కః ప్రవర్తతే".

ఓ మాలలో 108 పూసలుంటాయి. ఇవి శ్వాస యొక్క లెక్కలకు సంబంధించి ఉంటాయి. ఆరోగ్యవంతుడైన వాడు నిముషానికి 15 శ్వాసలు తీసుకుంటాడు. ఈ దృష్ట్యా రోజుకు 21,600 శ్వాసలు తీసుకుంటాడు. దీనిని 200 పెట్టి భాగిస్తే 108 వస్తుంది. కనుక ఈ లెక్కప్రకారం ప్రతి 200 మాలల జపం చెయ్యాలి.

శరీరం క్షణ భంగురమైనదనీ, మృత్యువు తప్పదనీ తెలిసి కూడ మానవుడు మోహవశుడై "నిత్యం సన్నిహితో మృత్యు:" - శిరస్సుపై మృత్యువు తాండవిస్తున్నది - అన్న విషయాన్ని విస్మరిస్తాడు. తనకు ఎన్నడూ మృత్యువు రాదనుకుంటూ విషయభోగాలలో తన్మయుడై పోతాడు. పుణ్యపాప విచారణ చెయ్యడు. ఇదియే భగవన్మాయ.

యక్షుడు ధర్మరాజును ప్రశ్నిస్తాడు - "జగత్తులో అన్నింటికంటె ఆశ్చర్యకర విషయం ఏమిటి?". బదులు పలుకుతూ ధర్మరాజు అంటాడు.

అహన్యహని భూతాని
గచ్ఛన్తి యమమందిరమ్,
శేషాః స్థావర మిచ్ఛన్తి
కిమాశ్చర్య మతః పరమ్.

పుత్రుడు మాతాపితరులకు దహన సంస్కారం చేసి వస్తాడు. సోదర బాంధవుల శ్మశాన యాత్రలో పాల్గొంటాడు. పుట్టిన ప్రతి వ్యక్తీ మరణించడం కనులారా చూస్తాడు. వాడూ చావక తప్పదు. కానీ ఏ వ్యక్తికీ "నేనూ ఓనాడు పోవలసినదే" అన్న భావం అనుభవ పూర్వకంగా కలగడం లేదు. పైగా తాను శాశ్వతంగా జీవిస్తాననుకుంటాడు. దీనికి మించిన ఆశ్చర్యకర విషయం ఏముంటుంది? ఇంత కన్న మహా మాయా స్వరూపం ఏముంటుంది?

కనుక ఓ మహాత్ముడంటాడు:

ఓ మానవా! నువ్వు శుభాన్ని కోరుకుంటావో? రెండే రెండు విషయాలు సర్వదా దృష్టిలో ఉంచుకో! ఒకటి, మృత్యువును సదా జ్ఞప్తియందుంచుకో; సమయం వ్యర్థం కారాదు.

అవిస్మృతిః కృష్ణ పదారవిందయో
ర్ధనో త్యభద్రాణి చ శం తనోతి.

భగవంతుని చరణకమలాలను నిరంతరం స్మరిస్తూ ఉంటే అశుభాలు నాశనమై శుభాలు చేకూరుతాయి. ✯

శ్రీ చెన్నకేశవ స్వామి ఆలయము
గంగాపూర్

శ్రీ నాగాభట్ల మార్కండేయశర్మ

మహబూబ్ నగర్జిల్లా, జడ్చర్ల తాలూకా కేంద్రానికి నాలుగు కిలోమీటర్ల దూరమున నున్న గంగాపూర్ గ్రామమందు గల శ్రీ చెన్నకేశవ స్వామి దేవాలయము బహు పురాతన మైనది. క్రీ.శ. 1050 నుండి 1280 వరకు పశ్చిమ చాళుక్య సామంతులైన కందూరు చోళవంశము వారు ఇప్పటి నల్లగొండ, మహబూబ్ నగర్- జిల్లాలలోని మధ్య భాగమును పరిపాలించారు. పానగల్లులోని పచ్చల సోమేశ్వరాలయము, పేరూరి లోని స్వయంభూ సోమేశ్వరాలయము, గంగాపురములోని శ్రీ చెన్నకేశవ స్వామి ఆలయము ఆ రాజుల కాలములో నిర్మింపబడిన ప్రసిద్ధాలయములు. వాటి వాస్తువు, శిల్పము ఒక ప్రత్యేకతను కలిగి గొప్ప కళాసంపదను వ్యక్తము చేయుచున్నది.

గంగాపురము యొక్క స్థల ప్రాశస్త్యమును గురించి పాల్కుర్కి సోమనాథుడు తన పండితారాధ్య చరిత్ర యందు విశదీకరించాడు. క్రీ.శ. 16వ శతాబ్దమందు మల్లారెడ్డిచే రచింప బడిన "గంగాపుర మాహాత్మ్య" మందు, వెంగయకవి విరచిత మైన "నరపతి విజయ" మందు గంగాపుర ప్రస్తావన కానవచ్చును. గంగాపురమునకు "మాయపురి" అను ద్వితీయ నామధేయ ముండుట వలన వెంగయకవి గంగాపుర

ప్రాచీనతను బుద్ధుని కాలముతో ముడిపెట్టినాడు. బుద్ధుని తల్లి మాయాదేవి అగుట వలన ఆ నామముతో ఈ గ్రామ మేర్పడి యుండవచ్చునని అభిప్రాయము వ్యక్త పరిచినాడు. క్రీ.శ. 11వ శతాబ్ద కాలానికి చెందిన పశ్చిమ చాళుక్య శాసనములలో "త్రైలోక్యమల్ల కేశవపురము"గా పేర్కొనబడినది. పశ్చిమ చాళుక్య రాజైన మొదటి త్రైలోక్య సోమేశ్వరుడు (క్రీ.శ.1042-68) తన పేరున త్రైలోక్యకేశవ పురాన్ని, శ్రీ చెన్నకేశవ ఆలయాన్ని నిర్మించాడు. శ్రీ చెన్నకేశవ స్వామి ఆలయ శిల్ప సంపద ఆనాటి వారి శిల్ప కళా చాతుర్యానికి తార్కాణం.

పశ్చిమ చాళుక్య ప్రభువులైన మొదటి సోమేశ్వరుడు, ఆరవ విక్రమాదిత్యుడు, మూడవ సోమేశ్వరుడు వొసగిన శాసనముల వలన శ్రీ చెన్నకేశవస్వామి ఆరాధన వైభోపేతంగా జరిగినట్లు తెలియవచ్చుచు

న్నది. క్రీ.శ. 1091 నాటికే ఈ ఆలయము ప్రఖ్యాతి గా వెలుగొందుచోంది. పైరాజులచే వేసగ బడిన శాసనములు సాగరేశ్వర, కోమ రేశ్వర, సోమనాథదేవ, సారేశ్వర, భీమేశ్వర, పాజేశ్వర, మరియు కేశవస్వామికి విరివిగా దానములు యిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. కాని ప్రస్తుతము పైన పేర్కొన్న శివాలయములు మనకు కానవచ్చుటలేదు. గంగాపురమునకు రెండు కిలో మీటర్ల దూరములో మీనాంబరి యేరువద్ద కొన్ని శివలింగములు కొద్దికా లము క్రితం త్రవ్వకములలో బయల్పడినవి. బహుశ ఆ శివలింగములే శాసనములందు పేర్కొనబడిన శివాలయములై యుండవచ్చు నని ఊహించవలెను.

ఆలయ నిర్మాణము :

క్రీ.శ. 11వ. శతాబ్దము నుండి ఈనాటి వరకు నిరాటంకముగా నిత్యధూప దీప నైవేద్యములను అందుకొంటున్న శ్రీ చెన్నకేశవస్వామి ఆలయ నిర్మాణం పశ్చిమ చాళుక్యుల శిల్పచాతుర్యానికి ప్రతిగా నిల చియున్నది. గంగాపుర గ్రామ నైఋతి దిశ యందు, సువిశాలమైన ప్రాంగణములో రెండు ప్రాకారములుగల్గి, ఎత్తైన అధి ష్ఠానముపై నిర్మింపబడినది. ఆలయము తూర్పుముఖముగా నిర్మింపబడినది. తూర్పు దిశగా గల మొదటి ప్రాకార ప్రవేశ ద్వార మునకు యిరువైపుల మండపములు గలవు. ప్రవేశద్వారమునకు మెట్లు గలవు. మెట్లకు యిరువైపుల గజహస్త నగిషీగల శిలాఫలక ములు చేర్చబడియున్నవి. మొదటి, రెండు ప్రాకారముల నడుమ నైఋతిదిశగా గణ పతి, దక్షిణ దిశగా కల్యాణ మండపము, ఉత్తరదిశగా యాగశాల గలవు. మొదటి రెండు ప్రాకారాల నడుమ నాల్గు స్తంభముల మండపము, దానికి ప్రక్కగా హనుమాన్ మందిరము గలవు. సమభంగి భంగిమలో, అంజలి ఘటించు చున్న హనుమాన్ విగ్ర హము సుందరముగా మలచ బడినది.

ప్రధానదైవమైన శ్రీ చెన్నకేశవస్వామి ఆలయము అధిష్ఠానముపై నిర్మింపబడినది. అధిష్ఠానము చాళుక్య సాంప్రదాయ పద్ధతిలో పట్టిక, పద్మ, మహాపట్టిక, పట్టిక మొదలగు భాగములుగా విభజింపబడినది. గర్భా లయము, అంతరాళము, ముఖమండపము గలవు. ముఖమండపములోనికి ప్రవేశించు టకు గల ద్వార బంధము గజలక్ష్మీ విగ్రహము గలిగి అతి మనోజ్ఞంగా మలచబడి, చూపరు లను ఆకర్షించేదిగా నున్నది. ద్వార బంధ మున కిరువైపుల లతాంశములను పట్టుకొని యున్న లావణ్యవతులు జీవకళతో ఒప్పారు చున్నారు. ముఖమండపమునకు ఉత్తర, దక్షి ణములకు కూడా ప్రవేశద్వారములు గలవు. ఆలయ వెలుపలి గోడలు కుడ్య స్తంభములతో, కుడ్య స్తంభాగ్ర భాగములు రథాకృతినిబోలి, కొన్ని కుడ్య స్తంభములు "కూడు" నగిషీలతో అతిసుందరముగా మలచబడినవి. మండప స్తంభములు చతురస్ర అష్టభుజపట్టిక విభాగ ములు గలిగి యున్నవి. మండప పై కప్పు భాగమున నగిషీలు లేవు. ద్వార బంధమున కిరువైపుల యందుగల గూడులయందు ద్వారపాలక విగ్రహములు గలవు. ద్వార బంధ నిలువు పట్టికలు ఆరు శాఖలుగా విభజింపబడి, లతలు, నగిషీలు చెక్కబడినవి. కొన్ని శాఖలపై ఎటువంటి నగిషీలు లేవు. ద్వారోపరి భాగమందు విమాన గోపురములు చెక్కబడినవి. మరొక ద్వార బంధమువద్ద ద్వార పాలకులతో బాటు గరుడ విగ్రహము, భక్తుడు వేదికపై గలరు.

రెండవ ప్రాకారము నాల్గు మూలలం దును నాల్గు ఉపాలయములు గలవు. చిరు అధిష్ఠానముపై నిర్మింప బడిన ఈ ఆలయ ములు చిరు మండపములు, గర్భాలయములు గలిగి యున్నవి. ఈ ఆలయ గోడలు కూడా ప్రధానాలయ గోడలవలె కుడ్య స్తంభములతో, గోపురాకృతులతో మలచబడినవి. ముఖ మండప మందు దేవకోష్ఠములు ఉన్నప్పటికి వాటియందు విగ్రహములు లేవు.

ప్రధానాలయ గర్భాలయమందు గల మూలవిరాట్టైన శ్రీ చెన్నకేశవస్వామి సమపాద భంగిమలో మలచబడ్డ స్థానకమూర్తి. క్రింది హస్తములందు పద్మము, గద, పై హస్తము లందు శంఖము, చక్రము ధరించి యున్నాడు. ఓ స్త్రీమూర్తి అతని వామ భాగమందు గలదు. దక్షిణ భాగమందు నిలచియున్న మూర్తిని గుర్తించుటకు వీలుకాకున్నది. కిరీట మకు టము, కుండలములు, కంకణములు, హార ములతో సర్వాలంకార భూషితుడై ఒప్పారు చున్నాడు. గర్భాలయ మందు ప్రక్కగా లక్ష్మీ దేవి పద్మాసనమందు ఆసీను రాలై యున్నది. ఈమె చతుర్భుజమూర్తి. పైరెండు హస్తము లయందు కలువలను ధరించి, క్రింది హస్త ములు అభయ, వరద ముద్రలను సూచిం చుచున్నవి. మరియొక విగ్రహము లక్ష్మీనా రాయణునిది. శ్రీమన్మహావిష్ణువు ఆసీనుడై యుండగా, వామభాగమందు లక్ష్మీదేవి అతని ఉరముపై ఆసీనురాలైయున్నది.

చతుర్భుజ మూర్తియైన విష్ణువు శంఖ చక్రములు ధరించి, దక్షిణ హస్తము అభయ ముద్రను సూచించు చుండగా, వామహ స్తముతో లక్ష్మీదేవిని ఆలింగనము చేయుచు న్నాడు.

మొదటి ప్రాకార మందు చతుర్భుజ గణేశవిగ్రహము చూడముచ్చటైనది. హస్త ములందు దండము, పరశు గల్గి, క్రింది హస్త ములందు మోదకములు గలవు. హారము, ఉదర బంధము, యజ్ఞోపవీతము గల్గి, మకుట ధారియై యున్నాడు. మూషిక వాహనము గలదు. ఆలయ ఆవరణలో భైరవుడు, నాగ-నాగిని ప్రతిమలు గలవు. సప్త మాతృకల ఫలకము గలదు.

ఆలయ ప్రాంగణములో మొదటి, రెండు ప్రాకారముల మధ్య స్థలములో ప్రక్కగా చాలా విశాలమైన మెట్లు గలి గిన దిగుడు బావి గలదు. అదియే ఆలయ పుష్కరిణిగా ఉపయోగపడుచున్నది.

క్రీ.శ. 11వ. శతాబ్దమునుండి నేటివరకు నిరాటంకంగా నిత్యధూపనైవేద్యము లందు కొంటున్న శ్రీ చెన్నకేశవస్వామి ఆలయము అతి ప్రాచీనమైనది. పశ్చిమ చాళుక్య శిల్ప కళా చాతుర్యం ఉట్టి పడేలా నిర్మింపబడ్డ ఈ ఆలయము ఈ జిల్లాలోని ఆలయ సంపదకే కలికి తురాయి. శ్రీ చెన్నకేశవస్వామి ఆలయము పరిశుభ్రముగా నుంచి, ఆలయ విధులు నిర్వహించుచున్న దేవాదాయశాఖ, ఆలయ ప్రాచీనతను, శిల్పములను పరిరక్షిం చుచున్న పురావస్తు పరిశోధన శాఖ వారు ప్రశంసనీయులు. ✪

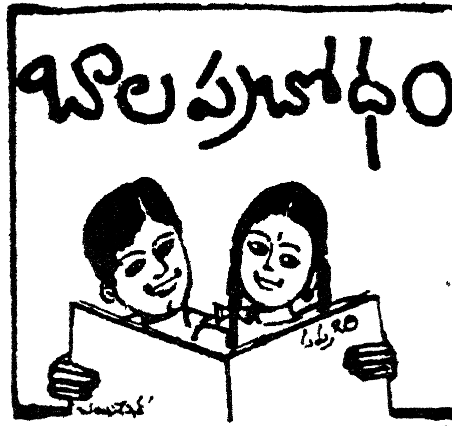
పినాకం -- కోదండం -- గాండీవం

శ్రీ చెళ్ళపిళ్ళ వెంకటశాస్త్రి

బ్రహ్మదేవుడు ఒకనాడు తన హంస వాహనంపై మేరు పర్వతం మీదుగా, దేవ కార్యార్థమై ప్రయాణిస్తుండగా సూర్యోదయం కాసాగింది. అది సంధ్యావార్చే సమయంకావ టంతో మేరుపర్వతం చాలా పవిత్రమయిన ప్రదేశం కావడంవలన, తన హంసవాహనాన్ని క్రిందకు దిగమని చేత్తో దాన్ని నెమ్మ దిగా నిమిరాడు. ఆయనభావం అర్థంచేసుకున్న రాజహంస అనువైన ప్రదేశాన్ని చూసుకుని దిగింది.

చక్కని సెలయేరు. ప్రక్కనే ఒడ్డు చుట్టూ స్వర్ణమయములయిన వృక్షలతా గుల్మాదులతో ఆ స్థలం చాలాసుందరంగా ఉంది. బ్రహ్మదేవుడు హంసవాహనాన్ని దిగి దండ, కమండలాల్ని ఒడ్డున ఉంచి స్నానార్థమై సెల ఏటిలో దిగాడు. స్నానంచే స్తూండగా చిన్నవింత జరిగింది.

సరిగ్గా ఆ సమయంలో ఆప్రాంతంలో సంచరిస్తున్న 'కిమ్మీరుడ'నే రాక్షసుడు బ్రహ్మ దేవుణ్ణి, ఒడ్డున హంసను, ప్రక్కనే నీరెండలో మెరుస్తున్న బ్రహ్మయొక్క స్వర్ణ, దండక మండ లాల్ని వీక్షించాడు. వాడికి బ్రహ్మను ఆటపట్టించాలనిపించింది. నెమ్మదిగా సవ్వడి కాకుండా వెనకవైపునించివచ్చి దండ కమం డలాల్ని సంగ్రహించి పారిపోసాగాడు. అది

చూసిన రాజహంస అరవడం ప్రారంభిం చింది. సూర్యభగవానుడికి అర్ఘ్యప్రదానం చేస్తున్న బ్రహ్మకు ధ్యానభంగం అయింది. ఆయనకు దూరంగా పారిపోతున్న రాక్షసుడు కనిపించాడు. త్వరగా ఒడ్డుకువచ్చి హంసను అధిరోహించి దనుజుని తరమసాగాడు.

ఇది గమనించిన రాక్షసుడు తను బ్రహ్మకు దొరికిపోవడం తథ్యమని గ్రహించి చేతిలో దండాన్ని విరిచి రెండు ముక్కలు చేసి క్రింద త్వరతరగా నిలువెత్తు గొయ్యితీసి అందులో ఆ రెండుముక్కల్ని, కమండలాన్ని పాతిపెట్టి మళ్ళీ బ్రహ్మకు చిక్కకుండా పరి గెత్తసాగాడు. కాని ఈలోగా హంస వాణ్ణి సమీపించి తనపాదాల్తో ముందుకుతోసింది.

ఆ తోపుకు వాడు క్రిందపడ్డాడు. బ్రహ్మ దేవుడు క్రిందకుదిగి వాడి జుట్టు ముడి పట్టుకుని తనముష్టి ఘాతంతో మళ్ళీ కిమ్మీరుణ్ణి క్రిందపడవేశాడు. క్రిందపడ్డ వాడి ఛాతీపై తన దక్షిణపాదంతో నోట్లోంచి రక్తం వచ్చేలా ఒదమసాగాడు. రాక్షసుని నోట్లోంచి రక్తం వరదలా రాసాగింది. ప్రాణభీతితో కిమ్మీరుడు బ్రహ్మకు నమస్కరిస్తూ "బ్రహ్మదేవా! బుద్ధిచాపల్యంతో నేనుచేసిన అపరాధాన్ని మన్నించు. ఈ జగత్తులో పిపీలికాది జీవరాసుల సృష్టికర్తవైన నీవు నాకు పితృసమానుడవు. ఏ తండ్రైనా తన సంతానంచేసే చిలిపిపనులను సహృదయంతో మన్నిస్తాడు. ఈపర్యవల్ల ఎవరికీ ఏ హానీ కలుగలేదు" అనిపరిపరివిధాల స్తుతించి ఆయన పాదాలను పట్టుకుని క్షమాభిక్ష వేడాడు. దయార్ద్ర హృదయుడైన సరస్వతీపతి వాడి ప్రార్థనతో శాంతించి, క్షమించి, శపించకుండా దానవుణ్ణి వదిలిపెట్టాడు. భూస్థాపితమైన దండ కమండలాల్ని వర్జించి సత్యలోకానికి తరలివెళ్ళిపోయాడు. "బ్రతుకుజీవుడా" అని రాక్షసుడు అక్కడ్నుంచి పాతాళానికి పారిపోయాడు. సృష్టికర్త తనసృష్టికార్యక్రమంలో పడి దండ, కమండలాలమాటే విస్మరించాడు.

కొన్నాళ్ళు జరిగేసరికి రాక్షసుడు, బ్రహ్మ దండ కమండలాలు పాతినచోట ఒక పొదుగైన వెదురుమొక్క, దాని ప్రక్కనే ఒక లత పెరసాగాయి. రెండు స్వర్ణమయములై వింతకాంతులతో మెరిసిపోతూ రోజురోజుకు ఏపుగ్గా పెరగసాగాయి. అవి అంతకంతకు విపరీతంగా పెరగడం సూర్య భగవానునికి ఆశ్చర్యం వేసింది. దివ్యదృష్టితో అవి బ్రహ్మ దండ, కమండాలని గ్రహించి, అటువంటి పవిత్రమయిన వస్తువులు వృథాకారాదని, ఆ విషయం ఆయనకు తెలియచేశాడు.

వాటిని బ్రహ్మదేవుడు వచ్చి చూసి "ఏంచెయ్యాలా" అని నిశితంగా ఆలోచించాడు. మనస్సులో దేవశిల్పి విశ్వకర్మను తలుచుకున్నాడు. విశ్వకర్మ వెంటనే బ్రహ్మదేవుని ఎదుట నిలబడి నమస్కరించాడు. బ్రహ్మదేవుడు విశ్వకర్మతో "విశ్వకర్మా! ఈలతా, వృక్షములు రెండూ మహిమాన్వితములైన నాదండ కమండాలకు ప్రతిరూపాలు - వీటిని లోకకల్యాణార్థమై ఉపయోగపడేలా నీకు తోచిన వస్తువుల్ని తయారుచెయ్యి అని ఆజ్ఞాపించాడు.

విశ్వకర్మ "వర్లె" యని ఆ వెదురు మొక్కని ఖండించి మూడు దివ్యధనుస్సులుగాను, అక్షయతూణీరాలను ప్రసాదించే మూడు అమ్ములపొదులుగాను తయారుచేశాడు. లతను ఆమూడు ధనుస్సులకు నారిగా అమర్చాడు. ఆ దివ్యవస్తువులను బ్రహ్మకు ఇవ్వగా ఇంకా కొంచెం ముక్క మిగిలింది. దానిని కూడావృథాపోనివ్వకుండా ఒక అద్భుతమైన మురళిని తయారుచేశాడు. దాన్ని బ్రహ్మదేవునికి సమర్పించి "మహానుభావా! మీ ఆజ్ఞను నెరవేర్చాను. ఈధనుస్సులు, మురళి మహామహిమాన్వితములు. లోక కల్యాణార్థమై అవతరించే దివ్య పురుషులు ధరించతగ్గవి. అటువంటివారికి కానుకలుగా అందచెయ్యండి. మరి సెలవు" అని విశ్వకర్మ అంతర్ధానమయ్యాడు.

బ్రహ్మదేవుడు మొదటి ధనుస్సుకు "పినాక"మని రెండవధనుస్సుకు "కోదండమ"ని మూడవధనుస్సుకు "గాండీవ"మని నామకరణాలుచేశాడు. మొట్టమొదట ఈశ్వరుని తలుచుకున్నాడు. చిరునవ్వుతో, నెత్తిన జటాజూటంలో, గంగాదేవి ప్రవహిస్తోండగా చేతిలో శూలంతో, బ్రహ్మముందు ఈశ్వరుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. పినాక నామధేయ ధనుస్సును ఈశ్వరునికి కానుకగా అమ్ములపొదితో సహా అందించాడు బ్రహ్మ. ఆనందంగా దాన్ని స్వీకరించి బ్రహ్మను గాఢాలింగనం చేసుకున్నాడు పరమేశ్వరుడు. ఆరోజునుంచి పశుపతి "పినాకపాణి" అయ్యాడు.

ఆ తర్వాత దేవేంద్రుణ్ణి తలుచుకున్నాడు బ్రహ్మ. దేవేంద్రుడు రాగానే "కోదండం" పేరుకల ధనుస్సును, అమ్ములపొదిని అందిస్తూ "ఇంద్రా! ఈదివ్యధనుస్సును త్రేతాయుగంలో రాక్షస సంహారార్థం శ్రీమన్నారాయణుడు భూలోకంలో శ్రీరామునిగా అవతరిస్తాడు. అప్పుడు ఆ పురాణ పురుషునికి అందజెయ్యమన్నాడు. "వర్లె" యని ఇంద్రుడు ధనుర్బాణాలతో అంతర్ధానమయ్యేడు. బ్రహ్మ ఆజ్ఞానుసారం ఇంద్రుడు నారాయణుడు రామావతారం దాల్చి సీతాలక్ష్మణులతో వనవాసానికి వెళ్ళినప్పుడు అగస్త్య మహర్షి ఆశ్రమాన్ని దర్శించిన సమయంలో ఒకవృద్ధబ్రాహ్మణ వేషంలోవచ్చి, కోదండాన్ని అమ్ములపొదిని అగస్త్యమహర్షి ద్వారా అంద శాడు. దాన్నిస్వీకరించి శ్రీరాముడు "కోదం రాముడ"య్యాడు.

బ్రహ్మ మళ్ళీ అగ్నిదేవుణ్ణి తల్చుకున్నాడ అగ్నిదేవుడువచ్చి ఎదురుగా బ్రహ్మకుమొక్కి నిలబడ్డాడు. అతనికి బ్రహ్మ "గాండీవాన్ని అ యతూణీరాల అమ్ములపొదిని అంద చేశాడ "అగ్నిదేవా! ద్వాపరయుగంలో నర నారా ణులు కృష్ణార్జునులుగా అవతరించి లోకకల ణార్థమై దుష్టులను సంహరిస్తారు. అర్జునుని ఈ గాండీవాన్ని, అక్షయతూణీరాల్ని అం జెయ్యి. నీకు శుభం కలుగుతుంది" అ అగ్నిహోత్రుణ్ణి ఆశీర్వదించాడు. "అల్లాగే నని స్వాహాప్రియుడు-అంతార్ధాన మయ్యాడ ఖాండవ వన దహన సమయంలో తనక సాయపడినందుకు కృతజ్ఞతగా అగ్ని "గాం వాన్ని" అక్షయతూణీరాల్ని అర్జునునకు కాన కలుగా అందించాడు. వాటిని స్వీకరిం అర్జునుడు "గాండీవి" అయ్యాడు.

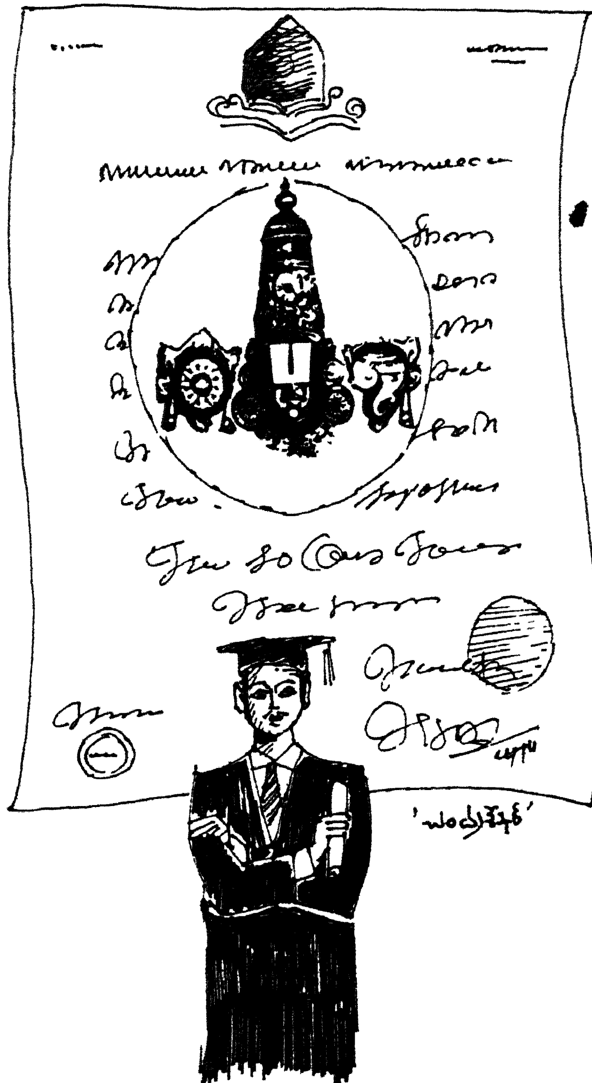
ఇంక మురళి మిగిలింది. శ్రీకృష్ణుడ బృందావనంలో తనమిత్రులైన గోపబాలురత యమునానది ఒడ్డున ఆలమందలను మేప తున్నాడు. బ్రహ్మ వినోదార్థం ఆలమం లను, గోపబాలురను తన మాయాబలంత కొండ గుహలో కృష్ణునికి తెలియకుండ దాచాడు. శ్రీకృష్ణుడు ఇదంతా బ్రహ మాయగా గ్రహించి ఏమీతెలియనివాడి తాను సాయంకాలం ఇంటికి వెళ్ళేటప్పు ఆలమందలను, గోప బాలురను ప్రతిసృ చేసి తనతో తీసుకుపోయాడు. ఆవిధం బ్రహ్మ పదిహేనురోజులు కొండగుహలో ఆ మందలను, గోపబాలురనుదాచాడు. అయిన శ్రీకృష్ణుడు ఏమీదిగిరాలేదు. బ్రహ్మ కృష్ణు శక్తి తెలుసుకొని అతనిముందు ప్రత్యక్షమ "తన తప్పును క్షమించమని" వేడుకున్నాడ బ్రహ్మకృతజ్ఞతగా తనవద్దనున్న దివ్య ము ళిని శ్రీకృష్ణునికి కానుకగా అందచేశాడ దాన్ని స్వీకరించి కృష్ణుడు "మురళీకృష్ణుడ అయ్యాడు. ☆

కోర్కెలు తీర్చే స్వామి

శ్రీమతి నిర్మల

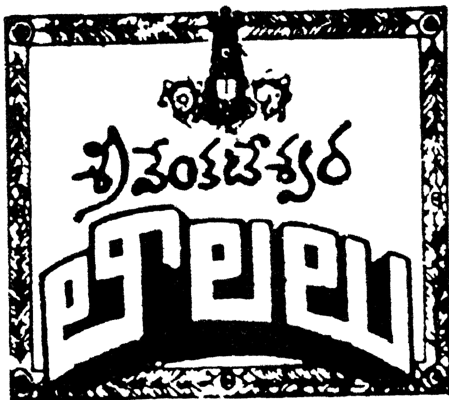
మందువేసవి మిట్టమధ్యాహ్నం అమ్మగారింట్లో ఆమె ఉదయంనుంచి ప్రసవ వేదన పడుతోంది. పురిటి నొప్పుల బాధ ఒక వైపు, "ఈ సారైనా మగపిల్లవాడు పుడితే బాగుం టుంది " అనే కోరిక మరోవైపు ఆ తల్లి మనస్సుని, శరీరాన్ని బాధతో మెలిపెట్టివేస్తున్నాయి.

ప్రొద్దుటనుండి అవస్త పడుతూనే ఉంది. తమ కన్నబిడ్డ దుఃఖం చూసి ఏం జరుగుతుందో అని తల్లిదండ్రులు ఆందోళన పడుతున్నారు. ఈ రంపపుకోతను తాళలేక ఆమె ఆ శ్రీనివాసుణ్ణి తలచుకొని ప్రశాంతంగా కళ్లు మూసుకుని "స్వామీ నాకు కొడుకు నివ్వు వాడికి నీ పేరు పెట్టుకుంటాను" అని మొక్కుకుంది. ఆపదమొక్కులవాడు ఆమెకు సుఖ ప్రసవంతో పాటు పండంటి మగబిడ్డనిచ్చాడు. ఆ తల్లికి మనోధైర్యం కలిగింది.

ఆ తల్లి అత్తమామలు పురిటిసుద్ధి తరువాత గ్రహస్థితినిబట్టి నామకరణోత్సవం జరిపారు. బాబుకి 29వ రోజున తీవ్రమైన అనారోగ్యం చేసింది. వెంటనే హాస్పిటల్లో చేర్చవలసి వచ్చింది. డాక్టరు అయిదురోజుల వరకూ ఏ విషయమూ చెప్పలేమన్నారు. ఆ తల్లి మనోవేదన అలవికానిది. మనస్సులో మొక్కుకున్న విధంగా 'శ్రీనివాసుని' పేరు పెట్టుకోలేక పోయినందుకు మరింత కుమిలి పోతుంది. "పిల్లవాడు ఇంటికి రాగానే అందరికి చెప్పి తన బిడ్డను శ్రీనివాస్ అని అందరిచేతా పిలిపిస్తానని ఆ వేంకటేశ్వరునికి" మొరపెట్టుకుంది. అంతే బిడ్డ క్షేమంగా ఇంటికి చేరాడు. విషయమంతా ఆ తల్లి అందరితోనూ చెప్పగా అందరూ 'శ్రీనివాస్' అని పిలవసాగారు. వేంకటేశ్వరస్వామి ఆ తల్లిమొర ఆలకించాడు.

ఆ బాబు మద్రాసులో పెరిగి పెద్దవాడయ్యి పి.యు.సి. పూర్తి చేశాడు. బి.యస్సీలో చేరడానికి అతనికి మద్రాసులో సీటు దొరకలేదు. శ్రీనివాస్ మద్రాసులోని అన్ని కాలేజీలకు సీటుకోసం అహోరాత్రులు తిరిగాడు. ఆ పిల్లవాణ్ణి తనదగ్గరే ఉంచుకొని

చదివించుకోవాలని ఆ తల్లి దేవుడికి పెట్టని దండం లేదు. కాని మద్రాసులో సీటు దొరికే మార్గం లేకపోయింది.

ఇంకేదైనా పొరుగూరికి పంపించి చదివించాలి. శ్రీనివాస్ మేనమామలు తమ ఇంటివద్ద పెట్టుకుంటామన్నారు. ఎంత మేనమామలైనా పొరుగు ఊరిలో చదువూ, ప్రతినెలా చదువు ఖర్చులు పంపడం కూడా కష్టమే. కొడుకు చదువుని మధ్యలో

ఆపివేయలేరు. ఇంతకాలం ఎప్పుడూ తన విడిచిపెట్టకుండా, చేదోడు వాదోడుగా ఉన్న బిడ్డని తనదగ్గరే ఉంచి చదివించుకోవాల ఆ తల్లి దేవునికి మొక్కని రోజు లేదు.

మద్రాసులో సీటు దొరికే మార్గ పూర్తిగా లేకపోవడంతో శ్రీనివాస్ తన మేన మామం ఇంటి దగ్గర్నే ఉండి బి. యస్సీ చదవడానికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి. ఆ తల్లి మథనపడుతూనే కొడుకు ప్రయాణం కోసం అన్ని ఏర్పాట్లు సిద్ధం చేసింది. ఆఖరు రోజున రాత్రి 12 గంటలకు నిద్రపోవడానికి ముందు శ్రీనివాసుని విగ్రహం ముందుకు వెళ్ళి "శ్రీనివాసా! బాబునిచ్చావు, చింత తీర్చావు, ఇంతవరకూ చదివించావు. కానీ నావద్దనుండి చదువు పూర్తి చేసుకోవడానికి సీటు ఇప్పించకుండా ఊరు పంపుతున్నావు. ఇదేనా నీదయ, నేను బీదరాలిని, అంత డబ్బు తేవడం ఎంతో కష్టం, వాళ్ల మామల వద్ద ఉన్నా ఖర్చు ఎలా భరించాలి? ఆ పిల్లవాణ్ణి నేను చదివించలేను. నామీద దయ పెట్టు తండ్రీ" అని ఆ తల్లి ఆ ఏడుకొండల వాడితో చెప్పి బాధపడుతూ నిద్ర పోయింది.

తెల్లవారింది, శ్రీనివాస్ స్నేహితుడు వచ్చి మీ అబ్బాయికి ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో సీటు దొరికే ఏర్పాటు చేశారన్న తీయటి వార్తతో ఆమెకు కొంత ఊరట కల్గింది. తర్వాత ఆ ఏడుకొండలవాని దయవల్ల చల్లని చూపువల్ల శ్రీనివాస్ బి. యస్సీ డిగ్రీనే కాకుండా ఎమ్.ఎస్సీ పోస్ట్‌గ్రాడ్యుయేట్ డిగ్రీ కూడా సంపాదించుకో గల్గాడు. తరువాత శ్రీనివాస్ ప్రతి నిత్యమూ ఏడుకొండల స్వామికి మొక్కందే ఏపనీ చేసేవాడు కాదు. ఆ కరుణామూర్తి దయవల్ల ఇప్పుడు శ్రీనివాస్ మంచి ఉద్యోగం, భార్య, చక్కని పిల్లలతో సుఖ సంసారంతో జీవితాన్ని గడుపుచున్నాడు. తన జీవితకాలాన్ని పూర్తిగా కొడుకుకోసం ధారపోసిన ఆమె ఆ వేంకటేశ్వరుని మొక్కని రోజులేదు. ఆమె ఎవరోకాదు నేనే.

(12 వ పేజీ తరువాయి)

సన్మార్గ ప్రవర్తనకు శాస్త్రజ్ఞానమే కావలెనన్న అనేక శాస్త్రములు అందుబాటులో నుండుటయు, కొంతవరకే పరిశీలించుదమంటే తెలియవలసిన విషయము (శాస్త్రజ్ఞానము) ఇంకా చాల ఉండుటయు అన్నిశాస్త్రములను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించుదమన్న అల్పాయుష్కులగుటయు జరుగుచున్నది. అంతేగాక "శాస్త్ర జ్ఞానం బహుక్లేశం బుద్ధే శ్చలన కారణం ఉపదేశాద్ధరిం బుద్ధ్వా - విరమేత్సర్వకర్మసు" శాస్త్రము ఒకచోట ఒకరీతి మరియొకచోట మరొకరీతిగా ఉండి బుద్ధికి చపలత్వము కలిగించును. అందుచేత భగవంతుడు ఆలోచించి మానవులు తరించుటకు తిరుమంత్రమే మూలమని గ్రహించి తానే ఎవరికైనా ఉపదేశింతమని తలంచెను. అట్లు తలచిన భగవానుడు ఈ జీవునిచూసి నీవు నాకు దాసుడవు. నేను నీకు మంత్రోపదేశము చేస్తాను. అంటే ఈ జీవుడు అహంకార మమకారములచే బంధితుడై నాకునేనే దాసుడిని. అంతేగాక సర్వము తెలుసుకొన్న నాకు నీవే దాసుడివి అనే స్థితి గలిగింది. ఇంక మంత్రోపదేశానికి తగిన శిష్యుడు లేక తానే శిష్యుడు తానే ఆచార్యుడునై బదరీకాశ్రమమున నరనారాయణులుగా అవతరించి సకల వేదసారము అనాదిసిద్ధము అయిన తిరుమంత్రమును శిష్యుడైన మానవునికి (నరుని) ఆచార్యుండైన నారాయణుడు ఉపదేశించెను.

ఆతర్వాత ద్వయము అను మంత్రమును శ్రీవైకుంఠమునందున్న తనభార్య అయిన లక్ష్మీదేవికి ఉపదేశించెను. పిదప ద్వాపర యుగమున శ్రీకృష్ణునిగా అవతరించి అర్జునునికి సర్వదుఃఖ నివారకం బగు చరమ శ్లోకమును ఉపదేశించెను.

తిరుమంత్రము :-

ఓం నమో నారాయణాయ.

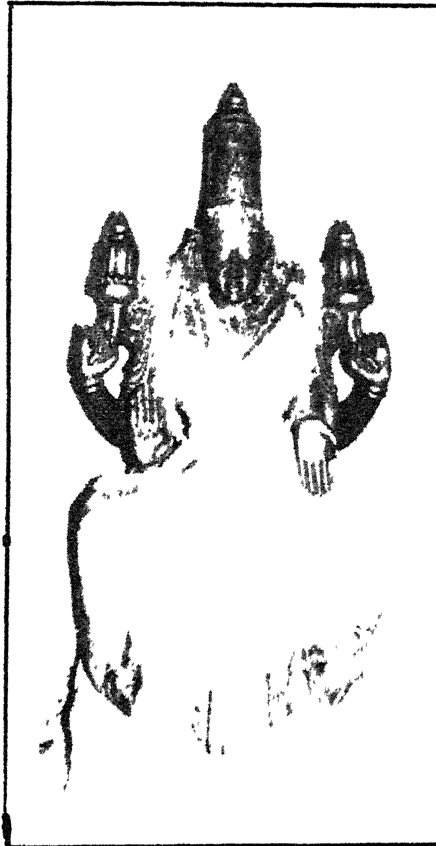
ద్వయమంత్రము :-

శ్రీమన్నారాయణచరణౌ శరణం ప్రపద్యే
శ్రీమతే నారాయణాయ నమః

చరమశ్లోకము :-

సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య
మామేకం శరణం వ్రజ,
అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో
మోక్షయిష్యామి మా శుచః.

సాక్షాత్తు శ్రీమన్నారాయణు నుండి వెలువడిన ఈ మంత్రములను పంచ సంస్కారములు పొంది గురువుద్వారా ఉపదేశము పొంది గురుపరంపరాను సంధానములో జపించిన ముక్తి కలుగును. ఈ గురుపంపరలో శ్రీమన్నారాయణుడే ప్రథమ గురువు. అందుచేత--

లక్ష్మీనాథ సమారంభాం
నాదయామునమధ్యమామ్,
అస్మదాచార్య పర్యంతాం
వందే గురుపరంపరామ్.

అని ముందు గురుపరంపరాధ్యానము చేయాలి.

తిరుమంత్రమును అష్టాక్షరీ మంత్రము అనికూడ వ్యవహరించెదరు. దీనిని స్నానానంతరం, ఆహారము తీసుకోవటానికి ముందుగా. ఆశౌచం లేనప్పుడు యధేచ్చగా సంఖ్యా నియమము లేకుండా జపించవచ్చును. మిగతా సమయాలలో జపించుట తగదు.

ద్వయమంత్రమును మంత్ర రత్నం అని వ్యవహరించెదరు. దీనిని ఏస్థితిలో ఉన్నా ఎక్కడైనా ఎప్పుడైనా మనస్సునందే జపించవలెను. ఇతరులు వినునట్లు జపించరాదు.

చరమశ్లోకమును తీర్థము తీసుకొను సమయమున అనుసంధించవలెను. భక్తితో సాత్త్విక ఆహార నియమములతో ఈ పై మంత్రములను సదాజపించుచుండిన మోక్ష ప్రాప్తి కలుగును.

శ్రీమన్నారాయణుడు త్రేతాయుగమున శ్రీరామునిగా ద్వాపరయుగమున శ్రీకృష్ణునిగా అవతరించి, ఈ కలియుగమున "వరా వేంకటనాయకః" అనునట్లు వేంకటేశ్వరునిగా అవతరించి ప్రత్యక్షదైవమై వెలుగొందుచుండెను.

2. మహాలక్ష్మి

ఒకసారి దూర్వాసుడు లోకసంచారము చేయుచు మార్గ మధ్యమున ఒక విద్యాధరకన్య వద్దనున్న పుష్పమాలికను తీసుకొని ఇంద్రలోకమునకుపోయి ఉద్యానవనములో ఏనుగుపై విహరించుచున్న ఇంద్రునకు ఆ దండను ఇచ్చెను. ఇంద్రుడు దానిని తీసుకొని అలంకారముగా ఏనుగు మెడలో వేసెను. వెంటనే ఏనుగు ఆ దండను తొండముతో తీసి క్రింద పడవేసి త్రొక్కివేసెను. చుట్టూ వున్న ఇంద్రుని పరివారము అదిచూసి నవ్విరి. దూర్వాసునకు తాను దండ ఇవ్వగా ఇంద్రుడు అహంకారముతో ఇట్లు చేసెనని కోపమువచ్చి నీ ఐశ్వర్యమంతా సముద్రములో పడుగాక అని శపించెను. అపుడే సర్వసంపదలు సముద్ర గతమయ్యెను. ఇంద్రుడు విష్ణువుని శరణువేడగా అమృతము కొరకై సముద్రమును మథించుమని అందుండి సర్వసంపదలు యధావిధిగా ఉద్భవించునని చెప్పగా దేవదానవులు కలిసి సముద్రమును మథించిరి. అందుండి లక్ష్మి కూడ ఉద్భవించెను. ఈమెను విష్ణుమూర్తి

అర్ధాంగిగా చేసుకొనెను. అందుకే ఆమె సముద్రరాజతనయగా వర్ణింపబడినది.

సకల సంపదలకు ఆదిదేవత లక్ష్మి. మానవులు తమ ఉన్నతి కొరకై ఈమెను పూజించాలి. శ్రీహరి యొక్క కథాశ్రవణము జరుగుచోట, తులసి ఉన్నచోట, శంఖము నందు, ఉసిరిక ఫలమునందు, గోమయము నందు, తెల్లని వస్త్రములందు, ఎఱ్ఱ కమలము లందు, దేవాలయములందు, ఎప్పుడూ పరిశు భ్రముగానుండు గృహములందు లక్ష్మి నివ సించును. విశేషించి శ్రావణమాసములో అష్ట లక్ష్మీపూజ, వరలక్ష్మీవ్రతము చేసుకోవలెను. "శుక్లే శ్రావణికే మాసి పూర్ణిమో పాంత్య భార్గవే" అను శాస్త్రముప్రకారము శ్రావణ మాసమున పూర్ణిమకు ముందు వచ్చు శుక్రవారమున ఈ వ్రతము చేసుకోవలెను.

ఒకసారి శంకరులవారు భిక్షాటనకై బయలుదేరి ఒకబ్రాహ్మణుని ఇంటిముందు నిల్చుండి "భవతి భిక్షాం దేహి" అని పిలువగా ఆ ఇంటనున్న ఇల్లాలు అతి దారిద్ర్యస్థితిలో నుండి శంకరులవారి భిక్షాపాత్రలో వేయు టకు ఏమి దొరుకునా అని వెతుకుతూ చివరకు ఒక జాడీలోనున్న ఆమలకము (ఉసిరికాయ)ను తీసుకొని వచ్చి భిక్షాపా త్రలో వేసెను. అపుడు శంకరులవారు ఆమె దారిద్ర్యబాధ తెలుసుకొని లక్ష్మీదేవిని గూర్చి "కనక ధారాస్తోత్రము"ను అప్పటిక ప్పుడు పఠించగా లక్ష్మీదేవి కరుణతో బంగారు ఉసిరికాయలను ఆకాశమునుండి వర్షముగా కురిపించెను. దానినంతటిని ఆ బీదరాలికి ఇచ్చి శంకరులవారు వెడలిపోయిరి. అట్టి మహిమాన్వితమైన "కనకధారాస్తోత్రమును" నిత్యముగాని లేక ప్రతి శుక్రవారముగాని పఠించిన సకల సంపదలు కలుగును. ఇంకా ఇంద్రుడు స్తోత్రము చేసిన లక్ష్మీ అష్ట కమును, శివుడు పార్వతికి ఉపదేశించిన లక్ష్మీ అష్టోత్తరమును నిత్యము పారాయణ చేసుకోవచ్చును. భాద్రపద శుద్ధ అష్టమి మొదలు ఆశ్వయుజ కృష్ణ పక్ష అష్టమి వరకు లక్ష్మీవ్రతము పూజ చేసుకోవలెను. ఇంకా ఆశ్వయుజ పూర్ణిమ శరత్ పూర్ణిమ నాడు కార్తీక అమావాస్య దీపావళినాడు లక్ష్మీపూజ తప్పక చేసుకోవలెను. దీనివలన అష్టైశ్వర్య ప్రాప్తి కలుగుతుంది.

లక్ష్మీం క్షీరసముద్రరాజ తనయాం
శ్రీరంగధామేశ్వరీం
దాసీభూత సమస్త దేవ వనితాం
లోకైక దీపాంకురామ్,
శ్రీమన్మందకటాక్ష లబ్ధ విభవ
బ్రహ్మేన్ద్ర గంగాధరాం
త్వాం త్రైలోక్య కుటుంబినీం సరసిజాం
వందే ముకుందప్రియామ్
మాతర్నమామి కమలే కమలాయతాక్షి
శ్రీవిష్ణు హృత్కమల వాసిని విశ్వమాతః,
క్షీరోదజే కమల కోమల గర్భగౌరి
లక్ష్మి ప్రసీద సతతం నమతాం శరణ్యే.

అని లక్ష్మీదేవిని ధ్యానించాలి.

3. బ్రహ్మ

ఈ సృష్టికి మూలకర్త బ్రహ్మ. మహాప్రళ యము సంభవించిన తర్వాత సర్వశక్తులు తన శరీరంలో దాచుకొని శ్రీమన్నారాయణుడు దీర్ఘకాలము యోగనిద్రలో గడిపెను. ఆ సమ యంలో మహావిష్ణువు యొక్క నాభి నుండి ఒక కమలము ఉద్భవించెను. దానియందు బ్రహ్మ కూర్చుండెను. అట్లు ఉద్భవించిన కమలముపై నున్న బ్రహ్మ కనులు తెరచి చుట్టూ పరికించిచూసెను. అట్లు చూచుట వలన అతనికి నాలుగు దిశలయందు నాలుగు ముఖములు ఉద్భవించెను. కాని బ్రహ్మకు అంతాశూన్యము గా కనిపించెను. అప్పుడు బ్రహ్మ చింతిస్తూ ఈ కమలముపైనున్న నేను ఎవరిని, ఎక్కడనుండి వచ్చితిని. ఈ కమ లము ఎక్కడనుండి ఉద్భవించినది. అని ఆలోచించి పరమాత్మను గురించి చాలకా లము తపస్సుచేసెను. ఇతని తపస్సుకు మెచ్చి శ్రీమహావిష్ణువు ప్రత్యక్షమయి, నీ తప స్సుకు సంతోషించితిని. నా అనుగ్రహము కూడ నీకు కలిగినది. కాబట్టి సృష్టిచేయుమని ఆజ్ఞాపించెను. విష్ణుమూర్తియొక్క ప్రేరణతో సరస్వతి బ్రహ్మయొక్క హృదయంలో ప్రవే శించి నాలుగు ముఖములనుండి నాలు వేదములను గానము చేయించెను.

బ్రహ్మ మానసిక సంకల్పముతో ప్రజా తులను సృష్టించి వారి ద్వారా సృష్టి రచ సాగించుచుండెను.

1. మరీచి. 2. అత్రి. 3. అంగిర: 4. పులస్త్య. 5. పులహ. 6. క్రతు. భృగు. 8. వశిష్ఠ. 9. దక్ష. 10. కర్దమ. ఈ పదిమంది ముఖ్యప్రజాపతులు. ఈ పదిమం ప్రజాపతుల యొక్క సంతానమే విస్తారమై ఈ సృష్టికి మూలము. వీరిలో మరీచి కశ్యపుడు, అలాగే దక్షప్రజాపతికి అనేక వి ములయిన సంతానము కలిగి ఆ సంతానమ త్రైలోక్యవ్యాప్తి చెందినది. ప్రజా సృష్టిలో ద ప్రజాపతిదే అగ్రస్థానము. అందుచేత బ్రహ్మ ఇతనిని మిగతా ప్రజాపతులందరికి అధ్యక్ష నిగా చేసెను. దక్షప్రజాపతికి అనేక మం కుమార్తెలు గలరు. మరీచి కుమారుడై కశ్యపుని దక్షపుత్రికలు 10 మంది వివాహము చేసుకొనిరి. వారిలో అదితి అను భార్యవల ఆదిత్యాది దేవతలు, దితి అను భార్యవల దైత్యులు, దను అనుభార్య వలన దానవుల పుట్టుట జరిగినది. ఈప్రకారంగానే దే తలు, విద్యాధరులు, నాగులు, కిన్నరాదుల జన్మించిరి. బ్రహ్మయొక్క ముఖమునుం సాక్షాత్తు రుద్రుడు ఉద్భవించెను. బ్రహ్మ యొక్క ముఖమునుండి సాక్షాత్తు రుద్రుడ ఉద్భవించెను. ఈ శంకరుడు దక్ష పుత్రికయై సతిని వివాహము చేసుకొనెను.

మానవుల సృష్టికి మూలకారణుడైన స్వాయంభువ మనువు బ్రహ్మయొక్క కుడి భాగమునుండి ఉద్భవించెను. ఆ తర్వాత బ్రహ్మయొక్క ఎడమ భాగమునుండి మహా రాణి శతరూపాదేవి ఉద్భవించిరి. అందు చేతనే బ్రహ్మను అందరూ పితామహుడని పిలుచుదురు.

బ్రహ్మయొక్క ఒకదినము సృష్టియొక్క సమయము దీనిని కల్పము అందురు. ఈకల్ప ములో 14 మన్వంతరములు వచ్చును. ఇంతే కాలము బ్రహ్మకు రాత్రి సమయం. బ్రహ్మ

యొక్క ఈ కల్పములో పగటియందు సృష్టి జరుగును. రాత్రి అవాంతర ప్రళయాలు కలిగి భూర్, భువ, సువర్లోకాలను బాధిస్తవి. మహా ప్రళయంలో బ్రహ్మకు నిర్యాణం. పురాణాలు, ధర్మ శాస్త్రాదుల ప్రకారము బ్రహ్మయొక్క నూరు సంవత్సరములలో 50 వ సంవత్సరము జరుగుచున్నది. మనం పూజాకాలంలో రోజూ చెప్పుకొనే సంకల్పములో ఇవన్నీ ఉన్నాయి.

బ్రహ్మ ఆరాధన గురించి శైవ, పాంచ రాత్ర, శాక్త, వైఖానస, మొదలైన ఆగములలో వివరించబడినది. అమూర్తి ఉపాసన ద్వారా బ్రహ్మకి అన్ని ఉత్సవాలలో పూజ జరుగును. ఇంకా సర్వతోభద్ర, వాస్తుమండం, నవగ్రహ మండ; అష్టదిక్పాలక మండల చక్రములలో బ్రహ్మకు విశిష్ట మైన స్థానము. అర్చనాదులు జరుగును. శాపకారణంగా ఆయనకు భూలోకములో ఆలయము కట్టి అర్చామూర్తిగా ఆరాధించు ఆచారము లేదు.

4. సరస్వతి

సరస్వతి నమస్తుభ్యం వరదే కామరూపిణి
విద్యారంభం కరిష్యామి సిద్ధిర్భవతు మే సదా.

అని సరస్వతిని అక్షరాభ్యాస కాలమున పూజించుట కలదు. మరియు ఆశ్వయుజ మాసమున వచ్చు దేవి నవరాత్రి దినములలో మూలా నక్షత్రముతో ప్రారంభించి 3 దినములు సరస్వతీపూజ (పుస్తక పూజ) జరుపుదురు. "పుస్తకేషు యతో దేవీ క్రీడతే పరమార్థతః, తత స్తత్ర ప్రకుర్వీత ధ్యాన మావాహనాదికమ్." సరస్వతి పుస్తకములయందు సదా క్రీడించుచుండును. కావున జితేంద్రియుడయిన పురుషార్థములను గోరువాడు పుస్తకములయందే ధ్యానావాహనాది పూజలను చేయవలెను. అని ఉండుటచేత ఈ పుస్తకపూజ సరస్వతీ వ్రతమను పేరుతో చేయుట జరుగుచున్నది.

సకల విద్యలకు ఆదిదేవత సరస్వతి. ఈమెను 1. భారతి. 2. బ్రాహ్మి. 3. గీర్దేవి. 4. వాగ్దేవి. 5. వాణి. 6. భాషా. 7. శారద. 8. త్రయీమూర్తి అను పేర్లతో వ్యవహరించుట కలదు. ఈమె ధరించిన వీణపేరు కచ్ఛపి.

ప్రాచీన కాలములో ఋషులు - మహర్షులు రాగద్వేషాది అరిషడ్వర్గములను జయించి, శుద్ధమైన అంతఃకరణములతో బ్రహ్మవిద్యారూపముతో అహర్నిశలు సరస్వతీ దేవినే ఉపాసించిరి.

మాణిక్యవీణా ముపలాలయంతీం
మదాలసాం మంజుల వాగ్విలాసామ్,
మాహేంద్ర నీల ద్యుతి కోమలాంగీం!
మాతంగకన్యాం మనసా స్మరామి.

చతుర్భుజే చంద్రకళావతంసే
కుచోన్నతే కుంకుమరాగశోణే,
పుండ్రేక్షు పాశాంకుశ పుష్ప-
బాణ హస్తే నమస్తే జగదేకమాతః.

శరణం కరవాణి శర్మదం తే
చరణం వాణి చరాచరోప జీవ్యమ్,
కరుణామసృణైః కటాక్షపాతైః
కురు మామంబ కృతార్థ సార్థ వాహమ్.

అని ఈవిధముగా సరస్వతిని ధ్యానించి పూజించాలి. ఈసరస్వతీపూజ వలన జ్ఞాన ప్రాప్తి కలుగుతుంది. ముఖ్యముగా విద్యార్థులు ప్రతినిత్యం ప్రాతఃకాలమున సరస్వతీ దేవిని ధ్యానించిన విద్యాలాభం, విద్యా జయము కలుగుతుంది.

సరస్వతి బ్రహ్మయొక్క భార్య. ఈమెకు కూడ భూలోకంలో ఆలయము నిర్మించి అర్చామూర్తిగా పూజించు ఆచారములేదు.

5. శివుడు

ఈశాన్య దిక్కునకు అధిపతి శివుడు. బ్రహ్మపుత్రుడు, లయకారకుడు, శివ, శంభు

శంకర, ఈశ్వర, అనుపేర్లు గూడ కలవు. నంది వాహనము.

మాండూక్య ఉపనిషత్తులో శివుని గూర్చి ఎక్కువ వర్ణన గలదు. ఇతను అల్ప సంతోషి. ఆకారణంగానే తన్ను ఉపాసించు రాక్షసులకు సైతం అత్యంత శీఘ్రముగా ప్రసన్నుడయి కోరిన వరములను ఇచ్చి లపాయములో పడుచూ విష్ణువుని ప్రార్థించి మరల ఆయన ద్వారా స్వస్థత పొందుచుండెను. భారతంలో అర్జునుడు శివుని ప్రార్థించి ఆయన ద్వారా పాశుపతాస్త్రమును సంపాదించెను.

లోకములకు మేలు చేయగోరి క్షీరసాగర మధన సమయమున ఉద్భవించిన హాలాహలమును ఆరగించి నీలకంఠుడైనాడు. స్వర్గం నుండి భువికి దిగివచ్చు గంగను భగీరథుని ప్రార్థనపై తనశిరస్సునగల జటాజూటములో బంధించి ఒక్క పాయను మాత్రమే భూమిపై వదిలెను. హిమవంతుని కుమార్తె అయిన పార్వతిని భార్యగాపొంది ఆమెకు తన శరీరములో అర్ధభాగము నిచ్చి గౌరవించెను.

శివుని ఉపాసించి ప్రసన్నుని చేసుకొని అంధకాసుర, దుందుభి మహిషాసుర, త్రిపురాసుర, రావణ, నివాతకవచులు, గజాసుర, భస్మాసుర, మొదలైన రాక్షసులు అనేక వరములను పొందిరి. ఆ వరబలముతో మదించి దేవతలను బాధించుటచే అంధకాసుర, గజాసురాది రాక్షసులను కొంతమందిని తానే సంహరించెను. మిగిలిన వారిని విష్ణుమూర్తి అనేక అవతారములనెత్తి సంహరించి లోకములకు మేలు చేకూర్చెను.

ఈశాన, తత్పురుష, అఘోర, వామదేవ, సద్యోజాత, అను ఈ అయిదు శివునియొక్క విశిష్టమూర్తిత్వముగా చెప్పబడినది.

1. సోమనాథ్. 2. మల్లికార్జున, 3. మహాకాళేశ్వర. 4. పరమేశ్వర (ఓంకారేశ్వర) 5. కేదారేశ్వర. 6. భీమాశంకర. 7. విశ్వేశ్వర. 8. త్ర్యంబక్. 9. వైద్యనాథ. 10. నాగేశ్వర. 11. రామేశ్వర. 12. ఘృశ్మేశ్వర, అను ఈ 12 ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగములుగా చెప్పబడినవి. శాపకారణముగా ఈయునకుకూడ లింగపూజే కాని మూర్తి పూజలేదు. ప్రతిసోమవారం శివుని ధ్యానించి పూజించవలెను. శివ పురాణములో శివ రాత్రి మాహాత్మ్యముగూర్చి విపులంగా చెప్పబడినది. కార్తీకమాసంలో శివాలయములో శివుని అభిషేకించుట, పూజించుట, చేసిన సుఖశాంతులు గల్గి, గ్రహబాధలు తొలగును.

"ఓం నమశ్శివాయ" అను మంత్రమును శివపంచాక్షరీ మంత్రము అందురు. దీనిని ప్రతినిత్యం జపము చేయవచ్చును.

ఓం నమశ్శివాయ విద్యాయ నాథాయ గురవేనమః ! అని అక్షరాభ్యాస కాలంలో శివుని ధ్యానించ వలెను.

నమస్తే దేవ దేవేశ నమస్తే పరమేశ్వర
నమస్తే వృషభారూఢ నమస్తే త్రిలోచన,
మహాదేవం మహాత్మానం మహాపాతక నాశనం
మహానటవరం వందే శివం శంకరం.

అని శివాలయములో శివలింగ దర్శన సమయమున పఠించవలెను.

6. పార్వతి

పార్వతి శివుని భార్య. గణపతి, కుమార స్వామి అను ఇద్దరు కుమారులు. ఈమెకు సర్వమంగళ, గౌరి, ఉమ, సతి, ఈశ్వరి అనుపేర్లు గలవు.

ఆంధ్రదేశంలోనూ, ఉత్తర దేశంలోనూ వివాహ సమయంలో గౌరీ పూజచేసే అలవాటు ఒకటి ఉంది. రుక్మిణీదేవి కృష్ణునే వివాహం చేసుకోవాలని సంకల్పించి తన కోరిక నెరవేరడం కోసం గౌరీపూజచేసి కృష్ణుని భర్తగా పొందినట్లు భాగవతంలో ఉంది. అయితే రుక్మిణిదేవి ఏ సరస్వతినో లేక లక్ష్మీదేవినో పూజించక అందుకు ఈపార్వతినే ఎందుకు ఎన్నుకొంది? అంటే అ[...] వాహితలైన కన్యలు పెండ్లి అయిన తర్వా[...] పాతివ్రత్యం పాటిస్తూ అన్ని విషయాలలోన భర్తకు అనుగుణంగా నడుచుకోవాలి అంటే దానికి ఎంతో చిత్తశుద్ధి కావాలి. సతీత్వపాతివ్రత్యాల ఆకృతియే అంబిక (పార్వతి) ఆమె దక్షునికి కూతురుగాపుట్టి తనభర్తన తండ్రి దూషించినాడన్న కారణంగా శరీరత్యాగంచేసింది. తర్వాత జన్మలో పార[...]తిగా పుట్టి ఉగ్రతపస్సుచేసి శివుని భర్త[...] పొందింది.

లక్ష్మీదేవి పతివ్రతగా ఉన్నదంటే అందు[...] పెద్ద విశేషమేమీలేదు. ఎందుకంటే అందమూ, చందమూ, అలంకారమూ, ఐశ్వర్యము ఉన్న ప్రభువు మహావిష్ణువు. అట్టి[...]వాడు భర్త అయితే ఎవతె అయినా పతి[...]వ్రత అయిపోతుంది. కాని అట్లాకాదే మాధవుని తీరు ఒకటి మహాదేవుని తీరు మరొకటి. ఈయన ఉనికి స్మశానంలో పాములు మెడలో, కపాలం చేతిలో ఇట్ట[...] ఈయనది ఘోరమైన స్వరూపం. సంహారక[...] కదా. ఇటువంటి ఘోరమైన స్వరూపాన్ని వరించి, పాతివ్రత్యాన్ని పాటించి, భర్తన తండ్రి దూషించినాడన్న కారణంగా అగ్ని ప్రవేశం చేసి, మరల అతనికై తపస్సు చేసి, ఆయననే పెళ్ళిచేసుకొన్న పరమస[...] ఈసర్వ మంగళను ఆరాధిస్తే పాతివ్రత్యమ[...] లభిస్తుంది. ఆమె అనుగ్రహం స్థిరం[...] ఉంటుంది. కనుక--

సర్వమంగళ మాంగళ్యే
శివే సర్వార్థసాధికే
శరణ్యే త్ర్యంబకే దేవి
నారాయణి నమోఽస్తు తే.

అని ప్రతినిత్యం పార్వతిని ధ్యానించాలి

(సశేషం)

రాక్షసత్వము, బ్రాహ్మణత్వమనునవి జన్మమును బట్టి నిర్దేశించుటకు వీలు కాదు. బ్రాహ్మణ కుటుంబమున జన్మించి నంత మాత్రమున వ్యక్తియందు బ్రాహ్మణత్వ ముందుననుట నేతి బీరకాయ యందు నేయి యుందునని భ్రమించుట వంటిదే. ఇందు లకు అజామిళుడే చక్కని ఉదాహరణము. రాక్షస కులమున బుట్టిన ప్రహ్లాదుడు పరమ భక్తాగ్రణ్యుడుగ ప్రసిద్ధినందినాడు. హరి పార్శ్వచరులైనను, వైకుంఠమందిర ద్వారపా లకులైనను జయవిజయులు ఋషి శాపవశ మున రాక్షసులుగ నుద్భవింపవలసి వచ్చినది. ఇందులకు వారి వారి కర్మ వాసనలే కార ణములు. అశుభ కర్మ వాసన (ఋషుల నవ మానించుట) వలన జయ విజయు లకు రాక్షసజన్మ ప్రాప్తించినది. అసురగర్భ సంభూతుడైనను ప్రహ్లాదునకు శుభకర్మవాసన వలన నారదానుగ్రహమున పరమ భాగవత జన్మము లభించినది.

ప్రహ్లాదుని పూర్వజన్మ

కుమారి. పి. విజయలక్ష్మి పండిట్

ప్రహ్లాదు డొనరించిన శుభకర్మము పద్మ పురాణమునందిట్లు వివరింపబడినది. "పూర్వము ద్వారకా నగరమున శివకర్మ యను వేదవిదుడైన విప్రుడుకలడు. అతనికి యజ్ఞశర్మ, వేదశర్మ, ధర్మశర్మ, విష్ణుశర్మ, సోమశర్మ అను ఐదుగురు కుమారులు కలరు. వారు పితృభక్తి పరాయణులు. తండ్రి వారి భక్తిని పరీక్షింపగోరి తన భార్యను మృతురా లినిగా కనబఱచి, జ్యేష్ఠపుత్రుని పిలిచి ఆమె అవయవములను ఖండింపుమనగా మారుమా టాడక యజ్ఞశర్మ అట్లేచేసెను. పిమ్మట రెండవ కుమారుని పిలిచి "వీధిని చనుచున్న ఆ లలితాంగిపై నామనస్సు చిక్కినది. ఆమె నొడంబఱచి తోడుకొని రమ్మ"ని పంపెను. ఆతడుపోయి వేడగా ఆఇంతి "ముదుసలి వానిని నేనొల్లను. వలసిన నిన్ను వలతున నెను". అతడు "నా ప్రార్థన మన్నించిన సర్వజగంబులు నీకు కైవసముగావింతున" నెను. అంతట నామె సకలదేవతలను దర్శింపగోరినది. ఆమె కోరికను మన్నించి వేదశర్మ దేవతలను ధ్యానింప, వారెల్లరును ఆమెకు దర్శనమిచ్చిరి. ఆమె కింకను తృప్తి కలుగలేదు. "తల్లీ! నీకెట్లు తృప్తి కలుగునో తెలుపుము. నాజనకునికై దేహము నైనను వీడుటకు సంసిద్ధుడను" అని పలికిన విప్ర తనయునితో "నీ శిరస్సును ఖండించి నాకు

కాన్కగా నిమ్మ"ని ఆమె కోరెను. మరుక్ష ణముననే అతడు ఖడ్గముచే తన శిరమును కోసి యిచ్చెను.

ఆ వనిత ఆ శిరస్సును గొనిపోయి శివశర్మ కిచ్చెను. కుమారుని స్థితికి తండ్రి కొంత చింతించి ఆ శిరమును మూడ వకుమారునకిచ్చెను. తండ్రి విచారమును మానుపగోరిన ధర్మశర్మ సమవర్తిని ప్రార్థిం చెను. ఆతడు ప్రసన్నుడై మీపితృభక్తియే వీనిని బ్రతికింపగలద"ని వచించెను. అటు లనే ఆతడు పునర్జీవితుడయ్యెను. పిమ్మట నాల్గవ కుమారుడైన విష్ణుశర్మను తిలకించి, కుమారా! నాజరాభారమును తొలగించుకొ నుటకు స్వర్గమునుండి అమృతమును తెచ్చి యిమ్ము. నా సకల బాధలు తీరినం తనే ఈ ఇంతిని చేపట్టి సుఖింతు" ననెను. అంతట విష్ణుశర్మ తండ్రికి ప్రణమిల్లి, స్వర్గ మునకు బయలుదేరెను. ఇంద్రుడు మేనకను పంపి ఆతనిని ప్రలోభమునకు లోనుచేయ యత్నించెను. మేనకా హాసవిలాసములకు కొంచెమైనను చలించక పోవుచున్న విప్ర తనయుని మార్గమున దేవపతి యెన్నియో విఘ్నములను కల్పించెను. పితృభక్తి బలము వలన విష్ణుశర్మ వాటి నన్నింటిని అధిగమించు చుండెను. వజ్రి కోపించి నిశిత బాణముల నాతనిపై కురియించెను. బ్రాహ్మణ కుమారు డందులకు ఉగ్రుడై "పితృభక్తి రతుడనైన నాతోనా ఈదేవపతికి చెర్లాటమ"ని కనులెఱ్ఱ జేసి చూచుచుండ, ఇంద్రుడు దాసోహమని శరణవేడి, అమృత భాండము నర్పించెను. దానిని కొనివచ్చి విష్ణుశర్మ తండ్రికి సమ ర్పించెను. ఆ తండ్రి పుత్రుల నలువురను జూచి "మీకోరిన వరము లిచ్చెద"ననగా వారు "జననిని పునర్జీవితగా జేయుమని" ప్రార్థించిరి. శివశర్మ "అట్లేయగుగాక అని నంతనె ఆమె పునర్జీవితు రాలయ్యెను. తండ్రి "యింకేదేని వరము కోరు కొమ్మ"ని తన యులతో పలుక, వారు "విష్ణు ధామమును దయసేయుమని" వేడిరి. చూచుచుండగనే గరుడారూఢుడై శ్రీపతి అటకరుదెంచి, శివ శర్మ తనయులను నలువురను గరుడునిపై నెక్కించుకొని వైకుంఠమునకు గొనిపోయెను

అంతట శివశర్మ ఐదవ కుమారుడైన సోమశర్మను బిలిచి "నాయనా! మేమిరువు రము తీర్థయాత్రల సేవింపబోవుచున్నాము. మేము మరలి వచ్చునందాక, ఈ అమృత ఘటమును జాగరూకుడవై కాపాడుచుండు" మని యాదేశించి, భార్యాసమేతుడై వెడలెను. సోమశర్మ పితృశాసనమును పాలించు చుండెను. పదియేండ్లు గడచిన పిమ్మట శివశర్మ గృహమున కరుదెంచుచు, తన కును తన యిల్లాలికిని కుష్ఠువ్యాధి సోకినట్లు మాయను కల్పించెను. అట్టి దుఃఖస్థితిలో నున్న మాతా పితరులను చూచి సోమశర్మ మిగుల వగచి, స్వహస్తములతో వారికి సమ స్తోపచారములు గావించుచు, భక్తితో వారిని సేవించు చుండెను. అటుల భక్తి తత్ప రుడై ఇసుమంతయైన ఏహ్యాభావములేక తమను సేవించుచున్న తనయుని శివశర్మ చెడ దిట్టుచు, కాలితో తన్నుచుండెను. తండ్రి తిట్టినను, కొట్టినను లేశమైనను బాధచెందక సోమశర్మ పట్టువిడవక వారిని సేవించుచుం డెను. తండ్రి సోమశర్మ ఇంకను పరీక్షింపగోరి అమృతభాండము నందలి యమృతమును హరియించి, "కుమారా! అమృతముగ్రోలవ లెనను కోర్కెపొడమినది. భాండము నిటు లెమ్మ"నెను. కంటికి రెప్పవోలె జాగరూకతతో తాను రాత్రింబవళ్ళు కాచుచుండిన ఘటము మూతతీసి, అందు అమృతము లేకుండుటకు చింతించి సోమశర్మ తండ్రి మనస్సునకు కలుగబోవు. కష్టమును సహింప లేక "నే పితృభక్తి పరాయణుడను, పితృసేవా తత్ప రుడనైతినేని ఈ క్షణముననే అమృతభాం డము పరిపూర్ణ మగును గాక" యని పలికెను. తక్షణమే భాండము అమృతపూ ర్ణమాయెను. దానిని కొనివచ్చి సమర్పించిన తనయుని భక్తికి ప్రసన్నుడై తండ్రి యథా స్వరూపమును పొందెను. తల్లియు స్వస్థురా లయ్యెను. సోమశర్మ ఆనంద పారవశ్యమున వారి పదములపై వ్రాలెను. కొడుకును దీవించి శివశర్మ, భార్యా సమేతుడై విష్ణు సన్నిధానమున కేగెను.

అటుపిమ్మట సోమశర్మ సాలగ్రామ క్షేత్రమున కరిగి, విజన ప్రదేశమున విషయ విముఖుడై తపమాచరించుచుండ ఆతనికి మరణ మాసన్నమాయెను. అట్టి సమయమున దానవులు కొందరటకేతెంచి భయంకర ధ్వనులు చేయసాగిరి. అదియేమి పాపమో, వాని యంతరంగము భయముతో నిండెను. ఆభీతితోడనే సోమశర్మ యసువుల బాసెను. దానివలన అతనికి అసుర దేహము ప్రాప్తిం చెను. ఆతడు హిరణ్యకశిపుని కుమారుడై (ప్రహ్లాదుడై) జన్మించి దేవాసుర యుద్ధ మున అచ్యుతుని దర్శించి, పూర్వజన్మ జ్ఞాన మును పొంది, 'ఈ దైత్యకాయమునుండి విముక్తి కలిగింపుమ'ని వేడుకొనెను. చక్ర పాణి కరుణామయుడై వాని శిరమును సుద ర్శన చక్రముతో ఖండించెను. ఆవిధముగా చక్రవిహతుడైన తనయుని కొరకై 'కమల' (హిరణ్యకశిపుని భార్య 'కమల' యని పద్మ పురాణమున చెప్పబడినది) కన్నీరు మున్నీ రుగా విలపించుచు ప్రాణత్యాగము చేయ సంకల్పించెను. అచటికి నారదుడరుదెంచి, "అమ్మా సాహసము వలదు, ప్రహ్లాదుడు మరల నీకుమారుడై జన్మించి, దానవ కృత్య ములు వీడి, పరమ భాగవతోత్తముడై ఇంద్ర సింహాసనము నధిష్ఠింపగలడు. దీనినెవరికిని తెలుపవలదని పలికి యంతర్హితు డయ్యెను.

తరువాత కొన్ని మాసములకు ఆమె గర్భముననే మరల ప్రహ్లాదుడుదయించెను. ఇట్లు పరమభక్తుడై జన్మించిన ప్రహ్లాదుడు నృసింహానుగ్రహమున త్రైలోక్యరాజ్య పదవి నందెను. సకలశక్తి సమన్వితుడైనను ప్రహ్లా దుడు విషయాసక్తుడుగాక స్వర్గరాజ్యమును పాలించి కడపటి ముక్తి నందెన"ని పద్మ పురాణము పేర్కొనినది. ప్రహ్లాదుని ఈ పూర్వజన్మ వృత్తాంతము నెఱింగిననేకాని మహాభాగవతమునందు వర్ణింపబడిన ప్రహ్లా దుని భక్తి ప్రపత్తులు, ఆతని పరమభాగవత తత్త్వము మనకర్థము కాదు.

పరమభాగవత శేఖరుడు ప్రహ్లాదుడు

ప్రహ్లాదునకు పూర్వజన్మమునం దొనర్చిన పితృసేవాఫలమెంత యున్నను దానవ భీకరా రావముల నాకర్ణించుచు దేహము వీడిన కారణమున అసురజన్మ కలిగినది. మరల విష్ణుదేవుని అనుగ్రహమున ఆతనికి భాగవత దేహము ప్రాప్తించినది. ఇది ఆతని శుభకర్మవాసన. విష్ణుద్వేషి యైన హిరణ్యకశిపుని కుమారుడై జన్మించినను సద్గుణములన్నియు సంఘములై వచ్చి ప్రహ్లాదు నాశ్రయించినవి. తల్లి గర్భమునందుండగనే నారదముని బోధలచే పరమ భాగవతధర్మము లాతని అణువణువున జీర్ణించినవి. విష్ణుభక్తి అతని జీవనాడులలో రక్తమై ప్రవహించినది. కనుకనే పంచశరద్వయస్కుడైనను బాల్యోచితములైన ఆటపాట లాతని లో కనిపించవు. నిరంతరము హరి పరతంత్రుడై, అన్యచింతలేక సహజ సంవర్ధాన ధ్యానరుడై, నిత్య పరిపూర్ణుడై నారాయణ పాదపద్మ సుధా మాధుర్యమున నోల లాడుచు విశ్వమును మరచి వుండేవాడట!

పగవారైన దేవతలు సైతము ఇంద్ర సభలో ప్రహ్లాదుని వంటి సద్గుణ రత్నాకరుని యెందును గాంచి యెఱుగ మని పొగడుచుండెడివారట. ఆతని గుణములు వర్ణింప సహస్ర శిరస్కుడైన ఆదిశేషునకు గాని, దేవతల యాచార్యుడైన బృహస్పతికి గాని, చతుర్ముఖ బ్రహ్మకుగాని అశక్యమట. తనయందును, అఖిల భూతముల యందును సమభావమును పూనుట, పెద్దలను చూచినంతనె భృత్యభావములో నమస్కరించుట, పరస్త్రీల యందు మాతృభావము కలిగి యుండుట, సమవయస్కులను సోదర భావముతో ఆదరించుట, గురువులను దైవములవలె ఎంచుట, లీలలందును బొంకులు పలుక కుండుట - ఇట్టిది ప్రహ్లాదుని లలితమర్యాద.

ఆకార జన్మ విద్యార్థముల యందు అగ్రగణ్యుడైనను ఆతడు గర్వపడదు. వివిధ విషయ సంపన్నుడైనను పంచేంద్రియములచేత పట్టుబడడు. కామ రోషాదు లాతని సమీపించుటకే వెఱచును. విశ్వమందలి సమస్త వస్తు జాలములో ఏ యొక్కటి యైనను ఆతనిని వాంఛాబద్ధుని కావింప జాలవట.

ఇట్టి బుధజన విధేయుడును, మహా భాగధేయుడును, పరమ భాగవతశ్రేష్ఠుడు ఐన ప్రహ్లాదుడు అసురవిభునికి అజ్ఞానివలె, జడునివలె గోచరించినాడు. ఇందు ఎంత ఆవంతయును లేదు. అహంకార, ఆడంబరములు కలవారికి అణకువ విలువ యెట్లు తెలియును? చదివిన సదసద్వివేక వతురత కలుగునని చండామార్కుల రావించి బాలకు నప్పగించినాడు. ప్రహ్లాదుడు ఆదర్శ విద్యార్థి. గురువులు బోధించున వన్నియు మిథ్యా విద్యలని యెఱింగియు వారు పఠింపంచిన శాస్త్రములన్నియు చలింపని వైష్ణవభక్తి పూర్ణుడై పఠించినాడు.

కొన్నిదినముల పిమ్మట ఆ గురు శిష్యులను రావించి, కుమారుని యొడిలో కూర్చుండబెట్టుకొని వాత్సల్యములో 'నీకెయ్యది భద్రమ'ని ప్రశ్నించిన అసురేంద్రునికి ప్రహ్లాదుడిచ్చిన సమాధానమిది.

"ఎల్ల శరీరధారులకు నిల్లను చీకఁటి నూతి లోపలం
ద్రెళ్ళక వీరు నేమను మతిభ్రమణంబున భిన్నులై ప్రవ
ర్తిల్లక సర్వమున్నతని దివ్యకళామయమంచు విష్ణునం
దుల్లము, జేర్చి కారడవి నుండుట మేలు నిశాచరాగ్రణీ!"

(7-142)

ప్రతిపక్షానుకూలములైన ఈ పలుకులు హిరణ్యకశ్యపుని ఆశ్చర్యచకితుని గావించినవి. రాక్షసోచితములైన కృత్యముల నాచరింపక హరి యని, గిరి యని మోహాంధుడవై చెడ వలదని పుత్రునికి బోధించినాడు. కాని ఫలితము శూన్యము.

'ఇనుమయస్కాంత సన్నిధి నెట్లు భ్రాంత
మగు హృషీకేశు సన్నిధి నావిధమునఁ
గరఁగు చున్నది దైవ యోగమున, జేసి
బ్రాహ్మణోత్తమ! చిత్తంబు భ్రాంతమగుచు'

(7-149)

అని పలికి అసురేంద్రుని మ్రోల తనను తలవంచుకొనినట్లు చేసిన ఆ రాచబిడ్డనిపై రోషించిన గురువాతనిని కొనిపోయి వివిధోపాయములతో వెఱపు గలిగించును. త్రివర్గముల నెఱింగించి, సామదాన భేద దండోపాయములను బోధించినాడు. బాలకుడు నీతి కోవిదుడాయెనని విశ్వసించిన గురువునకు ఆడియాసయే మిగిలినది. దనుజ వల్లభుని కడకు తిరిగి తోడి తెచ్చినప్పుడును తండ్రి ప్రశ్నకు తనయుని సమాధాన మొక్కటియే. "నవ విధ భక్తిమార్గముల సర్వాత్ముడైన హరిని నమ్మి సజ్జనుడై యుండుట భద్రమ"నుచు "తండ్రి! హరిజేరుమని యెడి తండ్రి తండ్రి" అని తెలిపినాడు. చదువన నేమియో, గురువన నెట్లుండవలయునో, జనకుని బాధ్యత యెట్టిదో ఎఱుగ జెప్పినాడు మానవదేహము సార్థకమెట్లగునో వివరించినాడు.

కంజాక్షునకు గాని కాయంబు కాయమే?
పవన గుంభిత చర్మ భస్త్రిగాక
వైకుంఠు బొగడని వక్త్రంబు వక్త్రమే?
ఢమ ఢమ ధ్వని తోడి ఢక్కగాక
హరిపూజనము లేని హస్తంబు హస్తమే?
తరుశాఖనిర్మిత దర్విగాక
కమలేశుఁ జూడని కన్నులు కన్నులే?
తను కుడ్యజాలరంధ్రములుగాక

చక్రిచింతలేని జన్మంబు జన్మ[illegible]
తరళసలిల బుద్బుదంబుగాక
విష్ణుభక్తి లేని విబుధుండు [illegible]
పాదయుగము తోడి పశువుగాక!

(7-170)

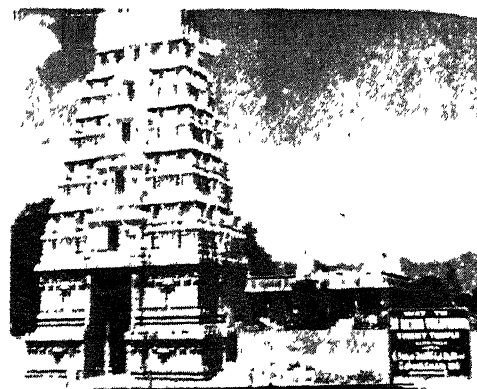
విష్ణుభక్తి లేని వాని [illegible]ము పశు జన్మమే యని ప్రహ్లాదుని [illegible]యము.

కుమారుని పలుకులు విన్న హిరణ్యకశిపుని కోపము తారస్థాయికి చేరినది. విరోధిశాస్త్రములను బోధించినా[illegible] పురోహి[illegible]పై విరుచుకు పడినాడు. 'ఇది యెవ్వరును బోధిం

యాత్రికులకు సదవకాశం!!

ఆలయ దర్శనం

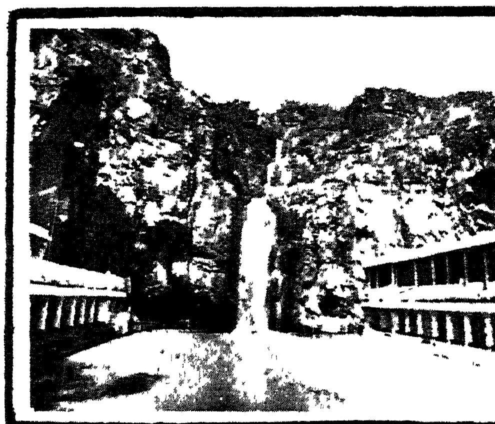

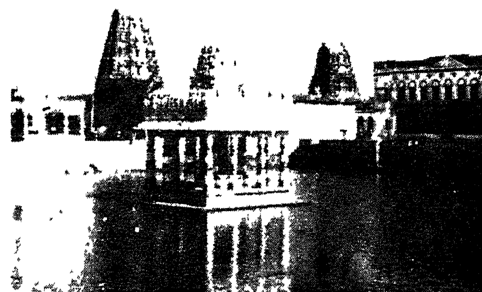
శ్రీ గోవిందరాజస్వామి ఆలయం!
స్వామి, శ్రీ రామానుజులవారు
ప్రతిష్ఠించినది.

శ్రీ కోదండరామాలయం!
స్వామికి వరప్రసాది
అని పేరు.

శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరస్వామి!
-శ్రీనివాస మంగాపురం
పద్మావతితో వివాహానంతరం
కొన్ని నెలలు నివసించిన పుణ్యక్షేత్రం

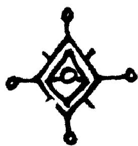

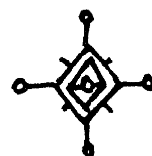

శ్రీ కపిలేశ్వరస్వామి!
తిరుపతి లోని ఏకైక శివాలయం
కపిల మహర్షి అర్చించినది.

శ్రీ పద్మావతి అమ్మవారి ఆలయం! తిరుచానూరు
శ్రీనివాసుని రాణి పద్మావతి
అర్చామూర్తిగా వెలకొన్న దేవాలయం

శ్రీ అగస్త్యేశ్వరాలయం-తొండవాడ.
కల్యాణి తీరాన ఉన్న ప్రశాంత దేవాలయం

బయలుదేరు స్థలం:-
తిరుపతి లోని దేవస్థానం
రెండవ ధర్మసత్రం
బయలుదేరు వేళలు:-
ఉదయం: 6గం॥కు, 10గం॥కు
సాయంత్రం: 3 గం॥కు

టిక్కెట్లు వెల:
పిల్లలకు : రూ. 10/-
పెద్దలకు : రూ: 20/-
ప్రతిచోటా ప్రత్యేక
దర్శన సౌకర్యం కలదు

CHANDRASEKHAR

చినది కాదు. మీకుమారున కిది యంతయు నైజమనీష' యనినాడా గురువర్యుడు. విషయ ప్రవిష్టులై జనన మరణచక్రమున పరిభ్రమించు జీవులకు హరిభక్తి యలవడుట దుర్లభమని ప్రహ్లాదుడు గురుని వచనములనే బల పరచి నాడు.

దైత్యవల్లభుని వధించి, ప్రేవులు కంఠ మాలికలుగ ధరించి, కరాళ వదనముతో, రుధి రాంకిత కేసరములతో నున్న నృసింహుని భీకరాకృతిని శాంతింపజేయుట ఆ లక్ష్మీదేవికి కూడ సాధ్యము కాలేదు. ఎట్టకేలకు విధాత ప్రహ్లాదునే ఆశ్రయింప వలసి వచ్చినది. ఆ నృసింహాకృతి భక్తి పూరిత చిత్తుడైన ప్రహ్లాదు నికి రుచిరముగ, కల్యాణ కరముగ కనిపించి నదట. నిర్భయముగ ఆస్వామిని సమీపించి పలురీతులుగ ప్రస్తుతించిన ప్రహ్లాదుని యెడ ప్రసన్నుడైన హరి ఆతని శిరస్సుపై అభయ హస్తముంచి ఆశీర్వదించి, 'నీవేది కోరినను అనుగ్రహించెద' ననినాడు ప్రహ్లాదున కే కోరి కయు లేదు. కనుకనే "స్వామీ! కామంబు వృద్ధి పొందని వరమిమ్మ"ని వేడినాడు. ఆభక్తాగ్రగణ్యుని వచనముల కెంతయు సంత సించిన వాసుదేవుడాతనికి అసురేంద్ర పదవిని, నిఖిలభోగములను ప్రసాదించినాడు. "నీవు నాకు నిజభక్తుడవ"ని పొగడినాడు. భగవానుని చేతనే నీవునాకు భక్తుడవనిపించు కొనుట ప్రహ్లాదుని భక్తి కావ్యమున పతాక సన్నివేశము. భగవంతుని యాజ్ఞచేతనే ప్రహ్లా దుడు దైత్యదానవ రాజ్యాభిషిక్తుడైనాడు. ఆతని జననముచే ఆ వంశమున అటునిటు నెన్నియో తరములు తరించినవి.

ప్రహ్లాదుడు స్థితప్రజ్ఞుడు. కనుకనే తండ్రి మరణమును కూడ దైవలీలగ నెంచగలి గినాడు. ఆతడు నిష్కాముడైన ఏకాంత భక్తుడు. తనదేహమన్నిరీతుల హింసింపబ డుచున్నను రక్షింపుమని యైన ఆతడు దైవ మును వేడికొనలేదు. తనభక్తుడైన ప్రహ్లాదుని దేహము నా మహావిష్ణువే కాపాడవలసివచ్చి నది. ఈతని భక్తి మార్జాల కిశోర న్యాయము ననుసరించినది. ప్రయత్నమేమియు లేకుం డగనే జన్మాంతర పుణ్యకర్మలచేత కేవల దైవానుగ్రహమున లభించు పవిత్ర భక్తిత త్త్వము ప్రహ్లాదునిది. దీనినే పుష్టికరయని పెద్దలందురు. అదియే పరాభక్తి.

ప్రహ్లాదుని చరిత్రమునుండి మనమందు కొనవలసిన యాదర్శము లెన్నియో యున్నవి. లౌకికదృష్టితో ఆలోచించినను ప్రహ్లాదుని జీవి తము నేటి యువ తరమునకు మహో న్నతమైన ఆదర్శము. నేటివిద్యార్థులు లౌలిత ననుసరించవలసినది ప్రహ్లాదుని లలిత మర్యాద. భగవన్నామస్మరణతో నెట్టి కష్టముల నైనను మానవుడెదుర్కొన వచ్చుననుటకు ప్రహ్లాదుడే తార్కాణము. నిజమైన భక్తుని దైవమెప్పుడును కంటికి రెప్పవోలె కాపాడు ననుటకు ప్రహ్లాద చరిత్ర చక్కని నిదర్శనము. జన్మమును బట్టి కాక కర్మమును బట్టియూ పూర్వజన్మ సంస్కారమును బట్టియు మానవ జీవితము ధన్యత నొందునని ప్రహ్లాదచరిత్రము ప్రవచించుచున్నది.

❄ ❄ ❄

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల

శ్రీ వేంకటేశ్వర వనాభివృద్ధి పథకం

"వృక్షో రక్షతి రక్షితః".

వృక్షాలను రక్షించేవారిని భగవంతుడు రక్షిస్తాడు.

వృక్షాలను పెంచి పోషించేవారిని భగవంతుడు ప్రేమిస్తాడు.

పవిత్రమైన తిరుమలలోని అడవులు మానవాళికి శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు ప్రసాదించిన వరం. ఆ అడవుల్ని రక్షించడానికి, వాతావరణ సమతౌల్యాన్ని సాధించడానికి శ్రీ వేంకటేశ్వర వనాభివృద్ధి పథకం పేరుతో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములవారు అద్భుతమైన పథకాలను ప్రవేశపెట్టారు. తి.తి. దేవస్థానముల అటవీశాఖ వారి సహాయంతో అధిక సంఖ్యలో వృక్షసంతతి అభివృద్ధి చేసేందుకు ప్రజలందరూ ఈ పథకంలో భాగస్వాములు కావచ్చు.

శ్రీ వేంకటేశ్వర వనాభివృద్ధి పథకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

వృక్ష సంవర్ధనం

ఈ పథకం క్రింద దాదాపు ఒక ఎకరా భూమిలో వృక్ష సంపద అభివృద్ధి చేయబడుతుంది.

సౌకర్యాలు :

* వృక్షసంపదకు దాతపేరు లేదా దాత సూచించిన వారి పేరు పెడతారు.
* మామూలు రోజుల్లో సంవత్సరానికి 2 రోజులు చొప్పున 10 సంవత్సరాలపాటు తిరుమలలో ఉచిత వసతి.
* 10 సంవత్సరాలపాటు, సంవత్సరానికి ఒకసారి 5 గురికి ప్రత్యేక ప్రవేశంద్వారా శ్రీవారి దర్శనం.

విరాళం : రు.15,000/-.

వృక్ష ప్రసాదం

ప్రతి సంవత్సరం 100 ఫల పుష్ప మొక్కలను పెంచడానికి నిర్దేశించిన పథకం.

సౌకర్యాలు :

* దాతపేరుతో ప్రతి సంవత్సరం 100 ఫల పుష్ప మొక్కల వితరణ.
* మామూలు రోజుల్లో సంవత్సరానికి 2 రోజులు చొప్పున 10 సంవత్సరాలపాటు తిరుమలలో ఉచిత వసతి.
* 10 సంవత్సరాలపాటు, సంవత్సరానికి ఒకసారి 5 గురికి ప్రత్యేక ప్రవేశంద్వారా శ్రీవారి దర్శనం.

విరాళం : రు.10,000/-.

స్మారక వనాలు

ఈ పథకంక్రింద 10 మొక్కలు నాటి వాటిని 5 సంవత్సరాలపాటు పెంచి పోషిస్తారు.

సౌకర్యాలు :

* ఈ వనానికి దాత పేరు పెడతారు.
* 5 సంవత్సరాలపాటు, సంవత్సరానికి ఒకసారి 5 గురికి ప్రత్యేక ప్రవేశంద్వారా శ్రీవారి దర్శనం.

విరాళం : రు.2,000/-.

వన సంరక్షణ భాగస్వామ్యం

ఈ పథకంక్రింద తిరుమల కొండపై వున్న సహజారణ్యాలను రక్షించి, అభివృద్ధి చేస్తారు.

సౌకర్యాలు :

* దాత పేరు ప్రదర్శిస్తారు.
* ఒక సంవత్సరంపాటు, సంవత్సరానికి ఒకసారి 5 గురికి ప్రత్యేక ప్రవేశంద్వారా శ్రీవారి దర్శనం.

విరాళం : రు.1,000/-.

అధ్యయన వనాలు

ఈ పథకంక్రింద తిరుమల ఉద్యానవనంలో రకరకాల మొక్కల పెంపకం, అభివృద్ధి చేపడతారు.

సౌకర్యాలు :

* మొక్కదగ్గర దాత పేరు ప్రదర్శిస్తారు.

విరాళం : రు.500/-.

వృక్ష దత్తత

ఈ పథకంక్రింద తిరుమలలోను, ఘాట్ రోడ్డులోను వృక్షాలను దత్తత తీసుకోవడం, నాటడం చేస్తారు.

సౌకర్యాలు :

* దాత పేరు చెట్టుదగ్గర ప్రదర్శిస్తారు.

విరాళం : రు.250/-.

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి నిలయమైన తిరుమలకొండలపై వున్న అమూల్యమైన వనసంపద పరిరక్షణకు భక్తులు, దాతలు విరివిగా విరాళాలు ఇవ్వవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం.

మీ విరాళాలు డిమాండుడ్రాఫ్టుద్వారా ఈ క్రింది వారికి పంపండి.

కార్యనిర్వహణాధికారి,
తి.తి. దేవస్థానములు, తిరుపతి.

వార్తాలహరి

నూతన సంయుక్త కార్యనిర్వహణాధికారి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానాల నూతన సంయుక్త కార్యనిర్వహణాధికారిగా శ్రీ సి.హెచ్. సత్యనారాయణ మే 26 గురువారంనాడు పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించారు. బాధ్యతలు స్వీకరించిన అనంతరం ఆయన తి.తి.దే. పరిపాలనా భవనంలోని అన్ని విభాగాల్ని సందర్శించి సిబ్బందిని పలుకరించారు. యాత్రికుల సౌకర్యాలు మెరుగుపరచటానికి కృషి చేయగలనని ఆయన తెలిపారు.

తిరుమలలో గవర్నర్

ఆంధ్ర రాష్ట్ర గవర్నరు శ్రీ కృష్ణకాంత్ మే 19 గురువారం సాయంత్రం తిరుమలలో శ్రీవారిని దర్శించారు. వారికి ఆలయంవద్ద తి.తి.దే. కార్య నిర్వహణాధికారి శ్రీ డి.వి.ఎల్.ఎన్. మూర్తి, డిప్యూటి ఇ.ఓ. శ్రీ వాసుదేవన్ తదితర అధికారులు స్వాగతం పలికారు.

రచయిత(త్రు)లకు విజ్ఞప్తి

సప్తగిరి మాసపత్రికకు తమ రచనలు పంపే రచయిత(త్రు)లు ఈ క్రింది నియమాలు పాటించ వలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాం!!

- రచనలు కాగితానికి ఒక వైపునే వ్రాయాలి
- సాధ్యమైనంత వరకు స్పష్టంగా అర్థమయ్యేలా వ్రాయాలి.
- రచనతో పాటు ఆ రచన తమ స్వంతమే అనీ మరే పత్రికకు పంపలేదనీ హామీపత్రం జతపరచాలి.
- కలంపేరు వాడినప్పటికి రచయిత(త్రు)లు విధిగా తమ అసలు పేరు అడ్రసు తెలియపరచాలి.
- రచనలను తాము ఏ శీర్షికకు పంపుతున్నారో ఆ శీర్షికపేరు రచన మీద కవరు మీద వ్రాయాలి.
- రచనల పరిశీలనకు రెండు మూడు మాసాలు పట్టవచ్చు–
ఈ లోపల ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు వ్రాయుటం వలన ఉపయోగం వుండదు.
- రచన ప్రచురణకు అంగీకరిస్తే ఆ విషయం మేమే తెలియజేస్తాము.
- మన దేవాలయాలు శీర్షికకు రచనలు పంపేవారు
తప్పని సరిగా నలుపు, తెలుపు ఫొటోలు జత చేయవలసి ఉంటుంది.
ఈ శీర్షికలో ఫొటోలు లేని రచనలను ప్రచురించటానికి సాధ్యపడదు.
- సంక్రాంతి, దీపావళి లాంటి పండగల సంచికలకు రచనలు పంపేవారు.
కనీసం రెండు నెలలకు ముందుగా
వారి రచనలు పంపవలసి ఉంటుంది.
- ప్రచురణార్థం కాని రచనలు త్రిప్పిపంపుటకు వారే తగిన స్టాంపులు అంటించిన స్వంత చిరునామాగల కవరు జత చేయవలసి ఉంటుంది.
- ప్రచురణకు చిత్రాలు, స్కెచ్‌లు పంపేవారు డ్రాయింగు, పేపరు మీద, ఇండియన్ ఇంక్‌తో వేసి పంపాలి.

సంపాదకులు
సప్తగిరి
తి.తి. దేవస్థానములు
తిరుపతి - 517 507

పద్మావతీ పరిణయం

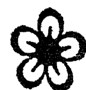
తిరుమలలో మే 19 గురువారంనాడు శ్రీ పద్మావతీ అమ్మవారి పరిణయ ఉత్సవం అత్యంత వైభవంగా జరిగింది. తిరుమలలోని నారాయణగిరి ఉద్యానవనంలో అందంగా కన్నుల పండువుగా అలంకరించిన వేదికపై ఈ పరిణయోత్సవం జరిగింది.

రాష్ట్ర గవర్నర్ శ్రీ కృష్ణకాంత్ ఈ ఉత్సవాలలో పాల్గొన్నారు.

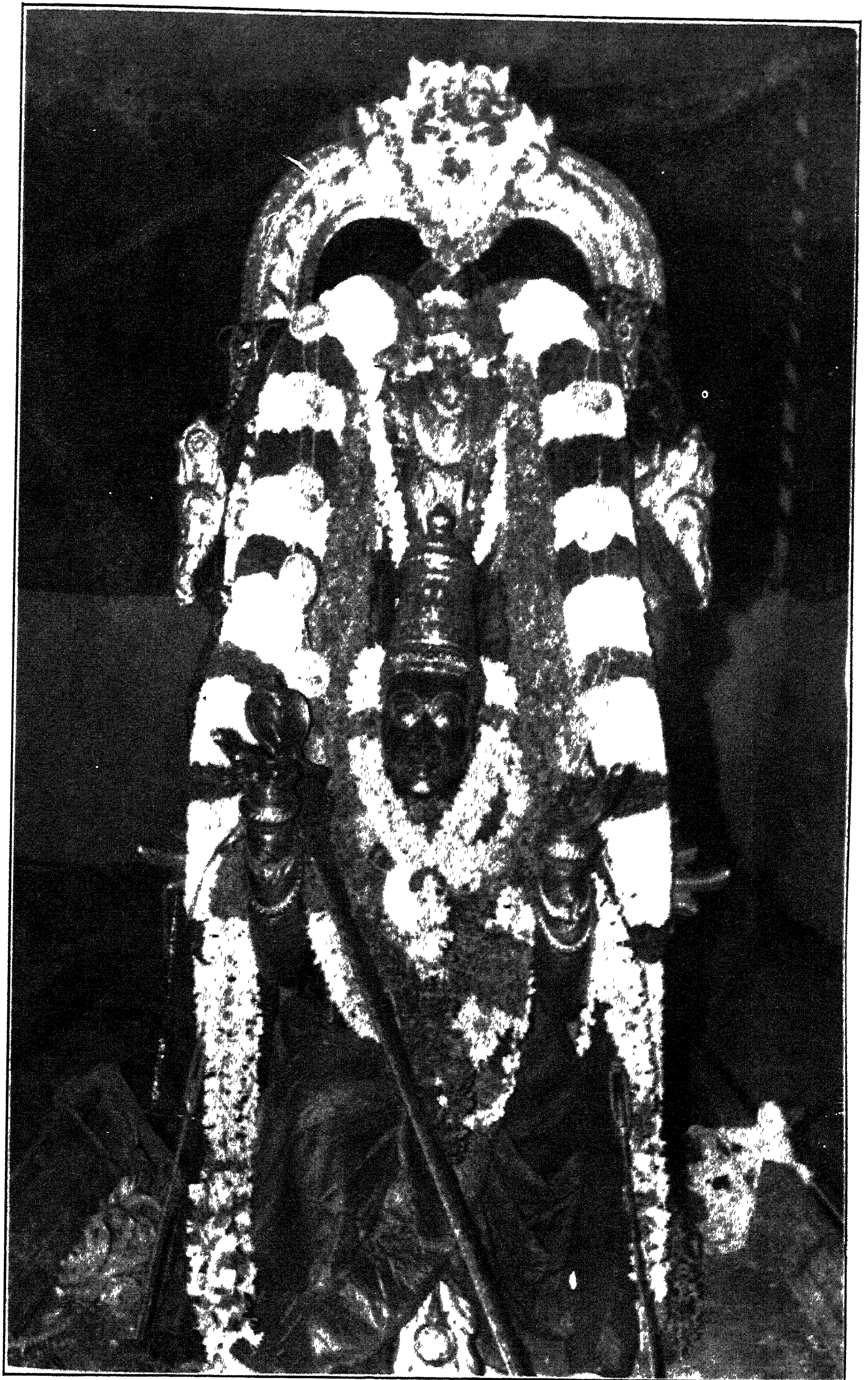
ఈ ఉత్సవాలు మూడు రోజుల పాటు అత్యంత వైభవంగా జరిగాయి.

విరాళం

తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు చెంది ప్రస్తుతం అమెరికాలో స్థిరపడివున్న శ్రీ సతీష్ కస్తూరి మే 11 బుధవారంనాడు తి.తి. దేవస్థానానికి 8 వేల డాలర్లను విరాళంగా ఇచ్చారు. తమ తల్లిదండ్రుల జ్ఞాపకార్థం దేవస్థానం నిర్వహిస్తున్న వివిధ పథకాలకు ఆయన ఈ విరాళం ఇచ్చారు. ఈ మొత్తాన్ని చెక్కు రూపంలో తి.తి.దే. కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ డి.వి.ఎల్.ఎన్. మూర్తికి అందజేశారు.

Edited and published on behalf of T.T. Devasthanams by K. Subba Rao, M.A., and Printed at T.T.D. Press by M Vijayakumar Reddy, Manager, T.T.D. Press, Tirupati - 517 507

Regd. No. H/TRP/13.

సంవత్సర చందా : 24-00

